

**PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I
HERCEGOVINE**

304

Na osnovu člana V. 3. c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 32. stav 1. a) Poslovnika o radu Predsjedništva BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 10/13, 32/13 i 22/14), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 6. redovnoj sjednici, održanoj 28. aprila 2015. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IMENOVANJU PREDSTAVNIKA BOSNE I
HERCEGOVINE U MEĐUNARODNIM FINANSIJSKIM
INSTITUCIJAMA**

I.

Ovom odlukom imenuju se predstavnici Bosne i Hercegovine u međunarodne finansijske institucije:

Za predstavnike Bosne i Hercegovine u Svjetskoj banci (WB):

- Denis Zvizdić, predsjedavajući Vijeća ministara BiH, guverner,
- Josip Grubeša, ministar pravde BiH, zamjenik guvernera,

Za predstavnike Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF):

- Vjekoslav Bevanda, ministar finansija i trezora BiH, guverner,
- Igor Crnadak, ministar vanjskih poslova BiH, zamjenik guvernera,

Za predstavnike Bosne i Hercegovine u Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD):

- Mirko Šarović, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, guverner,
- Adil Osmanović, ministar civilnih poslova BiH, zamjenik guvernera.

II.

Ovom odlukom stavljaju se van snage odluke Predsjedništva BiH, broj: 01-50-1-937-36/12 od 03. aprila 2012. godine i broj: 01-50-1-1971-63/13 od 17. juna 2013. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-1019-20/15
28. aprila 2015. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. **Mladen Ivanić**, s. r.

Na temelju članka V. 3. c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 32. stavka 1. a) Poslovnika o radu Predsjedništva BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 10/13, 32/13 i 22/14), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 6. redovitoj sjednici, održanoj 28. travnja 2015. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IMENOVANJU PREDSTAVNIKA BOSNE I
HERCEGOVINE U MEĐUNARODNIM FINANSIJSKIM
INSTITUCIJAMA**

I.

Ovom odlukom imenuju se predstavnici Bosne i Hercegovine u međunarodne finansijske institucije:

Za predstavnike Bosne i Hercegovine u Svjetskoj banci (WB):

- Denis Zvizdić, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, guverner,
- Josip Grubeša, ministar pravde BiH, zamjenik guvernera,

Za predstavnike Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF):

- Vjekoslav Bevanda, ministar financija i trezora BiH, guverner,

- Igor Crnadak, ministar vanjskih poslova BiH, zamjenik guvernera,

Za predstavnike Bosne i Hercegovine u Europskoj banci za obnovu i razvitak (EBRD):

- Mirko Šarović, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, guverner,
- Adil Osmanović, ministar civilnih poslova BiH, zamjenik guvernera.

II.

Ovom odlukom stavljaju se izvan snage odluke Predsjedništva BiH, broj: 01-50-1-937- 36/12 od 3. travnja 2012. godine i broj: 01-50-1-1971-63/13 od 17. lipnja 2013. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenome glasniku BiH".

Broj 01-50-1-1019-20/15

28. travnja 2015. godine

Sarajevo

Predsjedatelj

Dr. **Mladen Ivanić**, v. r.

На основу члана V 3. ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 32. став 1. а) Пословника о раду Председништва БиХ ("Службени гласник БиХ", број 10/13, 32/13 и 22/14), Председништво Босне и Херцеговине на 6. редовној сједници, одржаној 28. априла 2015. године, донијело је

ОДЛУКУ

О ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСТАВНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У МЕЂУНАРОДНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

I

Овом одлуком именују се представници Босне и Херцеговине у међународне финансијске институције:

За представнике Босне и Херцеговине у Свјетској банци (WB):

- Денис Звиздић, предједавајући Савјета министара БиХ, гувернер,
- Јосип Грубеша, министар правде БиХ, замјеник гувернера,

За представнике Босне и Херцеговине у Међународном монетарном фонду (ММФ):

- Вјекослав Беванда, министар финансија и трезора БиХ, гувернер,
- Игор Црнадак, министар спољних послова БиХ, замјеник гувернера,

За предстанике Босне и Херцеговине у Европској банци за обнову и развој (ЕБРД):

- Мирко Шаровић, министар спољне трговине и економских односа БиХ, гувернер,
- Адил Османовић, министар цивилних послова БиХ, замјеник гувернера.

II

Овом одлуком стављају се ван снаге одлуке Председништва БиХ, број: 01-50-1-937- 36/12 од 03. априла 2012. године и број: 01-50-1-1971-63/13 од 17. јуна 2013. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-1019-20/15

28. априла 2015. године

Сарајево

Предједавајући

Др **Младен Иванић**, с. р.

URED ZA VETERINARSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

305

Na osnovu čl. 5. i 6. Odluke o praćenju rezidua određenih supstanci u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni glasnik BiH", br. 1/04, 40/09 i 44/11), direktor Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donio je

ODLUKU

O PROVOĐENJU PLANA PRAĆENJA I KONTROLE REZIDUA ZA 2015. GODINU

Član 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuje se obaveza provođenja Plana praćenja i kontrole rezidua za 2015. godinu.

Član 2.

(Provođenje)

Provođenje Plana iz člana 1. ove Odluke realizirat će se u skladu s Uputom za provođenje plana praćenja rezidua koja je sastavni dio ove Odluke.

Član 3.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o provođenju Plana praćenja i kontrole rezidua za 2014. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 44/14).

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-2-27-24-442-1/15

21. aprila 2015. godine

Direktor

Ljubomir Kalaba, s. r.

UPUTA

ZA PROVOĐENJE PLANA PRAĆENJA REZIDUA

Kontrola rezidua

Kontrola rezidua ima za cilj zaštitu zdravlja potrošača i osiguranje uslova za nesmetanu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.

Kontrola rezidua provodi se u skladu s odredbama Odluke o praćenju rezidua određenih supstanci u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni glasnik BiH", br. 1/04, 40/09 i 44/11) (u daljnjem tekstu: Odluka) i Plana praćenja rezidua (u daljnjem tekstu: PPR), koji se na osnovu navedene Odluke provodi za svaku godinu.

Osim kontrole rezidua koja se provodi u skladu s odredbama Odluke, vlasnici odnosno odgovorna lica u objektima dužna su osigurati da se kontrola rezidua provodi i na osnovu vlastite procjene rizika, koja je specifična u odnosu na vrstu/kategoriju objekta, porijeklo sirovine, proizvodne procese, itd. (HACCP).

Donošenje Plana praćenja rezidua

Svrha Plana praćenja rezidua jeste provjera da li se na području Bosne i Hercegovine koriste zabranjene supstance u liječenju životinja, da li se u liječenju životinja poštovala karencija lijeka, koje se odnosno čiji se proizvodi koriste kao hrana, te da li se u hrani nalaze kontaminanti, a sve u cilju zaštite zdravlja potrošača.

U skladu s odredbama Odluke Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured) je odgovoran za izradu PPR, koordiniranje aktivnosti koje provode nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, sakupljanje, obradu i analizu podataka koji su potrebni za procjenu efekta

praćenja, izvještavanje relevantnih institucija i drugih zainteresiranih strana o rezultatima kontrole rezidua, te za nadziranje provođenja PPR.

Ured u saradnji s nadležnim organima entitetima i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, izrađuje, vrši raspodjelu broja uzoraka i provodi PPR za svaku kalendarsku godinu. Nakon usuglašene raspodjele broja uzoraka Ured distribuira PPR nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva – Sektor za veterinarstvo, Federalnoj upravi za inspeksijske poslove - Inspektorat veterinarske inspekcije, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo, Republičkoj upravi za inspeksijske poslove Republike Srpske - Veterinarska inspekcija, Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Inspektoratu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine). Nadležni organi entiteta distribuira PPR kantonalnim ministarstvima poljoprivrede i/ili kantonalnim upravama za inspeksijske poslove u Federaciji BiH, općinskim veterinarskim inspekcijama u Republici Srpskoj, koji su nadležni za provođenje uzorkovanja u sklopu PPR.

Na osnovu godišnjeg PPR-a, Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine izrađuje mjesečni plan uzorkovanja na rezidue koji se distribuira glavnim veterinarskim inspektorima i veterinarskim inspektorima zaduženim za provođenje uzorkovanja.

Ured je zadužen za praćenje realizacije PPR- a.

Uzorkovanje

Osnovna načela uzorkovanja

Službeno uzorkovanje se provodi nenajavljeno i neočekivano za stranku i u neutvrđenim vremenskim intervalima. Uzorke ne treba uzimati uvijek istog dana u sedmici.

Uzorkovanje se mora provoditi u promjenjivim intervalima tokom cijele godine, s tim da se uzme u obzir i činjenica da se tokom uzgoja životinja neke supstance primjenjuju samo u određenom periodu godine.

Ne dovodeći u pitanje zahtjeve plana praćenja rezidua, kod odabira uzoraka uzimaju se u obzir druge raspoložive informacije, npr. upotreba još nepoznatih supstanci, iznenadna pojava bolesti u određenim regijama, sumnja na nedozvoljene ili neovlaštene postupke, itd.

Kriteriji za određivanje prihvatljivosti uzoraka za ispitivanje u sklopu PPR- a navedeni su u Prilogu 1. ove Upute.

Službeni uzorak

Službeni uzorak je uzorak koji je uzeo veterinarski inspektor određen za provođenje PPR- a.

Izuzetno u prisustvu veterinarskog inspektora uzorke koji se uzimaju na farmi (krv, - urin) mogu uzimati veterinari koji su zaposleni u veterinarskim stanicama ili ambulancama.

Vremenski period uzimanja uzoraka traje od 01.04. tekuće godine za koju je pripremljen PPR do 31.03. naredne godine.

N	Reprezentativni uzorak (n) kod kojeg je vjerojatnost p (da ćemo otkriti bar 1 životinju koja ima rezidue) = 99%						
	m=20%	m= 50%	m= 60%	m= 70%	m= 80%	m= 90%	m = 95%
10	10	5	4	3	3	2	2
25	14	6	5	4	3	2	2
50	17	6	5	4	3	2	2
75	18	7	5	4	3	2	2
100	19	7	5	4	3	2	2
200	20	7	5	4	3	2	2
500	21	7	5	4	3	2	2
1.000	21	7	6	4	3	2	2
10.000	21	7	6	4	3	2	2

N = je broj životinja u grupi; n = je broj uzoraka koje treba uzeti; m = broj životinja za koje se može pretpostaviti da posjeduju rezidue

Identifikacija uzorka

Identifikacija uzorka se vrši na način da se serijski broj zapisnika za uzorkovanje upisuje na pakovanje uzorka odnosno i na ambalažu u kojoj je uzorak upakovan i na sigurnosnu samoljepljivu kesu za pakovanje uzorka (na primjer broj zapisnika 001010 i na pakovanju –ambalaži i kesi se upisuje isti broj 001010).

Mjesto uzorkovanja

Uzorci se uzimaju kod fizičkih i pravnih lica koja se bave proizvodnjom, preradom, pakovanjem i prodajom živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla (u daljnjem tekstu: subjekti).

Mjesto uzorkovanja su farme (goveda, perad, mlijeko, jaja, stočna hrana, voda), ribogojilišta, objekti za klanje životinja i objekti za sakupljanje i pakovanje primarnih proizvoda životinjskog porijekla (jaja, mlijeko i med), (u daljnjem tekstu: objekti).

Uzimanje uzoraka se vrši u skladu sa Dodatkom III (Obim i učestalost uzorkovanja) Odluke kako bi se omogućila sljedivost do farme porijekla na kojoj je izvršeno uzorkovanje.

Strategija uzorkovanja

PPR ima za cilj:

- otkrivanje nedozvoljenog liječenja životinja ili nepoštivanje karence;
- utvrđivanje da li rezidue veterinarskih lijekova, pesticida i zagađivača okoliša, u životinjskim tkivima i proizvodima, odgovaraju propisanim maksimalno dozvoljenim količinama (MDK);
- utvrđivanje i otkrivanje razloga za zaostajanje rezidua navedenih supstanci u količinama većim od MDK ili nalaza nedopuštenih rezidua u životinjskim tkivima i proizvodima (istraživanje i otkrivanje uzroka zaostajanja rezidua).

Uzorak

Ciljani uzorak

Ciljani uzorak je uzorak koji je uzet u skladu sa strategijom uzorkovanja kako je to opisano u "*Strategiji uzorkovanja*".

Sumnjivi uzorak

Sumnjivi uzorak je uzorak koji je uzet:

- kao posljedica nalaza nedozvoljenih rezidua u uzorcima uzetim u skladu sa zahtjevima iz člana 5. Odluke;
- zbog razloga navedenih u članu 11. stav 2. Odluke;
- prema zahtjevima iz člana 25. stav 1. tač. a) i b) Odluke.

Najmanji broj životinja kod uzimanja sumnjivog uzorka

Kad se uzima sumnjivi uzorak (koji također mora biti ciljano odabran, kako je prije opisano), odnos broja životinja u jednom uzgoju odnosno životinja za klanje istog imatelja životinja, prema broju životinja od kojih treba uzeti uzorak je:

Istraga (Follow-up)

U slučaju neusklađenog nalaza rezidua veterinarski inspektor mora provesti detaljnu istragu kako bi se istražio i ustanovio uzrok pojave rezidua:

1. Nakon obavijesti o neusklađenom nalazu odmah provjeriti da li se predmetni proizvod još nalazi na tržištu (ako se proizvod nalazi na tržištu, a nalaz je neusklađen proizvod se konfiscira i neškodljivo uništava ili ako je nalaz sumnjiv proizvod/trupovi/životinje se zadržavaju do dobijanja rezultata potvrdne laboratorijske analize);
2. Prikupiti sve informacije koje su potrebne kako bi se moglo utvrditi porijeklo životinje odnosno farma s koje životinja potiče ili dolazi (ukoliko farma nije pod nadležnosti veterinarske inspekcije gdje je uzorak uzet, veterinarski inspektor pismeno i usmeno obavještava veterinarsku inspekciju područja na kojem se nalazi predmetna farma);
3. Provesti ispitivanje na farmi s koje životinja potiče ili dolazi da li je bilo liječenja ili nedozvoljenog liječenja kako bi se utvrdio uzrok nazočnosti rezidua;
4. U slučaju nedozvoljenog liječenja provesti ispitivanje porijekla supstanci ili proizvoda na mjestu proizvodnje, rukovanja, skladištenja, prijevoza, primjene, prodaje zavisno o potrebama;
5. U slučaju liječenja životinje provjeriti ko je obavio liječenje životinja, provjeriti evidenciju liječenja na farmi, provesti kontrolu lijekova (da li je lijek registriran, gdje je lijek nabavljen, da li se poštovala karencija lijeka, da li postoji recept o upotrebi lijeka);
6. U slučaju liječenja od strane veterinaru iz veterinarske stanice/ambulante potrebno je provjeriti ambulantni protokol;
7. Na farmi, prema potrebi, ispitati stočnu hranu i vodu za napajanje životinja (u zavisnosti od vrste supstance koja je utvrđena analizom);
8. Pregledati posuđe iz kojeg životinja uzima hranu i vodu;
9. Provesti svako dodatno ispitivanje koje se smatra potrebnim.

O svim provedenim aktivnostima veterinarski inspektor dužan je obavijestiti Ured, nadležne organe entiteta ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Mjere kod uzimanja sumnjivog uzorka

Kada uzima uzorke životinja ili životinjskih proizvoda za koje na osnovu rezultata prethodnih ispitivanja ili informacija sa terena, sumnja (sumnjivi uzorak) da sadrže rezidue odobrenih supstanci u količinama većim od MDK ili rezidue neodobrenih supstanci, veterinarski inspektor takve životinje, njihove trupove, organe ili proizvode ne smije stavljati u promet odnosno u daljnju obradu i/ili preradu do dobijanja rezultata laboratorijskih analiza.

U slučaju sumnje na nedozvoljeno liječenje životinja (tj. primjenu zabranjenih supstanci ili primjenu odobrenih supstanci u druge svrhe od onih za koje su odobrene), veterinarski inspektor će postupiti u skladu s članom 25. Odluke.

Mjere u slučaju nalaza rezidua u količinama većim od MDK i nalaza rezidua neodobrenih supstanci (nedozvoljenog liječenja)

U slučaju nalaza rezidua veterinarskih lijekova, pesticida i drugih supstanci u količinama većim od MDK, veterinarski inspektor će postupiti u skladu s članom 19. i članom 21. Odluke.

Veterinarski inspektor mora zadržati trupove i organe zaklanih životinja i životinjske proizvode do dobijanja rezultata analiza. U slučaju da je potvrđeno nedozvoljeno liječenje

veterinarski inspektor postupuje u skladu s postupkom opisanim u članu 24. Odluke.

Slučajni uzorak

Slučajni uzorak je uzorak uzet na osnovu statističkog razmatranja kako bi se osigurali reprezentativni podaci.

Ciljano uzorkovanje na farmi, uključujući ribogojilišta i uzgajališta školjki**Kriteriji za selekciju ciljanih uzoraka**

Farma na kojoj će se obaviti uzorkovanje odabire se prema informacijama s terena, ili prema drugim podacima o nekoj farmi/farmama, kao što su npr.: način držanja i uzgoja životinja, ishrana, pasmina, spol životinje.

Kada je odabrao farmu veterinarski inspektor procjenjuje sve životinje na farmi i odabire životinju(e) od kojih će uzorak biti uzet. U obavljanju pomenute procjene u obzir se moraju uzeti:

- informacije koje ukazuju na korištenje farmakološki aktivnih supstanci (uzorci se češće uzimaju na farmama za koje postoje indicije za korištenje zabranjenih supstanci ili nepoštivanje karence za odobrene supstance);
- sekundarne spolne karakteristike životinje(a);
- promjene u ponašanju životinje(a);
- isto gojidbeno stanje u grupi životinja različitih pasmina/kategorija;
- životinje dobrog gojidbenog stanja/dobre građe i s malo masnoga tkiva.

Pri uzimanju uzoraka treba izbjegavati višekratno uzorkovanje na jednoj istoj farmi, odnosno uzorkovanje životinja porijeklom s iste farme.

Ciljano uzorkovanje u objektima za klaoničku obradu i preradu**Kriteriji za selekciju ciljanih uzoraka**

Pri procjeni koje će životinje, trupovi i/ili proizvodi životinja biti uzorkovani veterinarski inspektor će uzeti u obzir sljedeće kriterije:

- spol, dob, vrstu i način uzgoja/držanja životinja;
- informacije o proizvođaču;
- informacije o korištenju farmakološki aktivnih supstanci;
- uobičajenu praksu primjene određenih farmakološki aktivnih supstanci u ustroju farmske proizvodnje iz koje potiču životinje(a);
- dokaze o nedozvoljenom liječenju.

Kod uzimanja uzoraka, treba izbjegavati višestruko uzimanje uzoraka od jednog proizvođača.

Tkiva i proizvodi koji se dostavljaju na analizu

Za otkrivanje farmakološki aktivnih supstanci odgovarajuća tkiva, organi ili proizvodi, uzorkuju se i dostavljaju na analizu u skladu s zahtjevima Plana praćenja rezidua.

Količina uzoraka

Najmanja količina uzorka mora biti dovoljna kako bi referentna/ovlaštena laboratorija mogla provesti kompletan analitički postupak (orijentacijska i potvrdna metoda). Svaki uzorak se mora podijeliti na dva jednaka dijela (poduzorka) na kojima se može obaviti kompletan analitički postupak. Dijeljenje uzorka se može izvršiti na mjestu uzorkovanja ili u laboratoriju, ali se iz praktičnih razloga (čuvanje uzorka i obaveze laboratorija da u slučaju neusklađenosti odmah obavi potvrdnu metodu), dijeljenje uzorka vrši u laboratoriju. Laboratorija je dužna čuvati drugi dio uzorka 60 dana.

Najmanja količina uzorka koja se treba dostaviti na analizu je sljedeća:

Vrsta tkiva, organa, proizvoda	Količina	Napomena
Mišić	250 g	- odnosi se na mišić bez kostiju, - najbolje je dostaviti mišić vrata ili dijafragme (ako se radi o uzorkovanju trupa) ili neki drugi mišić bez kostiju, - ako se radi o npr. mesu kunića onda je najbolje dostaviti četvrtinu trupa bez kože i kostiju, - ako se radi o peradi težine 2-3 kg, uzima se meso batarka i karabataka bez kostiju i drugo tamno meso iste životinje, - ako se radi o peradi težine 1-2 kg, uzima se meso batarka i karabataka bez kostiju i drugo tamno meso od 3-6 životinja
Masno tkivo	500 g	- najbolje abdominalno ili potkožno masno tkivo i bubrežno masno tkivo, - ako se radi o masnom tkivu peradi uzima se abdominalno masno tkivo sa više životinja iz istog lota
Jetra	250 g	- cijela jetra ili komad jetre tražene količine
	100 g	- ako se radi o jetri peradi uzima se jetra od više životinja iz istog lota
Bubreg	250 g	- jedan ili oba bubrega iste životinje, - ukoliko su bubrezi jedne životinje lakši od tražene količine, uzimaju se bubrezi više životinja iz istog lota
Mlijeko	250 ml	- ako se uzorkuje mlijeko u prahu uzima se kao uzorak originalno pakiranje ili najmanje 100 grama
Sir, maslac, fermentirani proizvodi	300 g	
Jaja		- jedan uzorak je 12 jaja
Riba	500 g	- svježa, smrznuta, dimljena, salamurena riba
Školjke	500 g	
Med	100 g	- na analizu se dostavlja tečni ili zgnusnuti med - ako se radi o medu u saću, tečnu frakciju treba odvojiti od krute
Krv	30 - 50 ml	
Urin	60 ml	
Voda za piće	500 ml	- vodu uzeti iz pojilica s više mjesta
Hrana za životinje	1 kg	- hranu za životinje treba uzeti iz hranilica ispred životinja s više mjesta - kod nekih vrsta hrane zbog velikog postotka vlage uzorak prvo pohraniti u papirnatu vrećicu

Ambalaža i pakovanje uzorka

Uzorak se uzima (pakira) u jednokratnu ambalažu za uzimanje uzoraka na rezidue u sklopu PPR-a, koji osigurava (nabavlja) Ured i za tu namjenu dostavlja veterinarskim inspektorima zajedno sa zapisnicima o uzorkovanju na rezidue.

Jednokratna ambalaža (npr. sigurnosne samoljepljive kese, posude, boce, epruvete) mora biti tako napravljena da održi cjelovitost uzorka, onemogućiti zamjenu uzorka, unakrsnu kontaminaciju i kvarenje, odnosno uzorci moraju biti zapakirani na takav način da se u slučaju otvaranja pakovanja vidi da je narušen integritet pakovanja.

Uzorak za analizu nakon uzimanja i pakovanja mora biti adekvatno zatvoren i zaštićen.

Transport uzoraka u laboratoriju

Transport uzoraka, u zavisnosti od mogućnosti kao i uslova potpisanog ugovora sa laboratorijem, vrši veterinarski inspektor, Ured ili laboratorija. Ukoliko laboratorija obavlja transport vrši se samo preuzimanje uzoraka od veterinarskog inspektora.

U slučaju kada se uzorci analiziraju u laboratorijima izvan Bosne i Hercegovine transport uzoraka se vrši službenim kolima Ureda. Pošiljku obavezno treba pratiti spisak uzoraka sa brojem zapisnika, vrstom matriksa, analizom koja se traži kao i izjavom Ureda u kojoj se navodi lice koje vrši transport, broj uzoraka i podatak da pošiljka ne predstavlja infektivni materijal.

Transport uzoraka se vrši u rashladnim uređajima tj. prenosnim frižiderima gdje temperatura ne smije biti veća od

+4°C. Prenosivi frižideri moraju biti označeni sa natpisom na papiru formata A4 "UZORCI NA REZIDUE" tako da se ne dovodi u sumnju njihov sadržaj.

Transport uzoraka od veterinarskog inspektora do laboratorije ili Ureda dogovara se telefonom kao najbržim i najlakšim vidom komunikacije.

Čuvanje i skladištenje uzoraka

U slučaju da veterinarski inspektor nije u mogućnosti odmah nakon uzimanja uzoraka dostaviti isti u referentnu/ovlaštenu laboratoriju ili Ured dužan je načinom čuvanja osigurati stabilnost i cjelovitost uzorka, tako da:

- mišić, jetra, bubreg, masno tkivo i mlijeko duboko se zamrzavaju nakon uzorkovanja (na temperaturi od -15°C do -20°C),
- jaja se čuvaju na temperaturi od 0°C do +4°C,
- krv se po mogućnosti odmah šalje u referentnu/ovlaštenu laboratoriju (ukoliko je moguće odmah izdvojiti serum ili plazmu radi dužeg čuvanja na temperaturi od +4°C ili zamrznuti na -20°C),
- urin se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C ili se zamrzava,
- med se čuva na sobnoj temperaturi,
- voda se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C,
- hrana za životinje se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C.

Maksimalno vrijeme čuvanja uzoraka nakon uzimanja istih je za:

- duboko smrznuti uzorci (mišić, jetra, bubreg, masno tkivo, mlijeko)	10 dana
- jaja	10 dana
- krv	po mogućnosti odmah nakon uzorkovanja se šalje u laboratorij
- urin	10 dana
- med	10 dana
- voda i hrana za životinje	10 dana

Prilikom čuvanja, odnosno skladištenja uzoraka treba voditi računa o temperaturnom režimu na kojem se drže uzorci. Frižideri i zamrzivači trebaju imati termometre s kontrolnim listama u koje se upisuje temperatura. Temperaturu skladištenja uzoraka treba svakodnevno pratiti kako bi se pravovremeno moglo reagirati.

Zapisnik o uzorkovanju

Zapisnik o uzorkovanju na rezidue osigurava (nabavlja) Ured i distribuirati veterinarskim inspektorima koji zadužuju (putem otpremnice) određeni broj zapisnika u zavisnosti od broja uzoraka koji moraju uzeti u sklopu PPR.

Za svaki uzeti uzorak mora se voditi Zapisnik o uzimanju uzoraka za analizu rezidua - Serija A. Zapisnik mora biti jasno i čitko popunjen od strane veterinarskog inspektora koji vrši uzorkovanje.

Jedan zapisnik o uzorkovanju prati samo jedan uzorak s zahtjevom za jednu analizu, osim u slučaju kod uzorkovanja mlijeka i jaja gdje se na jednom zapisniku zahtijevaju najmanje tri analize.

Kada se uzorkovanje vrši o trošku vlasnika/proizvođača popunjava se Zapisnik o uzimanju uzoraka za analizu rezidua - Serija B, koji se popunjava na isti način kao i zapisnik iz Serije A.

U Zapisnik se (u ovisnosti od mjesta uzorkovanja) moraju upisati sljedeći podaci:

- adresa nadležnog organa;
- ime veterinarskog inspektora ili broj ovlaštenja;
- broj protokola (iz evidencije veterinarskog inspektora);
- datum uzorkovanja;

- ime i adresa vlasnika životinja ili životinjskih proizvoda (ili odgovorne osobe);
- registracijski broj farme sa kojeg životinja potiče (kada se uzorkovanje obavlja na farmi);
- registracijski broj klaonice ili drugog odobrenog objekta u kojem je uzorkovanje obavljeno;
- identifikacijsku oznaku životinje (broj ušne markice) ili proizvoda (serija proizvoda);
- vrstu životinje;
- vrstu tkiva koje se šalje na analizu (vrstu uzorka);
- informaciju o liječenju u periodu od četiri sedmice prije uzorkovanja (kada se uzorkovanje obavlja na farmi);
- vrste supstanci ili grupe supstanci koje treba pretražiti u uzorku.

Kopija Zapisnika o uzorkovanju koja se dostavlja u ovlaštenu/referentnu laboratoriju zajedno sa uzorkom (druga kopija), sadržava slijedeće podatke:

- adresu nadležnog organa koji je dostavio uzorak;
- ime veterinarskog inspektora ili broj ovlaštenja;
- broj protokola (iz evidencije veterinarskog inspektora);
- datum uzorkovanja;
- vrstu životinje;
- vrstu tkiva ili proizvoda koji se šalje na analizu;
- vrstu supstanci ili grupe supstanci koje treba pretražiti u uzorku.

Po Zapisniku koji će biti nepotpun ili nepravilno ispunjen neće se obaviti analiza.

U slučaju kada veterinarski inspektor ne može prikupiti informaciju o svakom pitanju/rubrici iz Zapisnika, dužan je to napisati (npr. nema markice, adresa nepoznata, vlasnik nepoznat, porijeklo nepoznato, itd.).

Zapisnik o uzorku mora potpisati veterinarski inspektor koji je uzeo uzorak, te vlasnik ili odgovorno lice u odobrenom objektu, odnosno vlasnik ili odgovorno lice na farmi.

Čuvanje Zapisnika i izvještavanje/komunikacija

Original Zapisnika ostaje kod veterinarskog inspektora i on je za isti odgovoran (neovlaštena lica ne smiju imati pristup originalu zapisnika).

Drugu kopiju Zapisnika veterinarski inspektor dostavlja zajedno sa uzorkom u referentnu/ovlaštenu laboratoriju ili Uredu u zavisnosti od načina preuzimanja i transporta uzoraka.

Treću kopiju Zapisnika veterinarski inspektor dostavlja, ovisno na čijoj teritoriji je uzorak uzet, u nadležne organe entiteta (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske – Resor za veterinarstvo) odnosno nadležni organ Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – Pododjel za veterinarstvo) jednom mjesечно.

Četvrta kopija Zapisnika ostaje imatelju životinja odnosno vlasniku objekta.

Petu kopiju Zapisnika veterinarski inspektor dostavlja Uredu.

Izveštavanje o rezultatima analiza - referentna/ovlaštena laboratorija – Ured za veterinarstvo BiH, nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - veterinarski inspektor

Referentna/ovlaštena laboratorija je dužna izvještavati Ured o provedenim analizama i dostaviti izvještaj o provedenoj analizi.

Ured kopije izvještaja analize, putem pošte ili elektronskih sredstava (e-mail-a), dostavlja: veterinarskom inspektoru koji je izvršio uzorkovanje, Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo, Federalnoj upravi za inspeksijske poslove - Inspektorat veterinarske inspekcije, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo, Republičkoj upravi za inspeksijske poslove Republike Srpske - Veterinarska inspekcija, Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (Pododjel za veterinarstvo) i Inspektoratu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

U slučaju da se radi o sumnjivom uzroku, isti se odmah analizira i po obavljenoj analitičkoj pretrazi laboratorija najbržim mogućim putem (e-mail ili telefon) obavještava Ured koji obavještava veterinarskog inspektora koji je uzeo uzorak o rezultatima analitičke pretrage.

U slučaju kada su rezultati laboratorijskih analiza neusklađeni, odmah po obavljenoj analitičkoj pretrazi, laboratorija najbržim putem obavještava Ured koji obavještava veterinarskog inspektora koji je uzeo uzorak, o rezultatima analitičke pretrage. U roku od 24 sata laboratorija dostavlja laboratorijski izvještaj.

Prilog 1.

Kriteriji za određivanje prihvatljivosti uzoraka za ispitivanje u sklopu provođenja plana praćenja rezidua

Vrsta neusklađenosti	Uzorak se ispituje Da/Ne	Obrazloženje/Mjere
Nedovoljna količina uzorka prilikom uzorkovanja	Ne	Nemogućnost provođenja orijentacijske (screening) i potvrđne metode – moguće je ponovo tražiti uzorak
Uzorkovanje- pogrešan spol životinje	Ne	Pogrešan spol životinje upisan na zapisniku u odnosu na analizu koja se traži
Pogrešna vrsta tkiva uzeta prilikom uzorkovanja	Ne	Pogrešna vrsta tkiva navedena na zapisniku u odnosu na analizu koja se traži
Uzorkovanje – pogrešna starost životinje	Da	Uzorak uzet od životinje druge starosti od zahtijevane (u zapisniku traženo od teleta, uzet od krave) – uzorak se ispituje
Hemoliza krvi	Ne	Krv nije uzeta na propisani način i došlo je do hemolize
Kvar uzorka	Ne	Tkivo nije uzeto i dostavljeno na propisani način, te je došlo do kvarenja uzorka
Uzorak nije upakovan u odgovarajuću ambalažu	Ne	Ukoliko uzorak nije poslan u odgovarajućoj ambalaži
Pakovanje/ambalaža nije propisno zatvorena ili označena	Ne	Kada je vidljivo da je uzorak poslan u nepropisno zatvorenoj i označenoj ambalaži
Oštećena ambalaža/pakovanje	Ne	Oštećenje ambalaže/pakovanja može dovesti do kontaminacije ili gubitka dijela uzorka
Nepotpuno ili nepravilno ispunjen zapisnik	Ne	Ukoliko je zapisnik nepravilno ispunjen ili određene rubrike nisu ispunjene
Zapisnik bez potpisa	Ne	Kada na zapisniku nedostaje potpis službenog/ovlaštenog veterinarara
Na zapisniku nedostaje datum ili vrijeme	Ne	Kada nisu upisani datumi uzorkovanja ili slanja i/ili tačno vrijeme
Nedostaje zapisnik	Ne	Kada uz uzorak za ispitivanje nedostaje zapisnik
Odmrznuti uzorak	Ne	Kada je dostavljeni uzorak odmrznut i toliko promijenjen da je nemoguće izvršiti ispitivanje

Odmrzavanje uzorka	Da	Kada je dostavljeni uzorak odmrznut ali nije promijenjen tako da je moguće izvršiti ispitivanje
Oštećenje uzorka	Ne	Ukoliko je kod pripreme uzorka došlo do kontaminacije- moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Izgubljen uzorak	Ne	U laboratoriji došlo do gubitka uzorka – moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Problemi sa ispitivanjem u laboratoriji	Ne	Ukoliko zbog problema sa ispitivanjem nije ostala dovoljna količina uzorka – moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Dva ili više matriksa u jednom pakovanju	Ne	Različiti matriksi moraju biti odvojeni zbog mogućnosti unakrsne kontaminacije
Predugo vrijeme skladištenja uzorka	Ne	Predugo vrijeme skladištenja umanjuje mogućnost provođenja follow-up procedure

Na temelju čl. 5. i 6. Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni glasnik BiH", br. 1/04, 40/09 i 44/11), direktor Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donio je

ODLUKU O PROVOĐENJU PLANA PRAĆENJA I KONTROLE REZIDUA ZA 2015. GODINU

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuje se obaveza provođenja Plana praćenja i kontrole rezidua za 2015. godinu.

Članak 2.

(Provođenje)

Provođenje Plana iz članka 1. ove Odluke realizirat će se sukladno s Napatkom za provođenje plana praćenja rezidua koji je sastavni dio ove Odluke.

Članak 3.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o provođenju Plana praćenja i kontrole rezidua za 2014. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 44/14).

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-2-27-24-442-1/15

21. travnja 2015. godine

Direktor

Ljubomir Kalaba, v. r.

NAPUTAK ZA PROVOĐENJE PLANA PRAĆENJA REZIDUA

Kontrola rezidua

Kontrola rezidua ima za cilj zaštitu zdravlja potrošača i osiguranje uvjeta za nesmetanu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla.

Kontrola rezidua provodi se sukladno odredbama Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog podrijetla ("Službeni glasnik BiH", br. 1/04, 40/09 i 44/11) (u daljnjem tekstu: Odluka) i Plana praćenja rezidua (u daljnjem tekstu: PPR) koji se na temelju navedene Odluke provodi za svaku godinu.

Osim kontrole rezidua koja se provodi sukladno odredbama Odluke, vlasnici odnosno odgovorne osobe u objektima dužne su osigurati da se kontrola rezidua provodi i na temelju vlastite procjene rizika, koja je specifična u odnosu na vrstu/kategoriju objekta, podrijetlo sirovine, proizvodne procese, itd. (HACCP).

Donošenje Plana praćenja rezidua

Svrha Plana praćenja rezidua jeste provjera da li se na području Bosne i Hercegovine koriste zabranjene tvari u liječenju životinja, da li se u liječenju životinja poštovala karenca lijeka, koje se odnosno čiji se proizvodi koriste kao hrana, te da li se u hrani nalaze kontaminanti, a sve u cilju zaštite zdravlja potrošača.

Sukladno odredbama Odluke Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured) je odgovoran za izradu

PPR, koordiniranje aktivnosti koje provode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, sakupljanje, obradu i analizu podataka koji su potrebni za procjenu efekta praćenja, izvještavanje relevantnih institucija i drugih zainteresiranih strana o rezultatima kontrole rezidua, te za nadziranje provođenja PPR.

Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entitetima i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, izrađuje, vrši raspodjelu broja uzoraka i provodi PPR za svaku kalendarsku godinu. Nakon usuglašene raspodjele broja uzoraka Ured distribuira PPR mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo, Federalnoj upravi za inspeksijske poslove - Inspektorat veterinarske inspekcije, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo, Republičkoj upravi za inspeksijske poslove Republike Srpske - Veterinarska inspekcija, Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Inspektoratu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine). Mjerodavna tijela entiteta distribuira PPR kantonalnim ministarstvima poljoprivrede i/ili kantonalnim upravama za inspeksijske poslove u Federaciji BiH, općinskim veterinarskim inspekcijama u Republici Srpskoj, koja su mjerodavna za provođenje uzorkovanja u sklopu PPR.

Na temelju godišnjeg PPR- a, Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine izrađuje mjesečni plan uzorkovanja na rezidua, koji se distribuira glavnim veterinarskim inspektorima i veterinarskim inspektorima zaduženim za provođenje uzorkovanja.

Ured je zadužen za praćenje realizacije PPR- a.

Uzorkovanje

Temeljna načela uzorkovanja

Službeno uzorkovanje se provodi nenajavljeno i neočekivano za stranku i u neutvrđenim vremenskim intervalima. Uzorke ne treba uzimati uvijek istog dana u tjednu.

Uzorkovanje se mora provoditi u promjenjivim intervalima tijekom cijele godine, s tim da se uzme u obzir i činjenica da se tijekom uzgoja životinja neke tvari primjenjuju samo u određenom razdoblju godine.

Ne dovodeći u pitanje zahtjeve plana praćenja rezidua, kod odabira uzoraka uzimaju se u obzir druge raspoložive informacije, npr. uporaba još nepoznatih tvari, iznenadna pojava bolesti u određenim regijama, sumnja na nedozvoljene ili neovlaštene postupke, itd.

Kriteriji za određivanje prihvatljivosti uzoraka za ispitivanje u sklopu PPR- a navedeni su u Pravitku 1. ovog Naputka.

Službeni uzorak

Službeni uzorak je uzorak koji je uzeo veterinarski inspektor određen za provođenje PPR- a.

Iznimno u prisustvu veterinarskog inspektora uzorke koji se uzimaju na posjedu (krv, urin) mogu uzimati veterinari koji su uposljeni u veterinarskim stanicama ili ambulancama.

Vremensko razdoblje uzimanja uzoraka traje od 01.04. tekuće godine za koju je pripremljen PPR do 31.03. naredne godine.

Identifikacija uzorka

Identifikacija uzorka se vrši na način da se serijski broj zapisnika za uzorkovanje upisuje na pakovanje uzorka odnosno i na ambalažu u kojoj je uzorak upakiran i na sigurnosnu samoljepljivu vrećicu za pakovanje uzorka (na primjer broj zapisnika 001010 i na pakovanju -ambalaži i vrećici se upisuje isti broj 001010).

Mjesto uzorkovanja

Uzorci se uzimaju kod fizičkih i pravnih osoba koje se bave proizvodnjom, preradom, pakovanjem i prodajom živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla (u daljnjem tekstu: subjekti).

Mjesto uzorkovanja su posjedi (goveda, perad, mlijeko, jaja, stočna hrana, voda), ribogojilišta, objekti za klanje životinja i objekti za sakupljanje i pakovanje primarnih proizvoda životinjskog podrijetla (jaja, mlijeko i med), (u tekstu: objekti).

Uzimanje uzoraka se vrši sukladno Pravitku III (Obujam i učestalost uzorkovanja) Odluke kako bi se omogućila sljedivost do posjeda podrijetla na kojem je izvršeno uzorkovanje.

Strategija uzorkovanja

PPR ima za cilj:

- otkrivanja nedozvoljenog liječenja životinja ili nepoštivanje karence;
- utvrđivanja da li rezidue veterinarskih lijekova, pesticida i загаđivača okoliša, u životinjskim tkivima

N	Reprezentativni uzorak (n) kod kojeg je vjerojatnost p (da ćemo otkriti bar 1 životinju koja ima rezidue) = 99%						
	m=20%	m=50%	m=60%	m=70%	m=80%	m=90%	m=95%
10	10	5	4	3	3	2	2
25	14	6	5	4	3	2	2
50	17	6	5	4	3	2	2
75	18	7	5	4	3	2	2
100	19	7	5	4	3	2	2
200	20	7	5	4	3	2	2
500	21	7	5	4	3	2	2
1.000	21	7	6	4	3	2	2
10.000	21	7	6	4	3	2	2

N = je broj životinja u grupi; n = je broj uzoraka koje treba uzeti; m = broj životinja za koje se može pretpostaviti da posjeduju rezidue

Istraga (Follow-up)

U slučaju neusklađenog nalaza rezidua veterinarski inspektor mora provesti detaljnu istragu kako bi se istražio i ustanovio uzrok pojave rezidua:

1. Nakon obavijesti o neusklađenom nalazu odmah provjeriti da li se predmetni proizvod još nalazi na tržištu (ako se proizvod nalazi na tržištu, a nalaz je neusklađen proizvod se konfiscira i neškodljivo uništava ili ako je nalaz sumnjiv proizvod/trupovi/životinje se zadržavaju do dobivanja rezultata potvrde laboratorijske analize);
2. Prikupiti sve informacije koje su potrebite kako bi se moglo utvrditi podrijetlo životinje, odnosno posjeda s kojeg životinja potječe ili dolazi (ukoliko posjed nije pod nadležnošću veterinarske inspekcije gdje je uzorak uzet, veterinarski inspektor pismeno i usmeno obavještava veterinarsku inspekciju područja na kojem se nalazi predmetni posjed);
3. Provesti ispitivanje na posjedu s kojeg životinja potječe ili dolazi da li je bilo liječenja ili nedozvoljenog liječenja kako bi se utvrdio uzrok nazočnosti rezidua;
4. U slučaju nedozvoljenog liječenja provesti ispitivanje podrijetla tvari ili proizvoda na mjestu proizvodnje, rukovanja, skladištenja, prijevoza, primjene, prodaje ovisno o potrebama;

i proizvodima, odgovaraju propisanim maksimalno dozvoljenim količinama (MDK);

- utvrđivanja i otkrivanje razloga za zaostajanje rezidua navedenih tvari u količinama većim od MDK ili nalaza nedopuštenih rezidua u životinjskim tkivima i proizvodima (istraživanje i otkrivanje uzroka zaostajanja rezidua).

Uzorak

Ciljani uzorak

Ciljani uzorak je uzorak koji je uzet sukladno strategiji uzorkovanja kako je to opisano u "Strategiji uzorkovanja".

Sumnjivi uzorak

Sumnjivi uzorak je uzorak koji je uzet:

- kao posljedica nalaza nedozvoljenih rezidua u uzorcima uzetim sukladno zahtjevima iz članka 5. Odluke;
- zbog razloga navedenih u članku 11. stavak 2. Odluke;
- prema zahtjevima iz članka 25. stavak 1. toč. a) i b) Odluke.

Najmanji broj životinja kod uzimanja sumnjivog uzorka

Kad se uzima sumnjivi uzorak (koji također mora biti ciljano odabran, kako je prije opisano), odnos broja životinja u jednom uzgoju odnosno životinja za klanje istog imatelja životinja, prema broju životinja od kojih treba uzeti uzorak je:

5. U slučaju liječenja životinje provjeriti ko je obavio liječenje životinja, provjeriti evidenciju liječenja na posjedu, provesti kontrolu lijekova (da li je lijek registriran, gdje je lijek nabavljen, da li se poštovala karencija lijeka, da li postoji recept o uporabi lijeka);
6. U slučaju liječenja od strane veterinaru iz veterinarske stanice/ambulante potrebno je provjeriti ambulantni protokol;
7. Na posjedu, prema potrebi, ispitati stočnu hranu i vodu za napajanje životinja (ovisno o vrsti tvari koja je utvrđena analizom);
8. Pregledati posude iz kojeg životinja uzima hranu i vodu;
9. Svako dodatno ispitivanje koje se smatra potrebitim.

O svim provedenim aktivnostima veterinarski inspektor dužan je obavijestiti Ured, glavnog veterinarskog inspektora i mjerodavna tijela entiteta ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Mjere kod uzimanja sumnjivog uzorka

Kada uzima uzorke životinja ili životinjskih proizvoda za koje na temelju rezultata prethodnih ispitivanja ili informacija s terena, sumnja (sumnjivi uzorak) da sadrže rezidue odobrenih tvari u količinama većim od MDK ili rezidue neodobrenih tvari, veterinarski inspektor takve životinje, njihove trupove, organe ili proizvode ne smije stavljati u promet odnosno u daljnju obradu i/ili preradu do dobivanja rezultata laboratorijskih analiza.

U slučaju sumnje na nedozvoljeno liječenje (tj. primjenu zabranjenih tvari ili primjenu odobrenih tvari u druge svrhe od onih za koje su odobrene) životinja, veterinarski inspektor će postupiti sukladno članku 25. Odluke.

Mjere u slučaju nalaza rezidua u količinama većim od MDK i nalaza rezidua neodobrenih tvari (nedozvoljenog liječenja)

U slučaju nalaza rezidua veterinarskih lijekova, pesticida i drugih tvari u količinama većim od MDK, veterinarski inspektor će postupiti sukladno članku 19. i članku 21. Odluke.

Veterinarski inspektor mora zadržati trupove i organe zaklanih životinja i životinjske proizvode do dobivanja rezultata analiza. U slučaju da je potvrđeno nedozvoljeno liječenje veterinarski inspektor postupi sukladno postupku opisanom u članku 24. Odluke.

Slučajni uzorak

Slučajni uzorak je uzorak uzet na temelju statističkog razmatranja kako bi se osigurali reprezentativni podaci.

Ciljano uzorkovanje na posjedu, uključujući ribogojilišta i uzgajališta školjki

Kriteriji za selekciju ciljanih uzoraka

Posjed na kojemu će se obaviti uzorkovanje odabire se prema informacijama s terena, ili prema drugim podacima o nekom posjedu/posjedima, kao što su npr.: način držanja i uzgoja životinja, prehrana, pasmina, spol životinje.

Kada je odabrao posjed veterinarski inspektor procjenjuje sve životinje na posjedu i odabire životinju(e) od kojih će uzorak biti uzet. U obavljanju pomenute procjene u obzir se moraju uzeti:

- informacije koje ukazuju na korištenje farmakološki aktivnih tvari (uzorci se češće uzimaju na posjedima za koje postoje indicije za korištenje zabranjenih tvari ili nepoštivanje karence za odobrene tvari);
- sekundarne spolne karakteristike životinje(a);
- promjene u ponašanju životinje(a);
- isto gojibeno stanje u skupini životinja različitih pasmina/kategorija;
- životinje dobrog gojibenog stanja/dobre građe i s malo masnoga tkiva.

Pri uzimanju uzoraka treba izbjegavati višekratno uzorkovanje na jednom istom posjedu, odnosno uzorkovanje životinja podrijetlom s istog posjeda.

Ciljano uzorkovanje u objektima za klaoničku obradu i preradu

Kriteriji za selekciju ciljanih uzoraka

Pri procjeni koje će životinje, trupovi i/ili proizvodi životinja biti uzorkovani veterinarski inspektor će uzeti u obzir slijedeće kriterije:

- spol, dob, vrstu i način uzgoja/držanja životinja;
- informacije o proizvođaču;
- informacije o korištenju farmakološki aktivnih tvari;
- uobičajenu praksu primjene određenih farmakološki aktivnih tvari u ustroju posjedske proizvodnje iz koje potječu životinje(a);
- dokaze o nedozvoljenom liječenju.

Kod uzimanja uzoraka, treba izbjegavati višekratno uzimanje uzoraka od jednog proizvođača.

Tkiva i proizvodi koji se dostavljaju na analizu

Za otkrivanje farmakološki aktivnih tvari odgovarajuća tkiva, organi ili proizvodi uzorkuju se i dostavljaju na analizu sukladno zahtjevima Plana praćenja rezidua.

Količina uzorka

Najmanja količina uzorka mora biti dovoljna kako bi referentni/ovlašteni laboratorij mogao provesti kompletan analitički postupak (orijentacijska i potvrdna metoda). Svaki uzorak se mora podijeliti na dva jednaka dijela (poduzorka) na kojima se može obaviti kompletan analitički postupak. Dijeljenje uzorka se može obaviti na mjestu uzorkovanja ili u laboratoriju, ali se iz praktičnih razloga (čuvanje uzorka i obaveze laboratorija da u slučaju neusklađenosti odmah obavi potvrdnu metodu), dijeljenje uzorka vrši u laboratoriju. Laboratorija je dužna čuvati drugi dio uzorka 60 dana.

Najmanja količina uzorka koja se treba dostaviti na analizu je slijedeća:

Vrsta tkiva, organa, proizvoda	Količina	Napomena
Mišić	250 g	- odnosi se na mišić bez kostiju, - najbolje je dostaviti mišić vrata ili dijafragme (ako se radi o uzorkovanju trupa) ili neki drugi mišić bez kostiju, - ako se radi o npr. mesu kunića onda je najbolje dostaviti četvrtinu trupa bez kože i kostiju, - ako se radi o peradi težine 2-3 kg, uzima se meso bataka i karabataka bez kostiju i drugo tamno meso iste životinje - ako se radi o peradi težine 1-2 kg, uzima se meso bataka i karabataka bez kostiju i drugo tamno meso od 3-6 životinja
Masno tkivo	500 g	- najbolje abdominalno ili potkožno masno tkivo i bubrežno masno tkivo, - ako se radi o masnom tkivu peradi uzima se abdominalno masno tkivo sa više životinja iz istog lota
Jetra	250 g	- cijela jetra ili komad jetre tražene količine
	100 g	- ako se radi o jetri peradi uzima se jetra od više životinja iz istog lota
Bubreg	250 g	- jedan ili oba bubrega iste životinje, - ukoliko su bubrezi jedne životinje lakši od tražene količine, uzimaju se bubrezi više životinja iz istog lota
Mlijeko	250 ml	- ako se uzorkuje mlijeko u prahu uzima se kao uzorak originalno pakiranje ili najmanje 100 grama
Sir, maslac, fermentirani proizvodi	300 g	
Jaja		- jedan uzorak je 12 jaja
Riba	500 g	- svježa, smrznuta, dimljena, salamurena riba
Školjke	500 g	
Med	100 g	- na analizu se dostavlja tečni ili zgusnuti med - ako se radi o medu u saču, tečnu frakciju treba odvojiti od krute
Krv	30 - 50 ml	
Urin	60 ml	
Voda za piće	500 ml	- vodu uzeti iz pojilica s više mjesta
Hrana za životinje	1 kg	- hranu za životinje treba uzeti iz hranilica ispred životinja s više mjesta - kod nekih vrsta hrane zbog velikog postotka vlage uzorak prvo pohraniti u papirnatu vrećicu

Ambalaža i pakovanje uzorka

Uzorak se uzima (pakira) u jednokratnu ambalažu za uzimanje uzoraka na rezidue u sklopu PPR- a, koji osigurava (nabavlja) Ured i za tu namjenu dostavlja veterinarskim inspektorima zajedno sa zapisnicima o uzorkovanju na rezidue.

Jednokratna ambalaža (npr. sigurnosne samoljepljive vrećice, posude, boce, epruvete) mora biti tako napravljena da održi cjelovitost uzorka, onemogućujući zamjenu uzorka, unakrsnu kontaminaciju i kvarenja, odnosno uzorci moraju biti zapakirani na takav način da se u slučaju otvaranja pakovanja vidi da je narušen integritet pakovanja.

Uzorak za analizu nakon uzimanja i pakovanja mora biti adekvatno zatvoren i zaštićen.

Transport uzoraka u laboratorij

Transport uzoraka, u ovisnosti od mogućnosti kao i uvjeta potpisanog ugovora sa laboratorijem, vrši veterinarski inspektor, Ured ili laboratorij. Ukoliko laboratorij obavlja transport vrši se samo preuzimanje uzoraka od veterinarskog inspektora.

U slučaju kada se uzorci analiziraju u laboratorijima izvan Bosne i Hercegovine transport uzoraka se vrši službenim kolima Ureda. Pošiljku obvezno treba pratiti spisak uzoraka sa brojem zapisnika, vrstom matriksa, analizom koja se traži kao i izjavom Ureda u kojoj se navodi osoba koja vrši transport, broj uzoraka i podatak da pošiljka ne predstavlja infektivni materijal.

Transport uzoraka se vrši u rashladnim uređajima tj. prenosnim frižiderima gdje temperatura ne smije biti veća od +4°C. Prenosivi frižideri moraju biti označeni s natpisom na papiru formata A4 "UZORCI NA REZIDUE" tako da se ne dovodi u sumnju njihov sadržaj.

Transport uzoraka od veterinarskog inspektora do laboratorija ili Ureda dogovara se telefonom kao najbržim i najlakšim vidom komunikacije.

Čuvanje i skladištenje uzoraka

U slučaju da veterinarski inspektor nije u mogućnosti odmah nakon uzimanja uzoraka dostaviti isti u referentni/ovlašteni laboratorij ili Ured dužan je načinom čuvanja osigurati stabilnost i cjelovitost uzorka, tako da:

- mišić, jetra, bubreg, masno tkivo i mlijeko duboko se zamrzavaju nakon uzorkovanja (na temperaturi od -15°C do -20°C),
- jaja se čuvaju na temperaturi od 0°C do +4°C,
- krv se po mogućnosti odmah šalje u referentni/ovlašteni laboratorij (ukoliko je moguće odmah izdvojiti serum ili plazmu radi dužeg čuvanja na temperaturi od +4°C ili zamrznuti na -20°C),
- urin se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C ili se zamrzava,
- med se čuva na sobnoj temperaturi,
- voda se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C,
- hrana za životinje se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C.

Maksimalno vrijeme čuvanja uzoraka nakon uzimanja istih je za:

- duboko smrznuti uzorci (mišić, jetra, bubreg, masno tkivo, mlijeko)	10 dana
- jaja	10 dana
- krv	po mogućnosti odmah nakon uzorkovanja se šalje u laboratorij
- urin	10 dana
- med	10 dana
- voda i hrana za životinje	10 dana

Prilikom čuvanja, odnosno skladištenja uzoraka treba voditi računa o temperaturnom režimu na kojemu se drže uzorci. Frižideri i zamrzivači trebaju imati termometre s kontrolnim listama u koje se upisuje temperatura. Temperaturno skladištenje uzoraka treba svakodnevno pratiti kako bi se pravodobno moglo reagirati.

Zapisnik o uzorkovanju

Zapisnik o uzorkovanju na rezidue osigurava (nabavlja) Ured i distribuira veterinarskim inspektorima koji zadužuju određeni broj zapisnika (putem otpremnice) u ovisnosti od broja uzoraka koji moraju uzeti u sklopu PPR.

Za svaki uzeti uzorak mora se voditi Zapisnik o uzimanju uzoraka za analizu rezidua - Serija A. Zapisnik mora biti jasno i čitko popunjen od strane veterinarskog inspektora koji vrši uzorkovanje.

Jedan zapisnik o uzorkovanju prati samo jedan uzorak s zahtjevom za jednu analizu, osim u slučaju uzorkovanja mlijeka i jaja gdje se na jednom zapisniku zahtijevaju najmanje 3 analize.

Kada se uzorkovanje vrši o trošku vlasnika/proizvođača popunjava se Zapisnik o uzimanju uzoraka za analizu rezidua - Serija B, koji se popunjava na isti način kao i zapisnik iz Serije A.

U Zapisnik se (u ovisnosti od mjesta uzorkovanja) moraju upisati slijedeći podaci:

- adresa mjerodavnog tijela;
- ime veterinarskog inspektora ili broj ovlaštenja;
- broj protokola (iz evidencije veterinarskog inspektora);
- nadnevak uzorkovanja;
- ime i adresa vlasnika životinja ili životinjskih proizvoda (ili odgovorne osobe);
- registracijski broj posjeda s kojeg životinja potječe (kada se uzorkovanje obavlja na posjedu);
- registracijski broj klaonice ili drugog odobrenog objekta u kojemu je uzorkovanje obavljeno;
- identifikacijsku oznaku životinje (broj ušne markice) ili proizvoda (serija proizvoda);
- vrstu životinje;
- vrstu tkiva koje se šalje na analizu (vrstu uzorka);
- informaciju o liječenju u razdoblju od četiri tjedna prije uzorkovanja (kada se uzorkovanje obavlja na posjedu);
- vrste tvari ili skupine tvari koje treba pretražiti u uzorku.

Presliku Zapisnika o uzorkovanju koja se dostavlja u ovlašteni/referentni laboratorij zajedno s uzorkom (drugi preslik), sadržava slijedeće podatke:

- adresu mjerodavnog tijela koje je dostavilo uzorak;
- ime veterinarskog inspektora ili broj ovlaštenja;
- broj protokola (iz evidencije veterinarskog inspektora);
- nadnevak uzorkovanja;
- vrstu životinje;
- vrstu tkiva ili proizvoda koji se šalju na analizu;
- vrstu tvari ili skupine tvari koje treba pretražiti u uzorku.

Po Zapisniku koji će biti nepotpun ili nepravilno ispunjen neće se obaviti analiza.

U slučaju kada veterinarski inspektor ne može prikupiti informaciju o svakom pitanju/rubrici iz Zapisnika, dužan je to napisati (npr. nema markice, adresa nepoznata, vlasnik nepoznat, podrijetlo nepoznato, itd.).

Zapisnik o uzorku mora potpisati veterinarski inspektor koji je uzeo uzorak, te vlasnik ili odgovorna osoba u odobrenom objektu, odnosno vlasnik ili odgovorna osoba na posjedu.

Čuvanje Zapisnika i izvještavanje/komunikacija

Original Zapisnika ostaje kod veterinarskog inspektora i on je za isti odgovoran (neovlaštene osobe ne smiju imati pristup originalu zapisnika).

Drugi preslik Zapisnika veterinarski inspektor dostavlja zajedno sa uzorkom u referentni/ovlašteni laboratorij ili Ured u ovisnosti od načina preuzimanja i transporta uzoraka.

Treći preslik Zapisnika veterinarski inspektor dostavlja, ovisno na čijem teritoriju je uzorak uzet, u mjerodavna tijela entiteta (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo) odnosno mjerodavno tijelo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu

Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - Pododjel za veterinarstvo) jednom mjesечно.

Četvrti preslik Zapisnika ostaje imatelju životinja odnosno vlasniku objekta.

Peti preslik Zapisnika veterinarski inspektor dostavlja Uredu.

Izveštavanje o rezultatima analiza - referentni/ovlašteni laboratorij - Ured za veterinarstvo BiH, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - veterinarski inspektor

Referentni/ovlašteni laboratorij je dužan izveštavati Ured o provedenim analizama i dostaviti izvješća o provedenoj analizi.

Ured preslike izvještaja analize, putem pošte ili elektronskih sredstava (e-mail-a), dostavlja: veterinarskom inspektoru koji je izvršio uzorkovanje, Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo, Federalnoj upravi za inspeksijske poslove – Inspektorat veterinarske inspekcije, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Republike Srpske - Resor za veterinarstvo, Republičkoj upravi za inspeksijske poslove Republike Srpske - Veterinarska inspekcija, Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Inspektoratu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

U slučaju da se radi o sumnjivom uzroku, isti se odmah analizira i po obavljenoj analitičkoj pretrazi laboratorij najbržim mogućim putem (e-mail ili telefon) obavještava Ured koji obavještava veterinarskog inspektora koji je uzeo uzorak o rezultatima analitičke pretrage.

U slučaju kada su rezultati laboratorijskih analiza neusklađeni, odmah po obavljenoj analitičkoj pretrazi, laboratorij najbržim putem obavještava Ured koji obavještava veterinarskog inspektora koji je uzeo uzorak, o rezultatima analitičke pretrage. U roku od 24 sata laboratorij dostavlja laboratorijsko izvješće.

Privitak 1.

Kriteriji za određivanje prihvatljivosti uzoraka za ispitivanje u sklopu provođenja plana praćenja rezidua

Vrsta neusklađenosti	Uzorak se ispituje Da/Ne	Objašnjenje/Mjere
Nedovoljna količina uzorka prilikom uzorkovanja	Ne	Nemogućnost provođenja orijentacijske (screening) i potvrđne metode – moguće je ponovno tražiti uzorak
Uzorkovanje- pogrešan spol životinje	Ne	Pogrešan spol životinje upisan na zapisniku u odnosu na analizu koja se traži
Pogrešna vrsta tkiva uzeta prilikom uzorkovanja	Ne	Pogrešna vrsta tkiva navedena na zapisniku u odnosu na analizu koja se traži
Uzorkovanje – pogrešna starost životinje	Da	Uzorak uzet od životinje druge starosti od zahtijevane (u zapisniku traženo od teleta, uzet od krave) – uzorak se ispituje
Hemoliza krvi	Ne	Krv nije uzeta na propisani način i došlo je do hemolize
Kvar uzorka	Ne	Tkivo nije uzeto i dostavljeno na propisani način, te je došlo do kvarenja uzorka
Uzorak nije upakiran u odgovarajuću ambalažu	Ne	Ukoliko uzorak nije poslan u odgovarajućoj ambalaži
Pakovanje/ambalaža nije propisno zatvorena ili označena	Ne	Kada je vidljivo da je uzorak poslan u nepropisno zatvorenoj i označenoj ambalaži
Oštećena ambalaža/pakovanje	Ne	Oštećenje ambalaže/pakovanja može dovesti do kontaminacije ili gubitka dijela uzorka
Nepotpun ili nepravilno ispunjen zapisnik	Ne	Ukoliko je zapisnik nepravilno ispunjen ili određene rubrike nisu ispunjene
Zapisnik bez potpisa	Ne	Kada na zapisniku nedostaje potpis službenog/ovlaštenog veterinarara
Na zapisniku nedostaje nadnevak ili vrijeme	Ne	Kada nisu upisani nadnevtci uzorkovanja ili slanja i/ili točno vrijeme
Nedostaje zapisnik	Ne	Kada uz uzorak za ispitivanje nedostaje zapisnik
Odmrznut uzorak	Ne	Kada je dostavljeni uzorak odmrznut i toliko promijenjen da je nemoguće izvršiti ispitivanje
Odmrzavanje uzorka	Da	Kada je dostavljeni uzorak odmrznut ali nije promijenjen tako da je moguće izvršiti ispitivanje
Oštećenje uzorka	Ne	Ukoliko je kod pripreme uzorka došlo do kontaminacije- moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Izgubljen uzorak	Ne	U laboratoriju došlo do gubitka uzorka – moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Problemi s ispitivanjem u laboratoriju	Ne	Ukoliko zbog problema s ispitivanjem nije ostala dovoljna količina uzorka – moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Dva ili više matriksa u jednom pakovanju	Ne	Različiti matriksi moraju biti odvojeni zbog mogućnosti unakrsne kontaminacije
Predugo vrijeme skladištenja uzorka	Ne	Predugo vrijeme skladištenja umanjuje mogućnost provođenja follow-up procedure

На основу чл. 5. и 6. Одлуке о праћењу резидуа одређених материја у живим животињама и у производима животињског поријекла ("Службени гласник БиХ", бр. 1/04, 40/09 и 44/11), директор Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине донио је

**ОДЛУКУ
О СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА ПРАЋЕЊА И КОНТРОЛЕ
РЕЗИДУА ЗА 2015. ГОДИНУ**

Члан 1.
(Предмет)

Овом Одлуком утврђује се обавеза спровођења Плана праћења и контроле резидуа за 2015. годину.

Члан 2.

(Спровођење)

Спровођење Плана из члана 1. ове Одлуке реализоваће се у складу с Упутством за спровођење плана праћења резидуа које је саставни дио ове Одлуке.

Члан 3.

(Престанак важења)

Даном ступања на снагу ове Одлуке престаје да важи Одлука о спровођењу Плана праћења и контроле резидуа за 2014. годину ("Службени гласник БиХ", број 44/14).

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03-2-27-24-442-1/15
21. априла 2015. године

Директор
Љубомир Калаба, с. р.

УПУТСТВО ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА ПРАЋЕЊА РЕЗИДУА

Контрола резидуа

Контрола резидуа има за циљ заштиту здравља потрошача и обезбјеђење услова за несметану трговину животињама и производима животињског поријекла.

Контрола резидуа проводи се у складу са одредбама Одлуке о праћењу резидуа одређених материја у живим животињама и у производима животињског поријекла ("Службени гласник БиХ", бр. 1/04, 40/09 и 44/11) (у даљем тексту: Одлука) и Плана праћења резидуа (у даљем тексту: ППР), који се на основу наведене Одлуке спроводи за сваку годину.

Осим контроле резидуа која се спроводи у складу са одредбама Одлуке, власници односно одговорна лица у објектима дужна су обезбиједити да се контрола резидуа спроводи и на основу vlastите процјене ризика, која је специфична у односу на врсту/категорију објекта, поријекло сировине, производне процесе, итд. (НАССР).

Доношење Плана праћења резидуа

Сврха Плана праћења резидуа јесте провјера да ли се на подручју Босне и Херцеговине користе забрањене материје у лијечењу животиња, да ли се у лијечењу животиња поштовала каренца лијека, које се односно чији се производи користе као храна, те да ли се у храни налазе контаминанти, а све у циљу заштите здравља потрошача.

У складу с одредбама Одлуке Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија) је одговорна за израду ППР, координирање активности које проводе надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, сакупљање, обраду и анализу података који су потребни за процјену ефекта праћења, извјештавање релевантних институција и других заинтересованих страна о резултатима контроле резидуа, те за надзирање спровођења ППР.

Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитетима и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, израђује, врши расподјелу броја узорака и спроводи ППР за сваку календарску годину. Након усаглашене расподјеле броја узорака Канцеларија дистрибуира ППР надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства - Сектор за ветеринарство, Федералној управи за инспекцијске послове - Инспекторат ветеринарске инспекције, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске - Ресор за ветеринарство, Републичкој управи за инспекцијске послове Републике Српске - Ветеринарска инспекција, Одјелу за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и Инспекторату Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине). Надлежни органи ентитета дистрибуирају ППР кантоналним министарствима пољопривреде и/или кантоналним управама за инспекцијске послове у Федерацији БиХ, општинским ветеринарским инспекцијама у Републици Српској, који су надлежни за спровођење узорковања у склопу ППР.

На основу годишњег ППР-а, Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине израђује мјесечни план узорковања на резидуе, који се дистрибуира главним ветеринарским инспекторима и ветеринарским инспекторима задуженим за спровођење узорковања.

Канцеларија је задужена за праћење реализације ППР-а.

Узорковање

Основна начела узорковања

Службено узорковање се спроводи ненајављено и неочекивано за странку и у неутврђеним временским интервалима. Узорке не треба узимати увијек истог дана у седмици.

Узорковање се мора спроводити у промјенивим интервалима током цијеле године, са тим да се узме у обзир и чињеница да се током узгоја животиња неке материје примјењују само у одређеном периоду године.

Не доводећи у питање захтјеве плана праћења резидуа, код одабира узорака узимају се у обзир друге расположиве информације, нпр. употреба још непознатих материја, изненадна појава болести у одређеним регијама, сумња на недозвољене или неовлаштене поступке, итд.

Критеријуми за одређивање прихватљивости узорака за испитивање у склопу ППР-а наведени су у Прилогу 1. овог Упутства.

Службени узорак

Службени узорак је узорак који је узео ветеринарски инспектор одређен за спровођење ППР-а.

Изузетно у присуству ветеринарског инспектора узорке који се узимају на фарми (крв, урин) могу узимати ветеринари који су запослени у ветеринарским станицама или амбулантама.

Временски период узимања узорака траје од 01.04. текуће године за коју је припремљен ППР до 31.03. наредне године.

Идентификација узорка

Идентификација узорка се врши на начин да се серијски број записника за узорковање уписује на паковање узорка односно и на амбалажу у којој је узорак упакован и на сигурносну самољепљиву кесу за паковање узорка (на примјер број записника 001010 и на паковању - амбалажи и кеси се уписује исти број 001010).

Мјесто узорковања

Узорци се узимају код физичких и правних лица која се баве производњом, прерадом, паковањем и продајом живих животиња и производа животињског поријекла (у даљем тексту: субјекти).

Мјесто узорковања су фарме (говедо, перад, млијеко, јаја, сточна храна, вода), рибогојишта, објекти за клање животиња и објекти за сакупљање и паковање примарних производа животињског поријекла (јаја, млијеко и мед), (у тексту: објекти).

Узимање узорака се врши у складу са Прилогом III (Обим и учесталост узорковања) Одлуке како би се омогућила сљедивост до фарме поријекла на којој је извршено узорковање.

Стратегија узорковања

ППР има за циљ:

- откривања недозвољеног лијечења животиња или непоштивање каренце;
- утврђивања да ли резидуе ветеринарских лијекова, пестицида и загађивача животне средине, у животињским ткивима и производима, одговарају прописаним максимално дозвољеним количинама (МДК);
- утврђивања и откривање разлога за заостајање резидуа наведених материја у количинама већим од МДК или налаза недопуштених резидуа у животињским ткивима и производима (истраживање и откривање узрока заостајања резидуа).

Узорак**Циљани узорак**

Циљани узорак је узорак који је узет у складу са стратегијом узорковања како је то описано у "Стратегији узорковања".

Сумњиви узорак**Сумњиви узорак је узорак који је узет:**

- као последица налаза недозвољених резидуа у узорцима узетим у складу са захтјевима из члана 5. Одлуке;

- због разлога наведених у члану 11. став 2. Одлуке;
- према захтјевима из члана 25. став 1. тач. а) и б) Одлуке.

Најмањи број животиња код узимања сумњивог узорка

Кад узима сумњиви узорак (који такође мора бити циљано одабран, како је прије описано), однос броја животиња у једном узгоју односно животиња за клање истог имаоца животиња, према броју животиња од којих треба узети узорак је:

N	Репрезентативни узорак (n) код којег је вјеројатност p (да ћемо открити бар 1 животињу која има резидуе) = 99%						
	m=20%	m= 50%	m= 60%	m= 70%	m= 80%	m= 90%	m= 95%
10	10	5	4	3	3	2	2
25	14	6	5	4	3	2	2
50	17	6	5	4	3	2	2
75	18	7	5	4	3	2	2
100	19	7	5	4	3	2	2
200	20	7	5	4	3	2	2
500	21	7	5	4	3	2	2
1.000	21	7	6	4	3	2	2
10.000	21	7	6	4	3	2	2

N = је број животиња у групи; n = је број узорака које треба узети; m = број животиња за које се може претпоставити да посједују резидуе

Истрага (Follow-up)

У случају неусклађеног налаза резидуа ветеринарски инспектор мора спровести детаљну истрагу како би се истражило и установио узрок појаве резидуа:

1. Након обавијести о неусклађеном налазу одмах провјерити да ли се предметни производ још налази на тржишту (ако се производ налази на тржишту, а налаз је неусклађен, производ се конфисцира и нешкодљиво уништава или ако је налаз сумњив производ/трупови/животиње се задржавају до добијања резултата потврдне лабораторијске анализе);
2. Прикупити све информације које су потребне како би се могло утврдити поријекло животиње, односно фарма са које животиња потиче или долази (уколико фарма није под надлежности ветеринарске инспекције гдје је узорак узет, ветеринарски инспектор писмено и усмено обавјештава ветеринарску инспекцију подручја на којем се налази предметна фарма);
3. Провести испитивање на фарми са које животиња потиче или долази да ли је било лијечења или недозвољеног лијечења како би се утврдио узрок назочности резидуа;
4. У случају недозвољеног лијечења, провести испитивање поријекла материја или производа на мјесту производње, руковања, складиштења, превоза, примјене, продаје, зависно о потребама;
5. У случају лијечења животиње провјерити ко је обавио лијечење животиња, провјерити евиденцију лијечења на фарми, провести контролу лијекова (да ли је лијек регистрован, гдје је лијек набављен, да ли се поштвала каренца лијека, да ли постоји рецепт о употреби лијека);
6. У случају лијечења од стране ветеринара из ветеринарске станице/амбуланте потребно је провјерити амбулантни протокол;
7. На имању, према потреби, испитати сточну храну и воду за напајање животиња (у зависности од врсте материје која је утврђена анализом);

8. Прегледати посуђе из којег животиња узима храну и воду;

9. Свако додатно испитивање које се сматра потребним.

О свим спроведеним активностима ветеринарски инспектор дужан је обавјестити Канцеларију, главног ветеринарског инспектора, надлежни орган ентитета или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Мјере код узимања сумњивог узорка

Када узима узорке животиња или животињских производа за које на основу резултата претходних испитивања или информација са терена, сумња (сумњиви узорак) да садрже резидуе одобрених материја у количинама већим од МДК или резидуе неодобрених материја, ветеринарски инспектор такве животиње, њихове трупове, органе или производе не смије стављати у промет односно у даљу обраду и/или прераду до добијања резултата лабораторијских анализа.

У случају сумње на недозвољено лијечење (тј. примјену забрањених материја или примјену одобрених материја у друге сврхе од оних за које су одobreне) животиња, ветеринарски инспектор ће поступити у складу са чланом 25. Одлуке.

Мјере у случају налаза резидуа у количинама већим од МДК и налаза резидуа неодобрених материја (недозвољеног лијечења)

У случају налаза резидуа ветеринарских лијекова, пестицида и других материја у количинама већим од МДК, ветеринарски инспектор ће поступити у складу са чланом 19. и чланом 21. Одлуке.

Ветеринарски инспектор мора да задржи трупове и органе закраних животиња и животињске производе до добијања резултата анализа. У случају да је потврђено недозвољено лијечење ветеринарски инспектор поступа у складу са поступком описаним у члану 24. Одлуке.

Случајни узорак

Случајни узорак је узорак узет на основу статистичког разматрања како би се обезбједили репрезентативни подаци.

Циљано узорковање на фарми, укључујући рибогојишта и узгајалишта шкољки

Критеријуми за селекцију циљаних узорака

Фарма на којој ће се обавити узорковање одабире се према информацијама са терена, или према другим подацима о некој фарми/фармама, као што су нпр.: начин држања и узгоја животиња, исхрана, пасмина, пол животиње.

Када је одабрао фарму ветеринарски инспектор процјењује све животиње на фарми и одабире животињу(е) од којих ће узорак бити узет. У обављању поменуте процјене у обзир се морају узети:

- информације које указују на кориштење фармаколошки активних материја (узорци се чешће узимају на фармама за које постоје индикације за кориштење забрањених материја или непоштивање каренце за одобрене материје);
- секундарне полне карактеристике животиње(а);
- промјене у понашању животиње(а);
- исто гојидбено стање у групи животиња различитих пасмина/категија;
- животиње доброг гојидбеног стања/добре грађе и са мало масног ткива.

При узимању узорака треба избјежавати виšekратно узорковање на једној истој фарми, односно узорковање животиња поријеклом са исте фарме.

Циљано узорковање у објектима за клаоничку обраду и прераду

Критеријуми за селекцију циљаних узорака

При процјени које ће животиње, трупови и/или производи животиња бити узорковани ветеринарски инспектор ће узети у обзир следеће критеријуме:

- пол, старост, врсту и начин узгоја/држања животиња;
- информације о произвођачу;
- информације о кориштењу фармаколошки активних материја;
- уобичајену праксу примјене одређених фармаколошки активних материја у устројству фармске производње из које потичу животиње(а);
- доказе о недозвољеном лијечењу.

Код узимања узорака, треба избјежавати вишекратно узимање узорака од једног произвођача.

Ткива и производи који се достављају на анализу

За откривање фармаколошки активних материја одговарајућа ткива, органи или производи узоркују се и достављају на анализу у складу са захтјевима Плана праћења резидуа.

Количина узорака

Најмања количина узорка мора бити довољна како би референта/овлаштена лабораторија могла да спроведе комплетан аналитички поступак (оријентацијска и потврдна метода). Сваки узорак се мора подијелити на два једнака дијела (подузорка) на којима се може обавити комплетан аналитички поступак. Дијељење узорка се може извршити на мјесту узорковања или у лабораторију, али се из практичних разлога (чување узорка и обавезе лабораторија да у случају неусклађености одмах обави потврдну методу), дијељење узорка врши у лабораторију. Лабораторија је дужна чувати други дио узорка 60 дана.

Најмања количина узорка која треба да се достави на анализу је следећа:

Врста ткива, органа, производа	Количина	Напомена
Мишић	250 г	- односи се на мишић без костију, - најбоље је доставити мишић врата или дијафрагме (ако се ради о узорковању трупа) или неки други мишић без костију, - ако се ради о нпр. меду кунића онда је најбоље доставити четвртину трупа без коже и костију, - ако се ради о перади тежине 2-3 кг, узима се месо батака и карбатака без костију и друго тамно месо исте животиње - ако се ради о перади тежине 1-2 кг, узима се месо батака и карбатака без костију и друго тамно месо од 3-6 животиња
Масно ткиво	500 г	- најбоље абдоминално или поткожно масно ткиво и бубрежно масно ткиво, - ако се ради о масном ткиву перади узима се абдоминално масно ткиво са више животиња из истог лота
Јетра	250 г	- цијела јетра или комад јетре тражене количине
	100 г	- ако се ради о јетри перади узима се јетра од више животиња из истог лота
Бубрег	250 г	- један или оба бубрега исте животиње, - уколико су бубрези једне животиње лакши од тражене количине, узимају се бубрези више животиња из истог лота
Млијеко	250 мл	- ако се узоркује млијеко у праху узима се као узорак оргинално пакирање или најмање 100 грама
Сир, маслац, ферментиран и производи	300 г	
Јаја		- један узорак је 12 јаја
Риба	500 г	- свјежа, смрзнута, димљена, саламурена риба
Шкољке	500 г	
Мед	100 г	- на анализу се доставља течни или згуснути мед - ако се ради о меду у саћу, течну фракцију треба одвојити од круте
Крв	30 - 50 мл	
Урин	60 мл	
Вода за пиће	500 мл	- воду узети из појилица са више мјеста
Храна за животиње	1 кг	- храну за животиње треба узети из хранилица испред животиња с више мјеста - код неких врста хране због великог постотка влаге узорак прво похранити у папирнату кесу

Амбалажа и паковање узорка

Узорак се узима (пакује) у једнократну амбалажу за узимање узорака на резидуе у склопу ППР-а, који обезбјеђује (набавља) Канцеларија и за ту намјену доставља ветеринарским инспекторима заједно са записницима о узорковању на резидуе.

Једнократна амбалажа (нпр. сигурносне самољепљиве кесе, посуде, боце, спрувете) мора бити тако направљена да одржи цијеловитост узорка, онемогући замјену узорка, унакрсну контаминацију и кварења, односно узорци морају бити запаковани на такав начин да се у случају отварања паковања види да је нарушен интегритет паковања.

Узорак за анализу након узимања и паковања мора бити адекватно затворен и заштићен.

Транспорт узорака у лабораторију

Транспорт узорака, у зависности од могућности као и услова потписаног уговора са лабораторијом, врши ветеринарски инспектор, Канцеларија или лабораторија. Уколико лабораторија обавља транспорт врши се само преузимање узорака од ветеринарског инспектора.

У случају када се узорци анализирају у лабораторијама изван Босне и Херцеговине транспорт узорака се врши службеним колима Канцеларије. Пошиљку обавезно треба да прати списак узорака са бројем записника, врстом матрикса, анализом која се тражи као и изјавом Канцеларије у којој се

наводи лице које врши транспорт, број узорака и податак да пошиљка не представља инфективни материјал.

Транспорт узорака се врши у раскладним уређајима тј. преносним фрижидерима гдје температура не смије бити већа од +4°C. Преносиви фрижидери морају бити означени са натписом на папиру формата А4 "УЗОРЦИ НА РЕЗИДУЕ" тако да се не доводи у сумњу њихов садржај.

Транспорт узорака од ветеринарског инспектора до лабораторије или Канцеларије договора се телефоном као најбржим и најлакшим видом комуникације.

Чување и складиштење узорака

У случају да ветеринарски инспектор није у могућности одмах након узимања узорака да достави исти у референтну/овлаштenu лабораторију или Канцеларију дужан је начином чувања да обезбиједи стабилност и цјеловитост узорка, тако да:

- мишић, јетра, бубрег, масно ткиво и млијеко дубоко се замрзавају након узорковања (на температури од -15°C до -20°C),
- јаја се чувају на температури од 0°C до +4°C,
- крв се по могућности одмах шаље у референтну/овлаштenu лабораторију (уколико је могуће одмах издвојити серум или плазму ради дужег чувања на температури од +4°C или замрзнути на -20°C),
- урин се чува на температури од 0°C до +4°C или се замрзава,
- мед се чува на собној температури,
- вода се чува на температури од 0°C до +4°C,
- храна за животиње се чува на температури од 0°C до +4°C.

Максимално вријеме чувања узорака након узимања истих је за:

- дубоко смрзнути узорци (мишић, јетра, бубрег, масно ткиво, млијеко)	10 дана
- јаја	10 дана
- крв	по могућности одмах након узорковања се шаље у лабораторију
- урин	10 дана
- мед	10 дана
- вода и храна за животиње	10 дана

Приликом чувања, односно складиштења узорака треба водити рачуна о температурном режиму на којем се држе узорци. Фрижидери и замрзивачи требају имати термометре са контролним листама у које се уписује температура. Температуру складиштења узорака треба свакодневно пратити како би се правовремено могло реаговати.

Записник о узорковању

Записник о узорковању на резидуе обезбјеђује (набавља) Канцеларија и дистрибуира ветеринарским инспекторима који задужују одређени број записника (путем отпремнице) у зависности од броја узорака који морају узети у склопу ШПР.

За сваки узети узорак мора се водити Записник о узимању узорака за анализу резидуа - Серија А. Записник мора бити јасно и читко попуњен од стране ветеринарског инспектора који врши узорковање.

Један записник о узорковању прати само један узорак са захтјевом за једну анализу, осим у случају узорковања млијека и јаја гдје се на једном записнику захтијевају најмање 3 анализе.

Када се узорковање врши о трошку власника/произвођача попуњава се Записник о узимању узорака за анализу резидуа - Серија Б, који се попуњава на исти начин као и записник из Серије А.

У Записник се (у зависности од мјеста узорковања) морају уписати следећи подаци:

- адреса надлежног органа;
- име ветеринарског инспектора или број овлаштења;
- број протокола (из евиденције ветеринарског инспектора);
- датум узорковања;
- име и адреса власника животиња или животињских производа (или одговорне особе);
- регистрациски број имања са којег животиња потиче (када се узорковање обавља на имању);
- регистрациски број клаонице или другог одобреног објекта у којем је узорковање обављено;
- идентификациску ознаку животиње (број ушне маркике) или производа (серија производа);
- врсту животиње;
- врсту ткива које се шаље на анализу (врсту узорка);
- информацију о лијечењу у периоду од четири седмице прије узорковања (када се узорковање обавља на имању);
- врсте материја или групе материја које треба претражити у узорку.

Копија Записника о узорковању која се доставља у овлаштenu/референтну лабораторију заједно са узорком (друга копија), садржава следеће податке:

- адресу надлежног органа који је доставио узорак;
- име ветеринарског инспектора или број овлаштења;
- број протокола (из евиденције ветеринарског инспектора);
- датум узорковања;
- врсту животиње;
- врсту ткива или производа који се шаљу на анализу;
- врсту материја или групе материја које треба претражити у узорку.

По Записнику који ће бити непотпун или неправилно испуњен неће се обавити анализа.

У случају када ветеринарски инспектор не може прикупити информацију о сваком питању/рубрици из Записника, дужан је то написати (нпр. нема маркике, адреса непозната, власник непознат, поријекло непознато, итд.).

Записник о узорку мора потписати ветеринарски инспектор који је узео узорак, те власник или одговорно лице у одобреном објекту, односно власник или одговорно лице на фарми.

Чување Записника и извјештавање/комуникација

Оригинал Записника остаје код ветеринарског инспектор и он је за исти одговоран (неовлаштена лица не смију имати приступ оригиналу записника).

Другу копију Записника ветеринарски инспектор доставља заједно са узорком у референтну/овлаштenu лабораторију или Канцеларију у зависности од начина преузимања и транспорта узорака.

Трећу копију Записника ветеринарски инспектор доставља, у зависности на чијој територији је узорак узет, у надлежне органе ентитета (Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства - Сектор за ветеринарство, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске – Ресор за ветеринарство) односно надлежни орган Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (Одјел за пољопривреду, шумарство и

водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине - Пододјел за ветеринарство) једном мјесечно.

Четврта копија Записника остаје иматељу животиња односно власнику објекта.

Пету копију Записника ветеринарски инспектор доставља Канцеларији.

Извјештавање о резултатима анализа - референтна/овлаштена лабораторија – Канцеларија за ветеринарство БиХ, належни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине - ветеринарски инспектор

Референтна/овлаштена лабораторија је дужна извјештавати Канцеларију о спроведеним анализама и доставити извјештај о спроведеној анализи.

Канцеларија копије извјештаја анализе, путем поште или електронских средстава (e-mail-a), доставља: ветеринарском инспектору који је извршио узорковање, Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства - Сектор за ветеринарство, Федералној управи за инспекцијске послове - Инспекторат ветеринарске

инспекције, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске - Ресор за ветеринарство, Републичкој управи за инспекцијске послове Републике Српске - Ветеринарска инспекција, Одјелу за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и Инспекторату Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

У случају да се ради о сумњивом узроку, исти се одмах анализира и по обављеној аналитичкој претрази лабораторија најбржим могућим путем (e-mail или телефон) обавјештава Канцеларију која обавјештава ветеринарског инспектора који је узео узорак о резултатима аналитичке претраге.

У случају када су резултати лабораторијских анализа неусклађени, одмах по обављеној аналитичкој претрази, лабораторија најбржим путем обавјештава Канцеларију која обавјештава ветеринарског инспектора који је узео узорак, о резултатима аналитичке претраге. У року од 24 часа лабораторија доставља лабораторијски извјештај.

Прилог 1.

Критеријуми за одређивање прихватљивости узорака за испитивање у склопу спровођења плана праћења резидуа

Врста неусклађености	Узорак се испитује Да/Не	Образложење/Мјере
Недовољна количина узорка приликом узорковања	Не	Немогућност спровођења оријентацијске (screening) и потврдне методе – могуће је поново тражити узорак
Узорковање-погрешан пол животиње	Не	Погрешан пол животиње уписан на записнику у односу на анализу која се тражи
Погрешна врста ткива узета приликом узорковања	Не	Погрешна врста ткива наведена на записнику у односу на анализу која се тражи
Узорковање – погрешна старост животиње	Да	Узорак узет од животиње друге старости од захтијеване (у записнику тражено од телета, узет од краве) – узорак се испитује
Хемоллиза крви	Не	Крв није узета на прописани начин и дошло је до хемоллизе
Квар узорка	Не	Ткиво није узето и достављено на прописани начин, те је дошло до кварања узорка
Узорак није упакован у одговарајућу амбалажу	Не	Уколико узорак није послан у одговарајућој амбалажи
Паковање/амбалажа није прописно затворена или означена	Не	Када је видљиво да је узорак послан у непрописно затвореној и означеној амбалажи
Оштећена амбалажа/паковање	Не	Оштећење амбалаже/паковања може довести до контаминације или губитка дијела узорка
Непотпун или неправилно испуњен записник	Не	Уколико је записник неправилно испуњен или одређене рубрике нису испуњене
Записник без потписа	Не	Када на записнику недостаје потпис службеног/овлашћеног ветеринара
На записнику недостаје датум или вријеме	Не	Када нису уписани датуми узорковања или слања и/или тачно вријеме
Недостаје записник	Не	Када уз узорак за испитивање недостаје записник
Одрмзнут узорак	Не	Када је достављени узорак одмрзнут и толико промијењен да је немогуће извршити испитивање
Одрмзавање узорка	Да	Када је достављени узорак одмрзнут али није промијењен тако да је могуће извршити испитивање
Оштећење узорка	Не	Уколико је код припреме узорка дошло до контаминације- могуће тражити поновно узорковање
Изгубљен узорак	Не	У лабораторији дошло до губитка узорка – могуће тражити поновно узорковање
Проблеми са испитивањем у лабораторији	Не	Уколико због проблема са испитивањем није остала довољна количина узорка – могуће тражити поновно узорковање
Два или више матрикса у једном паковању	Не	Различити матрикси морају бити одвојени због могућности унакрсне контаминације
Предуго вријеме складиштења узорка	Не	Предуго вријеме складиштења умањује могућност спровођења follow-up процедуре

DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

306

Na osnovu čl. 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), te čl. 14. st. (1) i (3), 16. stav (1), 28. st. (3) i (4) tač. a), b), c) i d) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09), čl. 2. i 7. st. (1) do (8) Dodatka I Pravilnika o pružanju usluga zračne navigacije u Jedinstvenom europskom nebu ("Službeni glasnik BiH", br. 45/10), čl. 2. i 3. st. (1) do (3) Dodatka I, člana 5.

Dodatka I i Aneksa I, II, III, IV i V Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi ("Službeni glasnik BiH", br. 05/11), Pravilnika o uslovima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 85/13 i 84/14), te čl. 1. i 3. stav (1) tačka a) Odluke o formiranju Jedinice za provođenje funkcija i zadataka Državne nadzorne vlasti od 10.06.2013. godine, generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O USLOVIMA I NAČINU
IZDAVANJA I VAŽENJA CERTIFIKATA ZA PRUŽANJE
USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI U BOSNI I
HERCEGOVINI**

Član 1.

- (1) U Pravilniku o uslovima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u zračnoj plovidbi u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 85/13 i 84/14) u članu 3. stav (5), briše se.
- (2) U članu 3. stav (6) tačka a), briše se.
- (3) U članu 3. stav (7) mijenja se i glasi: "U slučaju da je Certifikat sa ograničenjem prestao da važi zbog razloga navedenih u članu 12. st. (4) i (5) ovog pravilnika, BHDCA će izdati rješenje o zabrani rada pružaocu usluga".
- (4) Dosadašnji st. (6) i (7) postaju st. (5) i (6).

Član 2.

(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-391-1/15

28. aprila 2015. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Dorđe Ratkovića, s. r.

Temeljem čl. 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), te čl. 14. st. (1) i (3), 16. stavak (1), 28. st. (3) i (4) toč. a), b), c) i d) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09), čl. 2. i 7. st. (1) do (8) Dodatka I Pravilnika o pružanju usluga zračne navigacije u Jedinственном европском небу ("Službeni glasnik BiH", br. 45/10), čl. 2. i 3. st. (1) do (3) Dodatka I, članka 5. Dodatka I i Aneksa I, II, III, IV i V Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi ("Službeni glasnik BiH", br. 05/11), Pravilnika o uvjetima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 85/13 i 84/14), te čl. 1. i 3. stavak (1) točka a) Odluke o formiranju Jedinice za sprovođenje funkcija i zadataka Državne nadzorne vlasti od 10.06.2013. godine, generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

**O IZMJENAMA PRAVILNIKA O UVJETIMA I NAČINU
IZDAVANJA I VAŽENJA CERTIFIKATA ZA PRUŽANJE
USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI U BOSNI I
HERCEGOVINI**

Članak 1.

- (1) U Pravilniku o uvjetima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u zračnoj plovidbi u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 85/13 i 84/14) u članku 3. stavak (5), briše se.
- (2) U članku 3. stavak (6) točka a), briše se.
- (3) U članku 3. stavak (7) mijenja se i glasi: "U slučaju da je Certifikat sa ograničenjem prestao da važi zbog razloga navedenih u članku 12. st. (4) i (5) ovog pravilnika, BHDCA će izdati rješenje o zabrani rada pružaocu usluga".
- (4) Dosadašnji st. (6) i (7) postaju st. (5) i (6).

Članak 2.

(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-391-1/15

28. travnja 2015. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Dorđe Ratkovića, v. r.

Na osnovu čl. 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), te čl. 14. st. (1) i (3), 16. stav (1), 28. st. (3) i (4) tач. a), б), ц) и д) Zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09), čl. 2. i 7. st. (1) do (8) Dodatka I Pravilnika o pružanju usluga vazdušne navigacije u Jedinственном европском небу ("Službeni glasnik BiH", br. 45/10), čl. 2. i 3. st. (1) do (3) Dodatka I, člana 5. Dodatka I i Aneksa I, II, III, IV i V Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi ("Službeni glasnik BiH", br. 05/11), Pravilnika o uslovima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 85/13 i 84/14), te čl. 1. i 3. stav (1) tačka a) Odluke o formiranju Jedinice za provođenje funkcija i zadataka Državne nadzorne vlasti od 10.06.2013. godine, generalni direktor Direkcije za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

**O IZMJENAMA PRAVILNIKA O USLOVIMA I
NAČINU IZDAVAŃA I VAŹEŃA CERTIFIKATA
ZA PRUŹAŃE USLUGA U VAZDUŠNOJ PLOVIDBI
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Član 1.

- (1) U Pravilniku o uslovima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 85/13 i 84/14) u članu 3. stav (5), briše se.
- (2) U članu 3. stav (6) tačka a), briše se.
- (3) U članu 3. stav (7) mijenja se i glasi: "U slučaju da je Certifikat sa ograničenjem prestao da važi zbog razloga navedenih u članu 12. st. (4) i (5), BHDCA će izdati rješenje o zabrani rada pružaocu usluga."
- (4) Dosadašnji st. (6) i (7) postaju st. (5) i (6).

Član 2.

(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-391-1/15

28. aprila 2015. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Borđe Ratkovića, s. r.

**REGULATORNI ODBOR ŹELJEZNICA
BOSNE I HERCEGOVINE**

307

Na osnovu ovlaštenja iz člana 8. a u vezi sa članom 25. stav 2.b i člana 2. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

UPUTSTVO

O SIGURNOSNIM ISTRAGAMA NESREĆA I INCIDENATA U ŽELJEZNIČKOM SISTEMU BiH

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Uputstva)

Predmet ovog Uputstva jeste definiranje istražne tehničke procedure nesreća i incidenata koju sprovodi istražni organ u cilju prepoznavanja okolnosti i uzroka njihovog nastanak te donošenje korisnih preventivnih preporuka kako bi se izbjeglo njihovo ponavljanje.

Član 2.

(Uspostavljanje Istražnog organa)

Za sprovođenje sigurnosnih istraga nesreća i incidenata u željezničkom sistemu Bosne i Hercegovine ovim Uputstvom uspostavlja se nezavisan i jedinstven organ - Istražni organ (u daljem tekstu: IO) u Regulatornom odboru željeznica BiH (u daljem tekstu: ROŽBiH).

Član 3.

(Područje primjene)

Ovo Uputstvo primjenjuje se na sve parametre željezničkog rizika, i na sve one učesnike ili sudionike nastale nesreće (putnici, zaposlenici i treća lica), kao i na infrastrukturu i njeno korištenje, vozni park, kadrove (njihovu stručnost, obuku, zdravstvenu sposobnost), reguliranje i organizaciju željezničkog saobraćaja, te vanjske faktore i životnu sredinu.

Član 4.

(Definicije)

- 1) "**nesreća**" označava neželjeni ili ne-namjerni iznenadni događaj ili poseban lanac takvih događaja koji ima(ju) teške posljedice;
- 2) "**ozbiljna nesreća**" označava svaki sudar ili iskakanje vozova iz šina koje rezultira smrću najmanje jednog lica ili ozbiljnim povredama pet ili više lica - ili veliko oštećenje vozničkih sredstava, infrastrukture ili čovjekovog okoliša, kao i svaku drugu sličnu nesreću sa očiglednim utjecajem na regulaciju sigurnosti na željeznici ili na upravljanje sigurnosti;
- 3) "**incident**" označava svaki događaj, koji nije nesreća ili ozbiljna nesreća, a koji je povezan sa saobraćajem vozova i utječe na sigurnost funkcioniranja;
- 4) "**istraga**" označava proces koji se vodi radi sprječavanja nesreće i incidenta što uključuje prikupljanje i analizu informacija, donošenje zaključaka, uključujući određivanje uzroka i davanje, kad je to potrebno, preporuka u vezi sigurnosti;
- 5) "**uzroci**" označavaju aktivnosti, propuste (greške), događaje ili uvjete, ili njihovu kombinaciju, koji dovode do nesreće ili incidenta;
- 6) "**rizik**" označava stepen pojavljivanja nesreća i nezgoda koje rezultiraju kvarom (izazvanim opasnošću) i stepen ozbiljnosti tog kvara;
- 7) "**sigurnost**" označava oslobođenost od nepoželjnih rizika od opasnosti;
- 8) "**upravljanje rizikom**" označava sistematsku primjenu politike upravljanja, procedura i načina analize, evaluacije i kontrole rizika;
- 9) "**sigurnosni zahtjevi**" označavaju sigurnosne karakteristike (kvalitativne ili kvantitativne) sistema i njegove operacije (uključujući operativne propise) neophodne kako bi se ispunili pravni ili sigurnosni ciljevi kompanije;
- 10) "**sigurnosne mjere**" označavaju skup akcija kojima se smanjuje stopa pojavljivanja opasnosti ili ublažavaju njene

posljedice u cilju postizanja i/ili održavanja prihvatljivog nivoa rizika;

- 11) "**opasnost**" označava stanje koje bi moglo dovesti do nesreće;
- 12) "**podsystemi**" su rezultat podjele željezničkog sistema, ti podsystemi, za koje je potrebno utvrditi osnovne zahtjeve, mogu biti strukturalni ili funkcionalni;
- 13) "**Regulatorni odbor željeznica BiH (ROŽ BiH)**" je upravna organizacija pri Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, čija je organizacija, finansiranje i ovlaštenja definirana u Zakonu o željeznicama BiH;
- 14) "**željeznička kompanija**" podrazumijeva vertikalno integrirane željezničke kompanije koje obavljaju poslove upravljača infrastrukture i poslove operatera ali sa razdvojenim troškovima poslovanja;
- 15) "**željeznički sistem (ŽS)**" označava ukupnost podsystema u strukturalnim i operativnim oblastima, kao i upravljanje i operativno funkcioniranje sistema kao cjeline;
- 16) "**upravljač infrastrukture (UI)**" je svako javno poduzeće ili kompanija koja je odgovorna za uspostavljanje i održavanje javne željezničke infrastrukture ili privatne željezničke infrastrukture povezane s javnom željezničkom infrastrukturom;
- 17) "**željeznički operater (ŽO)**" je svako javno poduzeće ili kompanija koja pruža usluge prijevoza tereta odnosno putnika željeznicom, pod uvjetom da ta kompanija osigurava i vuču vozova. Ovim pojmom obuhvaćene su i kompanije koje pružaju samo usluge vuče vozova.

Član 5.

(Obaveza primjene Uputstva)

Ovo Uputstvo odnosi se na cjelokupan željeznički sistem BiH i u obavezi su da ga primjenjuju sve strukture željezničkog sektora Bosne i Hercegovine (željeznički sektor čine: nadležne institucije za saobraćaj/transport, svi upravitelji infrastrukture (UI) i željeznički operateri (ŽO) na području BiH).

II. ISTRAŽNI ORGAN

Član 6.

(Status Istražnog organa)

- (1) Istražni organ je organizaciono i funkcionalno nezavisan od svih upravljača infrastrukture i željezničkih operatera, i od svih strana čiji interesi mogu biti u konfliktu sa istragom.

Član 7.

(Uloga, cilj Istražnog organa)

- (1) Osnovna uloga Istražnog organa je sprovođenje tehničke istrage o nesrećama i incidentima koji se dešavaju u željezničkom sistemu BiH, da bi se poboljšala sigurnost saobraćaja i spriječile nesreće.
- (2) Istražni organ ima prvenstveno slijedeće ciljeve:
  - promoviranje i širenje znanja i obrazovanja koja proizilaze iz stečenih, iskustava o nesrećama i incidentima, i
  - objavljivanje studija istraživanja o iskustvima iz istraživanja nesreća i incidenata.
- (3) Cilj istrage nije određivanje odgovornosti.

Član 8.

(Organizacija Istražnog organa)

IO ima jedno stalno zaposleno lice sa završenim saobraćajnim fakultetom željezničkog smjera, a koje posjeduje iskustvo na poslovima sigurnosti željezničkog sistema.

IO po službenoj dužnosti (eks officio) sprovodi tehničke istrage o nesrećama i incidentima istrage.

Radi provođenja istrage angažiraju se nezavisni istražitelji sa ekspertskim znanjem.

Član 9.

(Istražitelji)

- (1) ROŽ BiH angažira istražitelje, koji će biti privremeno angažirani u istrazi i koji će primiti naknadu za svoj rad i troškove.
- (2) Imenovanje istražitelja vrši direktor ROŽ BiH, na prijedlog IO, sa liste stručnih lica (eksperti). Listu eksperata sačinjava ROŽBiH po prijethodno provedenoj proceduri prijave i izbora kandidata. Nakon imenovanja, oni postaju istražitelji IO pri ROŽ BiH i unutar organizacije dužni su odnositi se profesionalno prema propisima koji važe unutar te organizacije.
- (3) Istražitelji ne smiju imati nikakve preostale veze sa nesrećama i incidentima i moraju se obavezati na čast da nemaju namjeru da takve veze obnove u toku ili nakon njihovog imenovanja za istražitelja.

Član 10.

(Oblast na koju se odnosi tehnička istraga koju vrši Istražni organ)

IO sprovodi tehničke istrage incidenata i nesreća u ŽS BiH, uključuje i sistem prijevoza privatnom željezničkom mrežom koja je povezana sa javnom željezničkom mrežom.

IO je ustanovljen pri ROŽ BiH. Istražni organ za svoj rad odgovara direktoru ROŽ BiH i putem ROŽ BiH obavještava nadležnog ministra o izvršenim i sprovedenim istragama.

Član 11.

(Događaji koji su predmet istrage)

- (1) IO obavezno sprovodi istragu ozbiljnih nesreća koje se dešavaju u željezničkom sistemu, cilj takve istrage je poboljšanje sigurnosti na željeznici i sprječavanje nesreća.
- (2) Pored ozbiljnih nesreća, IO može vršiti istragu onih nesreća ili incidenata koji bi u nešto drugačijim okolnostima mogli dovesti do ozbiljne nesreće. Na donošenje odluke o pokretanju istrage utječu slijedeći elementi:
  - a) težina nesreće ili incidenta (priroda događaja);
  - b) posljedice koje bi ta nesreća ili incident mogli imati na sigurnost;
  - c) da li je taj dio niza nesreća ili incidenata od određenog značaja za ŽS BiH;
  - d) zahtjev željezničkog operatera/upravljača infrastrukture koji se odnosi na događaje a izvan su oblasti željezničkog operatera/upravljača infrastrukture.

III. OBAVEZE INFORMIRANJA ISTRAŽNOG ORGANA

Član 12.

(Informacije koje se dostavljaju Istražnom organu)

- (1) Željeznički operateri/upravljači infrastrukture, su obavezni da odmah obavijeste Istražni organ o nesrećama ili incidentima. Prijavlivanje incidenata i nesreća IO vrši se: telefonski, putem faksa i pismeno na adresu kako je navedeno u Prilogu 1 - Podaci o licima i telefonima u IO i ROŽ BiH.
- (2) Istražni organ je obavezan da reagira na ova obavještenja i da preduzme odgovarajuće mjere, kako bi započeo istragu, u roku od sedam dana, računajući od dana prijema "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći" (Prilog 2 - Obrazac prijave).

Član 13.

(Vrste nesreća ili incidenata koji se odmah prijavljuju Istražnom organu)

- Vrste nesreća ili incidenata koji se odmah prijavljuju IO su:
- iskliznuća, sudari, požari, nesreće uzrokovane voznim sredstvima u pokretu, usljed čega je pet ili više

putnika ili željezničkih radnika povrijeđeno ili u slučaju smrti jednog ili više putnika, ili željezničkih radnika, uključujući i nesreće na putnim prijelazima;

- incidenti koji ozbiljno ugrožavaju sigurnost putnika ili osoblja ili koje su, pod različitim okolnostima, mogle dovesti do ozbiljnih željezničkih nesreća,
- odbjegnuća vozova.

Član 14.

(Vrste nesreća ili incidenata koji se prijavljuju Istražnom organu u roku od 72 sata)

Vrste nesreća ili incidenata koji se prijavljuju Istražnom organu u roku od 72 sata su:

- svako nenamjerno raskinuće voza;
- svaki kvar signalizacije ili nekog drugog sigurnosnog uređaja, koji utječe ili može da utječe na sigurnost u željezničkom saobraćaju;
- razna oštećenja na pruzi ili ležeći objekat; i
- iskliznuća, sudari, požari bez povrijeđenih putnika ili željezničkih radnika.

Član 15.

(Način prijavljivanja - "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći")

- (1) Prilikom izvještavanja o događaju navodi se slijedeće:
  - a) datum, tačno vrijeme (čas i minuta) događaja sa lokacijom događaja,
  - b) opis događaja - nesreće uključujući i aktivirane mjere za spasavanje, angažiranje službi medicinske pomoći, policije, i dr.,
  - c) osoblje i izvođači koji su uključeni u događaj, kao i imena prisutnih očevidaca i svjedoka,
  - d) podaci o vozovima i njihov sastav,
  - e) opis infrastrukture i signalnog sistema,
  - f) žrtve, povrede i materijalna šteta,
  - g) vremenski uvjeti i geografske karakteristike, i
  - h) preduzete mjere radi zaštite i osiguravanja mjesta događaja i drugo.
- (2) Prva informacija o nesreći ili incidentu koja se saopćava telefonom i telegramom, neophodno sadrži podatke iz prijedhodne tačke pod "a.", "b.", "f", "g" i "h."
- (3) Za svaku nesreću, pored prvog obavještenja datog telefonskim putem i prijave predate telegramom, odgovorno lice željezničkog poduzeća mora podnijeti pismenu prijavu najkasnije 24 časa od momenta kada se nesreća dogodila. Pismena prijava podnosi se na prijethodno odobrenom i odgovarajućem obrascu "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći" (Prilog 2 - Obrazac prijave).

IV. TEHNIČKE ISTRAGE

Član 16.

(Status tehničke istrage)

Istraga nesreća i incidenata koju sprovodi IO nezavisna je od:

- sudske istrage čiji je glavni cilj donošenje odluka o eventualnim krivičnim kaznama i naknadama,
- interne istrage koju vrši upravljač infrastrukture/željeznički operater čiji je glavni cilj da se što je prije moguće odrede mjere koje treba preduzeti da se ublaže posljedice ili da bi se izbjeglo ponovo javljanje takvih događaja.

Član 17.

(Ko pokreće istragu)

- (1) IO treba da preduzme potrebne mjere za pokretanje istrage odmah nakon prijema "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći".
- (2) O pokretanju istrage odlučuje IO po nadležnosti ili to čini na zahtjev ROŽBiH ili nadležnog ministra (putem ROŽ BiH).

- (3) IO odlučuje o obimu istrage i procedurama, imajući u vidu ulogu i ciljeve predviđene čl. 7 ovog Uputstva i u skladu sa poukama iz nesreća ili incidentata, u cilju poboljšanja sigurnosti vodeći računa da to nikako ne smije biti određivanje odgovornosti.

Član 18.

(Istražne radnje koje provode istražitelji)

- (1) IO definira oblast i metode istrage i predlaže ROŽ BiH - u istražitelje zadužene za sprovođenje istrage zavisno od operativne i tehničke sposobnosti istražitelja i u zavisnosti od prirode događaja.
- (2) Istražitelj odmah pristupa mjestu događaja kako bi izvršio sva posmatranja na licu mjesta, kao pristup sadržaju tehničkih uređaja za snimanje koji služe da se utvrde uzroci i okolnosti događaja.
- (3) Istražitelj se može sastati sa bilo kojim uključenim licem u događaju, te može tražiti i dobiti bilo koju informaciju ili dokument vezan za okolnosti, organizaciju i instalacije koje se odnose na nesreću ili incident vezano za izgradnju, održavanje, korištenje instalacija i mobilnih kapaciteta, pripremu transporta, vožnju i praćenje uključenih vozila. Pod istim okolnostima, istražitelj može da zatraži lične informacije ili dokumenta vezano za obuku ili kvalifikaciju uključenog osoblja i provjeriti sposobnosti upravljanja vozilom, kao i pregled samog vozila.
- (4) Svaka od ovih informacija koja ima medicinski karakter može se proslijediti samo stalnim nadležnim doktorima ili medicinskom osoblju koje se angažira da pomažu istražiteljima. Informacije ili dokumenti koji se odnose na tajnost istrage ili sudske istrage mogu se dostaviti istražiteljima uz isključivu saglasnost zaduženog tužioca.
- (5) Ukoliko se radi o dokumentima zapečaćenim od sudskog organa, napraviti će se kopija za istražitelje.
- (6) Istraga se vrši u otvorenom postupku koliko god je to moguće što omogućava svim stranama da budu saslušane u vezi sa događajem a svi rezultati javno objavljeni.

Član 19.

(Pristup dokazima)

- (1) Što je moguće prije, istražiteljima se omogućava:
  - a) pristup mjestu nesreće ili incidenta kao i uključenim mobilnim kapacitetima, infrastrukturi, signalizaciji i instalacijama za kontrolu saobraćaja;
  - b) pravo da dobiju spisak dokaza i da pod nadzorom osiguraju uklanjanje olupine, instalacija ili elemenata infrastrukture za ispitivanje ili analizu;
  - c) pristup sadržaju uređaja za snimanje u vozu i opremi za registraciju zvučnih poruka i registraciju operacija sistema signalizacije i kontrolu saobraćaja, kao i mogućnost njihove upotrebe ili korištenja;
  - d) pristup rezultatima ispitivanja tijela žrtava;
  - f) pristup rezultatima ispitivanja osoblja u vozu i drugih članova željezničkog osoblja uključenog u nesreću ili incident;
  - g) mogućnost ispitivanja uključenog željezničkog osoblja kao i drugih svjedoka;
  - h) pristup svakoj važnoj informaciji ili dokumentu koji posjeduje upravljač infrastrukture, željeznički operater i nacionalni organ za sigurnost.
- (2) U slučaju da postoji ozbiljan ili neposredan rizik (rizik od požara npr.) od uništavanja uređaja za snimanje i njegovog sadržaja, uređaj za snimanje i njegov sadržaj mogu ukloniti isključivo tehnički istražitelji.
- (3) Ako postoji ozbiljna i neposredna opasnost od uništenja, uređaj za snimanje i/ili njegov sadržaj mogu biti uklonjeni od strane najstarijeg operativnog menadžera najvišeg

stepena, koji je prisutan u vrijeme kada se obavlja prikupljanje uzoraka. Njemu će pomagati kompetentan upravljač "mobilnih kapaciteta", koji nije uključen u nesreću.

Elementi koji se otklone na takav način moraju biti identificirani potpisom oba menadžera i moraju se čuvati na obezbijeđenom i zaključanom mjestu, a samo upravljač "operacija" može čuvati ključ.

- (4) Tehnički istražitelji mogu u cilju ispitivanja ili analize ukloniti ostatke, tečnosti, dijelove, sklopove ili mehanizme za koje smatraju da mogu pomoći u određivanju okolnosti i uzroka nesreće ili incidenta. Predmeti, odnosno dokumenti koje zadržava tehnički istražitelj se vraćaju kad se zaključi da više nisu potrebni za utvrđivanje okolnosti i uzroka nesreće ili incidenta. Zadržavanje i ako je potrebno, izmjena ili uništenje u cilju istrage predmeta, odnosno dokumenata koji su predmet pregleda i analize ne podrazumijeva pravo na naknadu štete.
- (5) Ako se pokrene policijska ili sudska istraga, raznim pristupima koje imaju istražitelji IO mogu se odrediti određeni uvjeti.
- (6) IO će izvršiti ispitivanje na licu mjesta u što kraćem roku kako bi omogućio upravljaču infrastrukture da vrati infrastrukturu u operativno stanje i da je otvori za usluge prijevoza što je moguće prije.

Član 20.

(Prenos informacija, objava, opažanja i zaključaka u cilju sprječavanja dalje nesreće)

IO, isključivo, je nadležan da načelne i druge informacije koje proistječu iz istrage odmah prenese organima nadležnim za sigurnost, kompanijama koje rade na izgradnji ili održavanju infrastrukture, transportu materijala ili opreme ukoliko smatra da takve informacije mogu da spriječe dalje nesreće ili incidente, znači IO može u bilo kom trenutku vršenja istrage donijeti sigurnosne preporuke čije bi neposredno sprovođenje moglo spriječiti nesreću ili incident.

Član 21.

(Informacije o istragama)

Upravljači infrastrukture, željeznički operateri, ROŽ BiH, žrtve i njihova rodbina, vlasnici oštećene imovine, proizvođači, hitna pomoć i predstavnici osoblja i korisnici transportnih usluga bit će, u objektivnom vremenu, informirani o toku istrage i postignutom istražnom rezultatu.

Član 22.

(Proces istrage)

Koraci procedure tehničke istrage, zavisno od prirode nesreće ili incidenta, koju vrši Istražni organ su:

1 - Izjava o neposrednim činjenicama

Ovaj korak predstavlja osnovni prvi korak istrage. Sastoji se iz prikupljanja prvih činjeničnih elemenata događaja:

- Priroda događaja
  - Okolnosti u kojima se događaj desio
  - Priroda štete: ljudski gubici, povrijeđene osobe i materijalne štete
  - Vanjske okolnosti koje su možda imale utjecaja na događaj
- Osnovni elementi koji se moraju istaći prikazani su u Prilogu 3 - Činjenice koje se neposredno registrišu.

U svakom slučaju, IO neće moći odmah da pristupi mjestu nesreće, pa će "neposredne činjenice" zabilježiti operativni menadžer koji prvi dođe na mjesto nesreće.

2 - Prikupljanje dokaza

- Ovaj korak se preduzima tokom cijele istrage i sastoji se iz prikupljanja dokaza ispitivanjem lica koja su dostupna na mjestu nesreće kao i sudionika procesa.
- Ovo je najteži korak jer zavisi od profesionalnosti istražitelja ali i ponašanja saslušanih lica, od konteksta, kulturnih ograničenja itd.

3 - Analiza sistema upravljanja sigurnosti

Ova analiza je neophodna:

- Da bi se razumjelo na koji način je sigurnost uzeta u obzir u odnosu na sistem upravljanja sigurnosti,
- Da se uspostavi mogući odnos između događaja i sistema upravljanja sigurnosti,
- Da se procijeni, ako je potrebno, odnos između događaja i razlike između planiranog sistema upravljanja sigurnosti i onog koji je efikasno implementiran.

4 - Analiza pravila i propisa

Ova analiza omogućava pregled svih pravila i propisa koji se primjenjuju prije i za vrijeme događaja.

Ona takođe omogućava da se sazna da li je eventualno neprimjenjivanje ovih pravila moglo dovesti do događaja ili pak primjena pravila ne bi spriječila da se događaj desi.

Ona omogućava i da se sazna razlika između pravila i njihovog aspekta i njihovog mogućeg utjecaja na nastanak i dešavanje događaja.

5 - Analiza rada mobilnih kapaciteta i tehničkih instalacija

Neophodno je da se nastavi sa detaljnom analizom operativnog statusa mobilnih kapaciteta i instalacija koji su u posrednoj ili neposrednoj vezi sa događajem.

Ova analiza mora uzeti u obzir stanje mobilnih kapaciteta i instalacija prije događaja i njihovo ponašanje (vjerovatno ponašanje u pojedinim slučajevima) tokom dešavanja događaja.

Ova analiza može dovesti do toga da se pokrene određen broj dodatnih istraga (posebno izvan mjesta samog događaja).

6 - Analiza dokumentacije operativnog sistema i njegovo korištenje

U skladu sa prirodom događaja, ova analiza treba da omogući da se sazna:

- Koja su sredstva operateri stavili na raspolaganje (operativne procedure, dokumentacija, ispravke, ergonomija, dostupnost)
- Sredstva komunikacije
- Savršeno upravljanje operatera
- Razlika između propisanog rada i stvarnog rada.

7 - Analiza međuveza čovjek-mašina-organizacija

Cilj ove analize je da se utvrdi kako se upravlja međuvezama i na koji način one utječu na pojavu, izvršenje ili posljedice događaja.

8 - Istraživanje i analiza ranijih sličnih događaja

Ovo istraživanje i analiza ima dva cilja:

- Analiza ranijih događaja kako bi se bolje razumio incident,
- Saznanje da li bi korištenje iskustva ranijih događaja moglo spriječiti da se desi taj incident.

9 - Određivanje istrage koja će se vršiti

Teško razumijevanje događaja može dovesti do toga da istražitelj naloži da se izvrši određen broj istraga. Ove istrage nam mogu omogućiti da potvrdimo pretpostavke, da se istražitelju pojasni ponašanje mobilnih kapaciteta ili instalacija u određenim stanjima, kako bi bolje razumjeli redoslijed činjenica.

10 - Analiza rezultata istrage

pozivanje eksperata može biti neophodno da se istražitelju objasne rezultati do kojih se došlo u toku istrage. Ipak, treba imati na umu da je uglavnom veoma teško, u nekim slučajevima nemoguće, da se ožive isti uvjeti događaja. Dakle, važno je uzeti u obzir ove razlike u okolnostima pri interpretaciji rezultata istrage.

11 - Utvrđivanje uzroka događaja i rekonstrukcija scenarija događaja

Rezultati različitih analiza treba da omogućе istražitelju da odredi uzrok događaja. Ti uzroci su često višestruki, pa je neophodno da se utvrdi redoslijed uzroka. U tom smislu, istražitelj može odlučiti da primijeni metodu "Stabla uzroka". Ova metoda koja je opisana u posebnom dokumentu, omogućava sa jedne strane da se rekonstruira scenario događaja ali i da se vidi utjecaj ponuđenih preporuka.

12 - Analiza mjera preduzetih nakon događaja

Analiza mjera preduzetih nakon događaja je dio istrage. Zapravo, priroda takvih mjera može, u određenim slučajevima, umanjiti ozbiljnost posljedica, spriječiti širenje nesreće ili dešavanje sličnih događaja.

13 - Priprema sigurnosnih preporuka:

Sigurnosne preporuke imaju za cilj:

- Da spriječe povratak sličnih događaja uz pomoć "preventivnih" preporuka. Ove preporuke se odnose na identificirane uzroke i efikasnije su od onih koje su postojale prije korištenja metode "Stabla uzroka".
- Da umanje posljedice događaja onda kada preventivne preporuke nisu implementirane. Takve preporuke se nazivaju "zaštitnim" preporukama i odnose se na posljedice događaja.

Analiza treba da slijedi određivanje preporuka u cilju procjene preostalog rizika ali i procjene posljedica koje su rezultat primjene ovih preporuka na cijeli sistem.

14 - Izrada izvještaja o tehničkoj istrazi IO

Relevantne osobe i tijela se obavještavaju u redovnim intervalima o istrazi i njenom napretku (relevantni upravljači infrastrukture i željeznički operateri, ROŽ BiH, žrtve i njihova rodbina, vlasnici oštećene imovine, proizvođači, hitna pomoć i predstavnici osoblja, korisnici). Svaki od njih ima, koliko je moguće, mogućnost da izrazi svoje mišljenje vezano za istragu i da komentira informacije sadržane u nacrtu izvještaja.

15 - Dostavljanje izvještaja o tehničkoj istrazi od strane IO

Izbor i redoslijed koji se usvajaju su predmet prirode tehničke istrage koja se vrši.

V. IZVJEŠTAJ O TEHNIČKOJ ISTRAZI KOJU JE VRŠIO ISTRAŽNI ORGAN

Član 23.

(Izvještaj o tehničkoj istrazi)

- (1) Svaka istraga o nesreći ili incidentu je predmet izvještaja koji se pravi u odgovarajućem obliku u zavisnosti od vrste ozbiljnosti nesreće ili incidenta kao i važnosti rezultata istrage. Ovaj izvještaj opisuje ciljeve istrage i uključuje, ukoliko je potrebno, preporuke vezane za sigurnost (Prilogu 4 - Obrazac Izvještaja o istrazi).
- (2) IO objavljuje završni izvještaj što je moguće prije, najkasnije do 12 mjeseci nakon događaja.
- (3) Završni izvještaj, uključujući preporuke za sigurnost, dostavlja se ROŽ BiH, a može se dostaviti i po podnesenom zahtjevu upravljačima infrastrukture, željezničkim operaterima, rodbini žrtvi, vlasniku oštećene imovine,

proizvođačima, hitnoj pomoći i predstavnicima osoblja i korisnika.

- (4) U završnom izvještaju se ne pominju imena osoba. U njemu se samo navode informacije koje su kao rezultat istrage neophodne da se utvrde okolnosti i uzroci nesreće ili incidenta i preporuke.
- (5) Prije nego što se podnese izvještaj istražitelji IO prikupljaju primjedbe relevantnih organa, kompanija i osoblja koje se čuvaju kao profesionalna tajna.
- (6) Kada se pokrene sudska istraga na zahtjev nadležnog tužioca dostavlja mu se kopija izvještaja o tehničkoj istrazi.

VI. SIGURNOSNE PREPORUKE ISTRAŽNOG ORGANA

Član 24.

(Sigurnosne preporuke Istražnog organa)

- (1) Sigurnosne preporuke IO ne smije ni u kom slučaju da predstavljaju pretpostavku o odgovornostima za nesreću ili incident.
- (2) Sigurnosne preporuke IO se mogu odnositi na bilo koji element željezničkog sistema (ljude, mobilne kapacitete i instalacije, procedure...), ili na bilo koji element ili organizaciju izvan željezničkog sistema, koji je uključen u nesreću ili incident.
- (3) Sigurnosna preporuka ne podrazumijeva obavezu njene primjene.
- (4) U slučaju kada se preporuka u potpunosti ne primjenjuje, oni kojima je namijenjena su obavezni da razlog neprimjenjivanja obrazlože nadležnom inspektoratu.
- (5) Može se postaviti i rok za primjenu preporuke.
- (6) U toku vršenja istrage, IO može u bilo koje vrijeme izdati preporuku ukoliko smatra da njena primjena može spriječiti nesreću ili incident.
- (7) Preporuke se mogu donijeti i nakon studija o povratku iskustva ili proučavanja nesreća, događaja.

Član 25.

(Obaveze primaoca sigurnosnih preporuka i njihovo praćenje od strane Istražnog organa)

- (1) Primaoci sigurnosnih preporuka obavještavaju IO o aktivnostima koje su prihvatili da preduzmu u roku od 90 dana od dana prijema iste, osim ako ne postoji drugi rok izričito naveden u preporuci.
- (2) IO nije odgovoran za izvršenje sigurnosnih preporuka koje je izdao.
- (3) Regulatorni organ, inspektori za željeznički saobraćaj, te drugi organi ili tijela, koji su primili preporuke, podnijet će jednom godišnje izvještaj IO o preduzetim ili planiranim mjerama.

VII. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽNOG ORGANA

Član 26.

(Godišnji izvještaj o aktivnostima Istražnog organa)

- (1) Svake godine IO objavljuje, najkasnije do 30. septembra, Godišnji izveštaj koji objedinjuje istraživanja sprovedena

tokom prijetodne godine, sigurnosne preporuke i mjere koje su preduzete nakon prijetodno formuliranih preporuka prikazan je u Prilogu 5 - Obrazac godišnjeg izvještaja o aktivnostima IO.

- (2) IO izrađuje Godišnji izvještaj o svojim aktivnostima i sastavni je dio Godišnjeg izvještaja ROŽ BiH.
- (3) Ovaj Godišnji izvještaj o aktivnostima uključuje:
  - kratak opis svake nesreće ili incidenta koji se istraživao;
  - donesene zaključke i formulirane sigurnosne preporuke;
  - praćenje tih preporuka;
  - zaključak o poboljšanju nivoa sigurnosti na željeznici u toku prošle godine i sugestije ministru transporta putem direktora ROŽ BiH.

VIII. STUDIJE I PRIJENOS STEČENIH ISKUSTAVA

Član 27.

(Studije i prijenos iskustva od strane IO)

- (1) Pored svoje uloge da obavlja istrage, IO je takođe obučen za izradu studija i prijenosa iskustava počev od analize nesreća otkrivenih prilikom istraživanja, a prema ozbiljnosti događaja ili njegovih uzročnih elemenata.
- (2) IO formira bazu podataka o nesrećama.
- (3) Pored nesreća za koje je potrebna tehnička istraga, potrebno je opisati i zabilježiti određen broj događaja nad kojima je vršen nadzor kada ti događaji spadaju u kategorije za koje bi se opravdala tehnička istraga,
- (4) IO može da pojasni kontekst i mogući scenario takvih nesreća, a može da koristi iskustvo i da donese odluku o naknadnom pokretanju istrage.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.

(Prilozi)

Prilozi 1, 2, 3, 4 i 5 čine sastavni dio ovog Uputstva.

Član 29.

(Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasnicima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i istim se stavlja van snage Uputstvo o sigurnosnim istragama nesreća i incidenata u željezničkom saobraćaju objavljenom u "Službenom glasniku BiH", br. 55/2011.

Broj 10-01-29-7-084-1/15

16. marta 2015. godine

Doboj

Direktor

Borka Trkulja, s. r.

PRILOZI

Prilog 1 : Podaci o licima i telefonima u IO i ROŽ BiH

Adresar:

Telefon /Telefaks:

E – mail:

Mobilni:

Funkcije/Rukovođenje:

Prilog 2: Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći – obrazac prijave

(1. stranica)

PRIJAVA O NESREĆI/OZBILJNOJ NESREĆI

Dan _____ mjesec _____ 20 _____ godine u

_____ (mjesto, pruga, kolosijek, objekat)

u _____ sati i _____ minuta dogodilo se slijedeće:

_____ (opis događaja –

_____ – vrsta i kategorija nesreće)

OPIS NESREĆE/OZBILJNE NESREĆE

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

(2. stranica)

Službeno mjesto, dana ..... godine .....potpis podnosioca

.....

Ime i prezime, funkcija

Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći

Broj: _____/_____

Primalac: _____

_____

Napomena:

(Opis nesreće/ozbiljne nesreće sadrži detaljniji opis događaja uključujući aktivirane mjere spasavanja, medicinsku pomoć, identifikacione brojeve voza i vozila, podaci o osoblju, vremenske prilike, opis infrastrukture, prekid saobraćaja, broj usmrćenih i povređenih lica, pružanje medicinske pomoći, osiguranje mjesta događaja, podaci o relevantnim organima kojima je prijava dostavljena)

Prilog 3: Činjenice koje se neposredno registruju

(1) Utvrđivanje činjeničnog stanja odmah nakon incidenta ili nesreće (Informacije koje se prenose u što kraćem roku Istražnom organu):

- Primijetiti i registrirati tragove na pruži, instalacijama i mobilnim kapacitetima u slučaju iskliznuća voza.
- Registrirati prve tragove na pruži kako bi se utvrdilo mjesto iskliznuća i kola koja su prva iskliznula.
- Napraviti skicu za sve primijećene tragove kao i poziciju iskliznutih osovina.
- Registrirati pozicije svih tačaka i okolnih prijelaza na pruži, srca skretnica i pozicije poluga, brava, brojača i drugih kontrolnih uređaja.
- Pregled pruge u dovoljno dugom rastojanju iza mjesta gdje se događaj desio u potrazi za neobičnim

tragovima ili otpalim dijelovima tereta ili mobilnih kapaciteta.

- Zabilježiti kilometarske pozicije uočenih tragova ili pronađenih dijelova.
- U slučaju da su pronađeni dijelovi kola, pronaći sa kojih kola su otpali, posebno ako se radi o dvokolosiječnoj pruži.
- Registrirati oblik i položaj kvačila.
- Registrirati oblik i status kočionog sistema: pozicije slavina, kočnih vodova i iskliznih vozila.
- Registrirati poziciju operatera koji su u vezi sa incidentom, u vrijeme kada se desio.
- Registrirati tačnu poziciju lokomotiva, instrukcije i naredbe koje je nadležni radnik dao mašinovodi.
- Registrirati vrste i pravce kretanja voza.
- Kopirati ili prepisati dokumente o operacijama i sigurnosti (Putni list sa priložima).

- Registar brzine kretanja.
  - Izmjeriti širinu kolosijeka na nekoliko mjesta.
  - Priroda, tip, stanje i izlisanost šina, pričvršćenje, zastor, pragove, broj pragova u dobrom/lošem stanju.
  - Opće stanje pruge (posljednja rekonstrukcija, stepen saobraćaja, posljednji izvršeni radovi i posljednje izvršeni kontrolni pregledi).
- (2) U slučaju iskliznuća
Posmatranje i mjerenja na osovini i točkovima mobilnih kapaciteta
- Debljina vijenca točka;
  - Visina vijenca točka;
  - Prečnik kotrljajućih površina;
  - Debljina bandaža;
  - Širina bandaža;
  - Udaljenost između vanjske strane vijenca točka;
  - Udaljenost između unutrašnje strane vijenca točka;
- (3) Vezano za strukturu prvog iskliznutog vozila:
- Stanje vođice ležišta osovinskog sklopa i njenih zavrtnja, zakovice (nepričvršćeni ili nestali zavrtnji, stari tragovi klizanja).
  - Stanje ovješnja: opruge, ekvilajzeri (ukoliko postoje), razlika u rastojanju između vijenca točka i podužnog nosača, između odbojnika i nosača kao i obrtnog postolja.
  - Stanje šasije, sanduka i obrtnog postolja.
  - Stanje klizača i prijenosa obrtnog postolja.
  - Vertikalno rastojanje između šina i odbojnika iskliznutog vozila i susjednih vozila.
  - Stanje kvačila i odbojnika.
  - Zategnutost kvačila: (kvačila zategnuta do maksimuma ili kvačila koja mogu biti zategnuta za jednu ili nekoliko obrtaja više...).
  - Datum posljednjeg periodičnog održavanja.
- (4) Ako se na licu mjesta mogu prikupiti samo nedovoljne ili neprecizne informacije o lokomotivi ili kolima, što ne dozvoljava donošenje zaključaka, mora se pobrinuti za to da ova vozna sredstva budu odvučena u radionice/skladišta kako bi bili odgovarajuće pregledani. Popravka se neće vršiti prije toga. Ono što se otkrije na drugoj kontroli mora da bude prikazano šematski.
- (5) Komercijalni prijevoz ili za vlastite potrebe:
- Stvarno bruto opterećenje vozila;
  - Sastav opterećenja: Raspodjela težine, dužina tereta, osiguranje ili pričvršćenje tereta (posebno za kontejnere) i imobilizacija pokretnih dijelova.

Prilog 4: Sadržaj izvještaja o istrazi

- (1) Rezime
Rezime sadrži kratak opis događaja, navodeći datum, mjesto i posljedice. U njemu se navode direktni uzroci, kao i faktore koji su doprinijeli događaju i uzroci utvrđeni istragom. Osnovne preporuke su navedene, kao i informacije o primacima ovih preporuka.
- (2) Neposredne činjenice vezane za događaj
- a) Događaj:
- Datum, tačno vrijeme i mjesto događaja;
  - Opis okolnosti nesreće, uključujući i napore službe za spasavanje i hitne službe;
  - Odluka o otvaranju istrage, sastav istraživačkog tima i sprovođenje istrage.
- b) Okolnosti u kojima se događaj desio:
- Uključeno osoblje i ugovorne strane, kao i druge strane i svjedoci;
  - Vozovi i njihov sastav, kao i registarski broj uključenih voznih sredstava;
- Opis infrastrukture i signalnog sistema – tipovi šina, skretnica, angažiranje, signali, zaštita vozova;
  - Sredstva komunikacije;
  - Radovi na licu mjesta ili u neposrednoj blizini;
  - Aktiviranje plana hitne službe na željeznici i slijed događaja;
  - Aktiviranje plana javne službe spasavanja, policije i medicinskih službi, kao i redosljed događaja.
- c) Ljudski gubici, povrijeđena lica i oštećena vozna sredstva:
- putnici i treća lica, osoblje, uključujući ugovorne strane;
  - teret, putni prtljag i druga imovina;
  - mobilni kapaciteti, infrastruktura i okolina.
- d) Vanjske okolnosti:
- meteorološko stanje i geografske reference.
- (3) Zapisnik sa istrage i ispitivanja
- a) Zbir dokaza (predmet zaštite ličnog identiteta):
- željezničko osoblje i ugovorne strane;
  - ostali svjedoci.
- b) Sistem upravljanja sigurnosti:
- Organizacioni okvir i način na koji se daju uputstva i način na koji se izvršavaju;
  - Zahtjevi koji se primjenjuju na osoblje i način na koji je osigurano njihovo poštovanje;
  - Kontrola sigurnosti i interne provjere i njihovi rezultati;
  - Odnos između različitih aktera prisutnih na infrastrukturi.
- c) Pravila i propisi:
- važeća društvena i nacionalna javna pravila i propisi;
  - drugi propisi, kao što su operativni propisi, lokalna uputstva, zahtjevi koji se primjenjuju na osoblje, uputstva za održavanje i važeći standardi.
- d) Rad mobilnih kapaciteta i tehničke instalacije:
- signalizacija i upravljačko-kontrolni sistem, uključujući snimke i podatke sa registrofona;
  - infrastruktura;
  - oprema za komunikaciju;
  - mobilni kapaciteti, uključujući snimke i podatke sa registrofona;
- e) Dokumentacija o operativnom sistemu:
- mjere koje preduzima osoblje za nadzor saobraćaja i signalizacije;
  - razmjena glasovnih poruka vezanih za događaj, uključujući snimljenu dokumentaciju;
  - mjere koje su preduzete za zaštitu i osiguranje mjesta na kom se događaj desio.
- f) Međuveza čovjek-mašina-organizacija:
- radni sati osoblja uključenog u događaj;
  - medicinske i lične okolnosti koje su utjecale na događaj, uključujući postojeći fizički ili psihološki stres;
  - izrada opreme koja ima utjecaja na međuvezu čovjek-mašina.
- g) Raniji događaji slične prirode.
- (4) Analiza i zaključci
- a) Završna razmatranja o slijedu događaja:
- donošenje zaključaka u vezi događaja, na osnovu činjenica utvrđenih u Odjeljku 3.
- b) Diskusija:

- analiza činjenica utvrđenih u Odjeljku 3, kako bi se izveli zaključci o uzroku događaja i o efikasnosti spasilačke službe.
  - c) Zaključci:
    - direktni i neposredni uzroci događaja, uključujući i faktore koji su doprinijeli događaju i koji su povezani sa mjerama koje su uključena lica preduzela ili sa stanjem voznog parka ili tehničkih instalacija;
    - uzroci povezani sa nadležnostima, procedurama i održavanjem;
    - primarni uzroci povezani sa uvjetima regulatornog okvira i sa primjenom sistema upravljanja sigurnošću.
  - d) Naknadna zapažanja:
    - nedostaci i propusti tokom istrage ali bez utjecaja na zaključke o uzrocima.
- (5) Preduzete mjere
- Razmatranje mjera koje su već preduzete ili usvojene nakon događaja.
- (6) Preporuke

Prilog 5: Sadržaj Godišnjeg izvještaja

SADRŽAJ:

Rječnik stručnih izraza;

Izgled prijetodne godine;

- (1) Uloga i organizacija Istražnog organa;
  - Razlog tehničke istrage o nesrećama;
  - Osnovni koraci osnivanja IO;
  - Uloga i metode intervencije;
  - Transpozicija pravnih tekstova;
  - Organizacija i alati.
- (2) Istrage sprovedene u 20__ globalna procjena:
  - Istrage sprovedene u 20__;
  - Uzročni faktori;
  - Izdate preporuke;
  - Radnje preduzete u odnosu na preporuke;
  - Istrage sprovedene u 20__.
- (3) Sprovedene istrage:
  - Istrage sprovedene u 20__;
  - Izdate preporuke;
  - Preduzete mjere ili planirane mjere;
  - Sinteza rezimea izvještaja o istrazi;
- (4) Studije i prijenos iskustva
  - Baza podataka prijavljenih događaja;

Na temelju ovlasti iz članka 8. a u svezi sa člankom 25. stavak 2.b i članka 2. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznice Bosne i Hercegovine donosi

UPUTU

O SIGURNOSNIM ISTRAGAMA NESREĆA I INCIDENATA U ŽELJEZNIČKOM SUSTAVU BiH

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Upute)

Predmet ovoga Uputa jeste definiranje istražne tehničke procedure nesreća i incidenata koju sprovodi istražno tijelo u cilju prepoznavanja okolnosti i uzroka njihovog nastanak te donošenje korisnih preventivnih preporuka kako bi se izbjeglo njihovo ponavljanje.

Članak 2.

(Uspostava Istražnog tijela)

Za sprovedbu sigurnosnih istraga nesreća i incidenata u željezničkom sustavu Bosne i Hercegovine ovom Uputom uspostavlja se neovisno i jedinstveno tijelo - Istražno tijelo (u daljnjem tekstu: IT) u Regulatornom odboru željeznica BiH (u daljnjem tekstu: ROŽBiH).

Članak 3.

(Područje primjene)

Ova Uputa primjenjuje se na sve parametre željezničkog rizika, i na sve one učesnike ili sudionike nastale nesreće (putnici, uposlenici i treće osobe), kao i na infrastrukturu i njeno korištenje, vozni park, kadrove (njihovu stručnost, obuku, zdravstvenu sposobnost), reguliranje i organizaciju željezničkog prometa, te vanjske faktore i životnu sredinu.

Članak 4.

(Definicije)

- 1) **"nesreća"** označava neželjeni ili ne-namjerni iznenadni događaj ili poseban lanac takvih događaja koji ima(ju) teške posljedice;
- 2) **"ozbiljna nesreća"** označava svaki sudar ili iskakanje vlakova iz šina koje rezultira smrću najmanje jedne osobe ili ozbiljnim povredama pet ili više osoba - ili veliko oštećenje voznih sredstava, infrastrukture ili čovjekovog okoliša, kao i svaku drugu sličnu nesreću sa očiglednim utjecajem na regulaciju sigurnosti na željeznici ili na upravljanje sigurnosti;
- 3) **"incident"** označava svaki događaj, koji nije nesreća ili ozbiljna nesreća, a koji je povezan sa prometom vlakova i utječe na sigurnost funkcioniranja;
- 4) **"istraga"** označava proces koji se vodi radi sprječavanja nesreće i incidenta što uključuje prikupljanje i analizu informacija, donošenje zaključaka, uključujući određivanje uzroka i davanje, kad je to potrebno, preporuka u svezi sigurnosti;
- 5) **"uzroci"** označavaju aktivnosti, propuste (greške), događaje ili uvjete, ili njihovu kombinaciju, koji dovode do nesreće ili incidenta;
- 6) **"rizik"** označava stupanj pojavljivanja nesreća i nezgoda koje rezultiraju kvarom (izazvanim opasnošću) i stupanj ozbiljnosti toga kvara;
- 7) **"sigurnost"** označava oslobođenost od nepoželjnih rizika od opasnosti;
- 8) **"upravljanje rizikom"** označava sistematsku primjenu politike upravljanja, procedura i načina analize, evaluacije i kontrole rizika;
- 9) **"sigurnosni zahtjevi"** označavaju sigurnosne karakteristike (kvalitativne ili kvantitativne) sustave i njegove operacije (uključujući operativne propise) neophodne kako bi se ispunili pravni ili sigurnosni ciljevi kompanije;
- 10) **"sigurnosne mjere"** označavaju skup akcija kojima se smanjuje stopa pojavljivanja opasnosti ili ublažavaju njene posljedice u cilju postizanja i/ili održavanja prihvatljive razine rizika;
- 11) **"opasnost"** označava stanje koje bi moglo dovesti do nesreće;
- 12) **"podsustavi"** su rezultat podjele željezničkog sustava, ti podsustavi, za koje je potrebno utvrditi osnovne zahtjeve, mogu biti strukturalni ili funkcionalni;
- 13) **"Regulatorni odbor željeznica BiH (ROŽ BiH)"** je upravna organizacija pri Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, čija je organizacija, financiranje i ovlasti definirana u Zakonu o željeznicama BiH;

- 14) "**željeznička kompanija**" podrazumijeva vertikalno integrirane željezničke kompanije koje obavljaju poslove upravljača infrastrukture i poslove operatera ali sa razdvojenim troškovima poslovanja;
- 15) "**željeznički sustav (ŽS)**" označava ukupnost podsustava u strukturnim i operativnim oblastima, kao i upravljanje i operativno funkcioniranje sustava kao cjeline;
- 16) "**upravljač infrastrukture (UI)**" je svako javno poduzeće ili kompanija koja je odgovorna za uspostavu i održavanje javne željezničke infrastrukture ili privatne željezničke infrastrukture povezane s javnom željezničkom infrastrukturom;
- 17) "**željeznički operater (ŽO)**" je svako javno poduzeće ili kompanija koja pruža usluge prijevoza tereta odnosno putnika željeznicom, pod uvjetom da ta kompanija osigurava i vuču vlaka. Ovim pojmom obuhvaćene su i kompanije koje pružaju samo usluge vuče vlakova.

Članak 5.

(Obveza primjene Upute)

Ova Uputa odnosi se na cjelokupan željeznički sustav BiH i u obvezi su da ga primjenjuju sve strukture željezničkog sektora Bosne i Hercegovine (željeznički sektor čine- nadležne institucije za promet/transport, svi upravitelji infrastrukture (UI) i željeznički operateri (ŽO) na području BiH).

II. ISTRAŽNO TIJELO

Članak 6.

(Status Istražnog tijela)

- (1) Istražno tijelo je organizaciono i funkcionalno neovisno od svih upravljača infrastrukture i željezničkih operatera, i od svih strana čiji interesi mogu biti u konfliktu sa istragom.

Članak 7.

(Uloga, cilj Istražnog tijela)

- (1) Osnovna uloga Istražnog tijela je sprovesta tehničke istrage o nesrećama i incidentima koji se dešavaju u željezničkom sustavu BiH, da bi se poboljšala sigurnost prometa i spriječila nesreće.
- (2) Istražno tijelo ima prvenstveno sljedeće ciljeve:
- promoviranje i širenje znanja i obrazovanja koja proizilaze iz stečenih, iskustava o nesrećama i incidentima, i
  - objavljivanje studija istraživanja o iskustvima iz istraživanja nesreća i incidentata.
- (3) Cilj istrage nije određivanje odgovornosti.

Članak 8.

(Organizacija Istražnog tijela)

IT ima jednu stalno uposlenu osobu sa završenim prometnim fakultetom željezničkog smjera, a koja posjeduje iskustvo na poslovima sigurnosti željezničkog sustava.

IT po službenoj dužnosti (eks officio) sprovodi tehničke istrage o nesrećama i incidentima istrage.

Radi provedbe istrage angažiraju se neovisni istražitelji sa ekspertskim znanjem.

Članak 9.

(Istražitelji)

- (1) ROŽ BiH angažira istražitelje, koji će biti privremeno angažirani u istrazi i koji će primiti naknadu za svoj rad i troškove.
- (2) Imenovanje istražitelja vrši direktor ROŽ BiH, na prijedlog IT, sa liste stručnih osoba (eksperti). Listu eksperata sačinjava ROŽBiH po prijethodno provedenoj proceduri prijave i izbora kandidata. Nakon imenovanja, oni postaju istražitelji IT pri ROŽ BiH i unutar organizacije dužni su odnositi se profesionalno prema propisima koji važe unutar te organizacije.

- (3) Istražitelji ne smiju imati nikakve preostale veze sa nesrećama i incidentima i moraju se obvezati na čast da nemaju namjeru da takve veze obnove u tijeku ili nakon njihovog imenovanja za istražitelja.

Članak 10.

(Oblast na koju se odnosi tehnička istraga koju vrši Istražno tijelo)

IT sprovodi tehničke istrage incidentata i nesreća u ŽS BiH, uključuje i sustav prijevoza privatnom željezničkom mrežom koja je povezana sa javnom željezničkom mrežom.

IT je ustanovljeno pri ROŽ BiH. Istražno tijelo za svoj rad odgovara direktoru ROŽ BiH i putem ROŽ BiH obavještava nadležnog ministra o izvršenim i sprovedenim istragama.

Članak 11.

(Događaji koji su predmet istrage)

- (1) IT obvezno sprovodi istragu ozbiljnih nesreća koje se dešavaju u željezničkom sustavu, cilj takve istrage je poboljšanje sigurnosti na željeznici i sprječavanje nesreća.
- (2) Pored ozbiljnih nesreća, IT može vršiti istragu onih nesreća ili incidentata koji bi u nešto drugačijim okolnostima mogli dovesti do ozbiljne nesreće.
- Na donošenje odluke o pokretanju istrage utječu sljedeći elementi:
- a) težina nesreće ili incidenta (priroda događaja);
  - b) posljedice koje bi ta nesreća ili incident mogli imati na sigurnost;
  - c) da li je taj dio niza nesreća ili incidentata od određenog značaja za ŽS BiH;
  - d) zahtjev željezničkog operatera/upravljača infrastrukture koji se odnosi na događaje a izvan su oblasti željezničkog operatera/upravljača infrastrukture.

III. OBVEZE INFORMIRANJA ISTRAŽNOG TIJELA

Članak 12.

(Informacije koje se dostavljaju Istražnom tijelu)

- (1) Željeznički operateri/upravljači infrastrukture, su obvezni da odmah obavijeste Istražno tijelo o nesrećama ili incidentima. Prijavlivanje incidentata i nesreća IT vrši se: telefonski, putem faksa i pismeno na adresu kako je navedeno u Pravitku 1 - Podaci o osobama i telefonima u IT i ROŽ BiH.
- (2) Istražno tijelo je obvezano da reagira na ove obavijesti i da poduzme odgovarajuće mjere, kako bi započeo istragu, u roku od sedam dana, računajući od dana primitka "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći" (Privitak 2 - Obrazac prijave).

Članak 13.

(Vrste nesreća ili incidentata koji se odmah prijavljuju Istražnom tijelu)

Vrste nesreća ili incidentata koji se odmah prijavljuju IT su:

- iskliznuća, sudari, požari, nesreće uzrokovane voznim sredstvima u pokretu, usljed čega je pet ili više putnika ili željezničkih radnika povrijeđeno ili u slučaju smrti jednog ili više putnika, ili željezničkih radnika, uključujući i nesreće na putnim prijelazima;
- incidenti koji ozbiljno ugrožavaju sigurnost putnika ili osoblja ili koje su, pod različitim okolnostima, mogle dovesti do ozbiljnih željezničkih nesreća,
- odbjegnuća vlakova.

Članak 14.

(Vrste nesreća ili incidentata koji se prijavljuju Istražnom tijelu u roku od 72 sata)

Vrste nesreća ili incidentata koji se prijavljuju Istražnom tijelu u roku od 72 sata su:

- svako nenamjerno raskinuće vlaka;
- svaki kvar signalizacije ili nekog drugog sigurnosnog uređaja, koji utječe ili može da utječe na sigurnost u željezničkom prometa;
- razna oštećenja na pruzi ili ležeći objekat; i
- isključiva, sudari, požari bez povrijeđenih putnika ili željezničkih radnika.

Članak 15.

(Način prijavljivanja - "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći")

- (1) Prilikom izvješćivanja o događaju navodi se sljedeće:
  - a) datum, točno vrijeme (čas i minuta) događaja sa lokacijom događaja,
  - b) opis događaja - nesreće uključujući i aktivirane mjere za spasavanje, angažiranje službi medicinske pomoći, policije, i dr.,
  - c) osoblje i izvođači koji su uključeni u događaj, kao i imena prisutnih očevidaca i svjedoka,
  - d) podaci o vlakovima i njihov sastav,
  - e) opis infrastrukture i signalnog sustava,
  - f) žrtve, povrede i materijalna šteta,
  - g) vremenski uvjeti i geografske karakteristike, i
  - h) poduzete mjere radi zaštite i osiguravanja mjesta događaja i drugo.
- (2) Prva informacija o nesreći ili incidentu koja se saopćava telefonom i telegramom, neophodno sadrži podatke iz prijetodne točke pod "a.", "b.", "f", "g" i "h."
- (3) Za svaku nesreću, pored prve obavijesti date telefonskim putem i prijave predane telegramom, odgovorna osoba željezničkog poduzeća mora podnijeti pismenu prijavu najkasnije 24 časa od momenta kada se nesreća dogodila.

Pismena prijava podnosi se na prijetodno odobrenom i odgovarajućem obrascu "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći" (Privitak 2 - Obrazac prijave).

IV. TEHNIČKE ISTRAGE

Članak 16.

(Status tehničke istrage)

Istraga nesreća i incidenata koju sprovodi IT neovisna je od:

- sudske istrage čiji je glavni cilj donošenje odluka o eventualnim kaznenim kaznama i naknadama,
- interne istrage koju vrši upravljač infrastrukture/željeznički operater čiji je glavni cilj da se što je prije moguće odrede mjere koje treba poduzeti da se ublaže posljedice ili da bi se izbjeglo ponovo javljanje takvih događaja.

Članak 17.

(Ko pokreće istragu)

- (1) IT treba da poduzme potrebne mjere za pokretanje istrage odmah nakon primitka "Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći".
- (2) O pokretanju istrage odlučuje IT po nadležnosti ili to čini na zahtjev ROŽBiH ili nadležnog ministra (putem ROŽ BiH).
- (3) IT odlučuje o obujmu istrage i procedurama, imajući u vidu ulogu i ciljeve predviđene čl. 7 ove Upute i sukladno poukama iz nesreća ili incidenata, u cilju poboljšanja sigurnosti vodeći računa da to nikako ne smije biti određivanje odgovornosti.

Članak 18.

(Istražne radnje koje provode istražitelji)

- (1) IT definira oblast i metode istrage i predlaže ROŽ BiH - u istražitelje zadužene za sprovedbu istrage ovisno od operativne i tehničke sposobnosti istražitelja i u ovisnosti od prirode događaja.
- (2) Istražitelj odmah pristupa mjestu događaja kako bi izvršio sva posmatranja na licu mjesta, kao pristup sadržaju

tehničkih uređaja za snimanje koji služe da se utvrde uzroci i okolnosti događaja.

- (3) Istražitelj se može sastati sa bilo kojom uključenom osobom u događaju, te može tražiti i dobiti bilo koju informaciju ili dokument vezan za okolnosti, organizaciju i instalacije koje se odnose na nesreću ili incident vezano za izgradnju, održavanje, korištenje instalacija i mobilnih kapaciteta, pripremu transporta, vožnju i praćenje uključenih vozila. Pod istim okolnostima, istražitelj može da zatraži osobne informacije ili dokumenta vezano za obuku ili kvalifikaciju uključenog osoblja i provjeriti sposobnosti upravljanja vozilom, kao i pregled samog vozila.
- (4) Svaka od ovih informacija koja ima medicinski karakter može se prosljediti samo stalnim nadležnim liječnicima ili medicinskom osoblju koje se angažira da pomažu istražiteljima. Informacije ili dokumenti koji se odnose na tajnost istrage ili sudske istrage mogu se dostaviti istražiteljima uz isključivu suglasnost zaduženog tužitelja.
- (5) Ukoliko se radi o dokumentima zapečaćenim od sudskog tijela, napraviti će se preslika za istražitelje.
- (6) Istraga se vrši u otvorenom postupku koliko god je to moguće što omogućuje svim strankama da budu saslušane u svezi sa događajem a svi rezultati javno objavljeni.

Članak 19.

(Pristup dokazima)

- (1) Što je moguće prije, istražiteljima se omogućuje:
  - a) pristup mjestu nesreće ili incidenta kao i uključenim mobilnim kapacitetima, infrastrukturi, signalizaciji i instalacijama za kontrolu prometa;
  - b) pravo da dobiju spisak dokaza i da pod nadzorom osiguraju uklanjanje olupine, instalacija ili elemenata infrastrukture za ispitivanje ili analizu;
  - c) pristup sadržaju uređaja za snimanje u vlaku i opremi za registraciju zvučnih poruka i registraciju operacija sustava signalizacije i kontrolu prometa, kao i mogućnost njihove uporabe ili korištenja;
  - d) pristup rezultatima ispitivanja tijela žrtava;
  - f) pristup rezultatima ispitivanja osoblja u vlaku i drugih članova željezničkog osoblja uključenog u nesreću ili incident;
  - g) mogućnost ispitivanja uključenog željezničkog osoblja kao i drugih svjedoka;
  - h) pristup svakoj važnoj informaciji ili dokumentu koji posjeduje upravljač infrastrukture, željeznički operater i nacionalno tijelo za sigurnost.
- (2) U slučaju da postoji ozbiljan ili neposredan rizik (rizik od požara npr.) od uništavanja uređaja za snimanje i njegovog sadržaja, uređaj za snimanje i njegov sadržaj mogu ukloniti isključivo tehnički istražitelji.
- (3) Ako postoji ozbiljna i neposredna opasnost od uništenja, uređaj za snimanje i/ili njegov sadržaj mogu biti uklonjeni od strane najstarijeg operativnog menadžera najvišeg stupnja, koji je prisutan u vrijeme kada se obavlja prikupljanje uzoraka. Njemu će pomagati kompetentan upravljač "mobilnih kapaciteta", koji nije uključen u nesreću. Elementi koji se otklone na takav način moraju biti identifikirani potpisom oba menadžera i moraju se čuvati na obezbijedenom i zaključanom mjestu, a samo upravljač "operacija" može čuvati ključ.
- (4) Tehnički istražitelji mogu u cilju ispitivanja ili analize ukloniti ostatke, tečnosti, dijelove, sklopove ili mehanizme za koje smatraju da mogu pomoći u određivanju okolnosti i uzroka nesreće ili incidenta. Predmeti, odnosno dokumenti koje zadržava tehnički istražitelji se vraćaju kad se zaključi da više nisu potrebni za utvrđivanje okolnosti i uzroka nesreće ili incidenta.

Zadržavanje i ako je potrebno, izmjena ili uništenje u cilju istrage predmeta, odnosno dokumenata koji su predmet pregleda i analize ne podrazumijeva pravo na naknadu štete.

- (5) Ako se pokrene policijska ili sudska istraga, raznim pristupima koje imaju istražitelji IT mogu se odrediti određeni uvjeti.
- (6) IT će izvršiti ispitivanje na licu mjesta u što kraćem roku kako bi omogućio upravljaču infrastrukture da vrati infrastrukturu u operativno stanje i da je otvori za usluge prijevoza što je moguće prije.

Članak 20.

(Prijenos informacija, objava, opažanja i zaključaka u cilju sprječavanja daljnje nesreće)

IT, isključivo, je nadležan da načelne i druge informacije koje proistječu iz istrage odmah prenese tijelima nadležnim za sigurnost, kompanijama koje rade na izgradnji ili održavanju infrastrukture, transportu materijala ili opreme ukoliko smatra da takve informacije mogu da spriječe daljnje nesreće ili incidente, znači IT može u bilo kom trenutku vršenja istrage donijeti sigurnosne preporuke čija bi neposredna sprovedba mogla spriječiti nesreću ili incident.

Članak 21.

(Informacije o istragama)

Upravljači infrastrukture, željeznički operateri, ROŽ BiH, žrtve i njihova rodbina, vlasnici oštećene imovine, proizvođači, hitna pomoć i predstavnici osoblja i korisnici transportnih usluga bit će, u objektivnom vremenu, informirani o tijeku istrage i postignutom istražnom rezultatu.

Članak 22.

(Proces istrage)

Koraci procedure tehničke istrage, ovisno od prirode nesreće ili incidenta, koju vrši Istražno tijelo su:

1 - Izjava o neposrednim činjenicama

Ovaj korak predstavlja temeljni prvi korak istrage. Sastoji se iz prikupljanja prvih činjeničnih elemenata događaja:

- Priroda događaja
  - Okolnosti u kojima se događaj desio
  - Priroda štete: ljudski gubici, povrijeđene osobe i materijalne štete
  - Vanjske okolnosti koje su možda imale utjecaja na događaj
- Temeljni elementi koji se moraju istaći prikazani su u Privitku 3 - Činjenice koje se neposredno registriraju.

U svakom slučaju, IT neće moći odmah da pristupi mjestu nesreće, pa će "neposredne činjenice" zabilježiti operativni menadžer koji prvi dođe na mjesto nesreće.

2 - Prikupljanje dokaza

- Ovaj korak se poduzima tijekom cijele istrage i sastoji se iz prikupljanja dokaza ispitivanjem osoba koja su dostupna na mjestu nesreće kao i sudionika procesa.
- Ovo je najteži korak jer ovisi od profesionalnosti istražitelja ali i ponašanja saslušanih osoba, od konteksta, kulturnih ograničenja itd.

3 - Analiza sustava upravljanja sigurnosti

Ova analiza je neophodna:

- Da bi se razumjelo na koji način je sigurnost uzeta u obzir u odnosu na sustav upravljanja sigurnosti,
- Da se uspostavi mogući odnos između događaja i sustava upravljanja sigurnosti,
- Da se procijeni, ako je potrebno, odnos između događaja i razlike između planiranog sustava upravljanja sigurnosti i onoga koji je učinkovito implementiran.

4 - Analiza pravila i propisa

Ova analiza omogućuje pregled svih pravila i propisa koji se primjenjuju prije i za vrijeme događaja.

Ona također omogućuje da se sazna da li je eventualno neprimjenjivanje ovih pravila moglo dovesti do događaja ili pak primjena pravila ne bi spriječila da se događaj desi.

Ona omogućuje i da se sazna razlika između pravila i njihovog aspekta i njihovog mogućeg utjecaja na nastanak i dešavanje događaja.

5 - Analiza rada mobilnih kapaciteta i tehničkih instalacija

Neophodno je da se nastavi sa detaljnom analizom operativnog statusa mobilnih kapaciteta i instalacija koji su u posrednoj ili neposrednoj vezi sa događajem.

Ova analiza mora uzeti u obzir stanje mobilnih kapaciteta i instalacija prije događaja i njihovo ponašanje (vjerovatno ponašanje u pojedinim slučajevima) tijekom dešavanja događaja.

Ova analiza može dovesti do toga da se pokrene određen broj dodanih istraga (posebno izvan mjesta samog događaja).

6 - Analiza dokumentacije operativnog sustava i njegovo korištenje

Sukladno prirodi događaja, ova analiza treba da omogući da se sazna:

- Koja su sredstva operateri stavili na raspolaganje (operativne procedure, dokumentacija, ispravke, ergonomija, dostupnost)
- Sredstva komunikacije
- Savršeno upravljanje operatera
- Razlika između propisanog rada i stvarnog rada.

7 - Analiza međuveza čovjek-stroj-organizacija

Cilj ove analize je da se utvrdi kako se upravlja međuvezama i na koji način one utječu na pojavu, izvršenje ili posljedice događaja.

8 - Istraživanje i analiza ranijih sličnih događaja

Ovo istraživanje i analiza ima dva cilja:

- Analiza ranijih događaja kako bi se bolje razumio incident,
- Saznanje da li bi korištenje iskustva ranijih događaja moglo spriječiti da se desi taj incident.

9 - Određivanje istrage koja će se vršiti

Teško razumijevanje događaja može dovesti do toga da istražitelj naloži da se izvrši određen broj istraga. Ove istrage nam mogu omogućiti da potvrdimo pretpostavke, da se istražitelju pojasni ponašanje mobilnih kapaciteta ili instalacija u određenim stanjima, kako bi bolje razumjeli redoslijed činjenica.

10 - Analiza rezultata istrage

Poszivanje eksperata može biti neophodno da se istražitelju objasne rezultati do kojih se došlo u tijeku istrage. Ipak, treba imati na umu da je uglavnom veoma teško, u nekim slučajevima nemoguće, da se ožive isti uvjeti događaja. Dakle, važno je uzeti u obzir ove razlike u okolnostima pri interpretaciji rezultata istrage.

11 - Utvrđivanje uzroka događaja i rekonstrukcija scenarija događaja

Rezultati različitih analiza treba da omoguće istražitelju da odredi uzrok događaja. Ti uzroci su često višestruki, pa je neophodno da se utvrdi redoslijed uzroka. U tom smislu, istražitelj može odlučiti da primijeni metodu "Stabla uzroka". Ova metoda koja je opisana u posebnom dokumentu, omogućuje sa jedne strane da se rekonstruira scenario događaja ali i da se vidi utjecaj ponuđenih preporuka.

12 - Analiza mjera poduzetih nakon događaja

Analiza mjera poduzetih nakon događaja je dio istrage. Zapravo, priroda takvih mjera može, u određenim slučajevima, umanjiti ozbiljnost posljedica, spriječiti širenje nesreće ili dešavanje sličnih događaja.

13 - Priprema sigurnosnih preporuka:

Sigurnosne preporuke imaju za cilj:

- Da spriječe povratak sličnih događaja uz pomoć "preventivnih" preporuka. Ove preporuke se odnose na identificirane uzroke i učinkovitije su od onih koje su postojale prije korištenja metode "Stabla uzroka".
- Da umanje posljedice događaja onda kada preventivne preporuke nisu implementirane. Takve preporuke se nazivaju "zaštitnim" preporukama i odnose se na posljedice događaja.

Analiza treba da slijedi određivanje preporuka u cilju procjene preostalog rizika ali i procjene posljedica koje su rezultat primjene ovih preporuka na cijeli sustav.

14 - Izrada izvješća o tehničkoj istrazi IT

Relevantne osobe i tijela se obavještavaju u redovnim intervalima o istrazi i njenom napretku (relevantni upravljači infrastrukture i željeznički operateri, ROŽ BiH, žrtve i njihova rodbina, vlasnici oštećene imovine, proizvođači, hitna pomoć i predstavnici osoblja, korisnici). Svaki od njih ima, koliko je moguće, mogućnost da izrazi svoje mišljenje vezano za istragu i da komentira informacije sadržane u nacrtu izvješća.

15 - Dostavljanje izvješća o tehničkoj istrazi od strane IT

Izbor i redoslijed koji se usvajaju su predmet prirode tehničke istrage koja se vrši.

V. IZVJEŠTAJ O TEHNIČKOJ ISTRAZI KOJU JE VRŠILO ISTRAŽNO TIJELO**Članak 23.**

(Izvješće o tehničkoj istrazi)

- (1) Svaka istraga o nesreći ili incidentu je predmet izvješća koji se pravi u odgovarajućem obliku u ovisnosti od vrste ozbiljnosti nesreće ili incidenta kao i važnosti rezultata istrage. Ovo izvješće opisuje ciljeve istrage i uključuje, ukoliko je potrebno, preporuke vezane za sigurnost (Privitku 4 - Obrazac Izvješće o istrazi).
- (2) IT objavljuje završno izvješće što je moguće prije, najkasnije do 12 mjeseci nakon događaja.
- (3) Završno izvješće, uključujući preporuke za sigurnost, dostavlja se ROŽ BiH, a može se dostaviti i po podnesenom zahtjevu upravljačima infrastrukture, željezničkim operaterima, rodbini žrtvi, vlasniku oštećene imovine, proizvođačima, hitnoj pomoći i predstavnicima osoblja i korisnika.
- (4) U završnom izvješću se ne pominju imena osoba. U njemu se samo navode informacije koje su kao rezultat istrage neophodne da se utvrde okolnosti i uzroci nesreće ili incidenta i preporuke.
- (5) Prije nego što se podnese izvješće istražitelji IT prikupljaju primjedbe relevantnih tijela, kompanija i osoblja koje se čuvaju kao profesionalna tajna.
- (6) Kada se pokrene sudska istraga na zahtjev nadležnog tužitelja dostavlja mu se preslika izvješća o tehničkoj istrazi.

VI. SIGURNOSNE PREPORUKE ISTRAŽNOG TIJELA**Članak 24.**

(Sigurnosne preporuke Istražnog tijela)

- (1) Sigurnosne preporuke IT ne smije ni u kom slučaju da predstavljaju pretpostavku o odgovornostima za nesreću ili incident.

- (2) Sigurnosne preporuke IT se mogu odnositi na bilo koji element željezničkog sustava (ljude, mobilne kapacitete i instalacije, procedure...), ili na bilo koji element ili organizaciju izvan željezničkog sustava, koji je uključen u nesreću ili incident.
- (3) Sigurnosna preporuka ne podrazumijeva obvezu njene primjene.
- (4) U slučaju kada se preporuka u cijelosti ne primjenjuje, oni kojima je namijenjena su obvezni da razlog neprimjenjivanja obrazlože nadležnom inspektoratu.
- (5) Može se postaviti i rok za primjenu preporuke.
- (6) U tijeku vršenja istrage, IT može u bilo koje vrijeme izdati preporuku ukoliko smatra da njena primjena može spriječiti nesreću ili incident.
- (7) Preporuke se mogu donijeti i nakon studija o povratku iskustva ili proučavanja nesreća, događaja.

Članak 25.

(Obveze primatelja sigurnosnih preporuka i njihovo praćenje od strane Istražnog tijela)

- (1) Primatelji sigurnosnih preporuka obavještavaju IT o aktivnostima koje su prihvatili da poduzmu u roku od 90 dana od dana primitka iste, osim ako ne postoji drugi rok izričito naveden u preporuci.
- (2) IT nije odgovorno za izvršenje sigurnosnih preporuka koje je izdao.
- (3) Regulatorno tijelo, inspektori za željeznički promet, te drugi organi ili tijela, koji su primili preporuke, podnijet će jednom godišnje izvješće IT o poduzetim ili planiranim mjerama.

VII. GODIŠNJE IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽNOG TIJELA**Članak 26.**

(Godišnje izvješće o aktivnostima Istražnog tijela)

- (1) Svake godine IT objavljuje, najkasnije do 30. septembra, Godišnje izvješće koje objedinjuje istraživanja sprovedena tijekom prijetodne godine, sigurnosne preporuke i mjere koje su poduzete nakon prijetodno formuliranih preporuka prikazan je u Privitku 5 - Obrazac godišnjeg izvješća o aktivnostima IT.
- (2) IT izrađuje Godišnje izvješće o svojim aktivnostima i sastavni je dio Godišnjeg izvješća ROŽ BiH.
- (3) Ovo Godišnje izvješće o aktivnostima uključuje:
  - kratak opis svake nesreće ili incidenta koji se istraživao;
  - donesene zaključke i formulirane sigurnosne preporuke;
  - praćenje tih preporuka;
  - zaključak o poboljšanju razine sigurnosti na željeznici u tijeku prošle godine i sugestije ministru prometa putem direktora ROŽ BiH.

VIII. STUDIJE I PRIJENOS STEČENIH ISKUSTAVA**Članak 27.**

(Studije i prijenos iskustva od strane IT)

- (1) Pored svoje uloge da obavlja istrage, IT je također obučeno za izradu studija i prijenosa iskustava počev od analize nesreća otkrivenih prilikom istraživanja, a prema ozbiljnosti događaja ili njegovih uzročnih elemenata.
- (2) IT formira bazu podataka o nesrećama.
- (3) Pored nesreća za koje je potrebna tehnička istraga, potrebno je opisati i zabilježiti određen broj događaja nad kojima je vršen nadzor kada ti događaji spadaju u kategorije za koje bi se opravdala tehnička istraga,

- (4) IT može da pojasni kontekst i mogući scenario takvih nesreća, a može da koristi iskustvo i da donese odluku o naknadnom pokretanju istrage.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.
(Privitci)

Privitci 1, 2, 3, 4 i 5 čine sastavni dio ove Upute.

Članak 29.
(Stupanje na snagu)

Ova Uputa stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim

glasnicima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i istim se stavlja izvan snage Uputa o sigurnosnim istragama nesreća i incidenata u željezničkom prometu objavljenom u "Službenom glasniku BiH", br. 55/2011.

Broj 10-01-29-7-084-1/15
16. ožujka 2015. godine
Doboj

Ravnatelj
Borka Trkulja, v. r.

PRIVICI**Privitak 1 : Podaci o osobama i telefonima u IT i ROŽ BiH**

Adresar:

Telefon /Telefaks:

E – mail:

Mobilni:

Funkcije/Rukovođenje:

Privitak 2: Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći – obrazac prijave

(1. stranica)

PRIJAVA O NESREĆI/OZBILJNOJ NESREĆI

Dan _____ mjesec _____ 20 _____ godine u

_____ (mjesto, pruga, kolosijek, objekat)

u _____ sati i _____ minuta dogodilo se sljedeće:

_____ (opis događaja –

_____ – vrsta i kategorija nesreće)

OPIS NESREĆE/OZBILJNE NESREĆE

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

(2. stranica)

Službeno mjesto, dana ..... godine ..... potpis podnositelja

.....

Ime i prezime, funkcija

Prijava o nesreći/ozbiljnoj nesreći

Broj: _____ / _____

Primatelj: _____

_____

Napomena:

(Opis nesreće/ozbiljne nesreće sadrži detaljniji opis događaja uključujući aktivirane mjere spasavanja, medicinsku pomoć, identifikacijske brojeve vlaka i vozila, podaci o osoblju, vremenske prilike, opis infrastrukture, prekid prometa, broj usmrćenih i povređenih osoba, pružanje medicinske pomoći, osiguranje mjesta događaja, podaci o relevantnim tijelima kojima je prijava dostavljena)

Privitak 3: Činjenice koje se neposredno registriraju

(1) Utvrđivanje činjeničnog stanja odmah nakon incidenta ili nesreće (Informacije koje se prenose u što kraćem roku Istražnom tijelu):

- Primijetiti i registrirati tragove na pruzi, instalacijama i mobilnim kapacitetima u slučaju iskliznuća vlaka.
- Registrirati prve tragove na pruzi kako bi se utvrdilo mjesto iskliznuća i kola koja su prva iskliznula.
- Napraviti skicu za sve primijećene tragove kao i poziciju iskliznutih osovina.
- Registrirati pozicije svih točaka i okolnih prijelaza na pruzi, srca skretnica i pozicije poluga, brava, brojača i drugih kontrolnih uređaja.

- Pregled pruge u dovoljno dugom rastojanju iza mjesta gdje se događaj desio u potrazi za neobičnim tragovima ili otpalim dijelovima tereta ili mobilnih kapaciteta.
- Zabilježiti kilometarske pozicije uočenih tragova ili pronađenih dijelova.
- U slučaju da su pronađeni dijelovi kola, pronaći sa kojih kola su otpali, posebno ako se radi o dvokolosiječnoj pruzi.
- Registrirati oblik i položaj kvačila.
- Registrirati oblik i status kočionog sustava: pozicije slavina, kočnih vodova i iskliznih vozila.
- Registrirati poziciju operatera koji su u svezi sa incidentom, u vrijeme kada se desio.

- Registrirati točnu poziciju lokomotiva, instrukcije i naredbe koje je nadležni radnik dao strojovodi. Registrirati vrste i pravce kretanja vlaka.
  - Preslikati ili prepisati dokumente o operacijama i sigurnosti (Putni list sa privitcima).
  - Registar brzine kretanja.
  - Izmjeriti širinu kolosijeka na nekoliko mjesta.
  - Priroda, tip, stanje i izlzanost šina, pričvršćenje, zastor, pragove, broj pragova u dobrom/lošem stanju.
  - Opće stanje pruge (posljednja rekonstrukcija, stupanj prometa, posljednji izvršeni radovi i posljednje izvršeni kontrolni pregledi).
- (2) U slučaju iskliznuća
Posmatranje i mjerenja na osovini i kotačima mobilnih kapaciteta
- Debljina vijenca kotača;
  - Visina vijenca kotača;
  - Prečnik kotrljajućih površina;
  - Debljina bandaža;
  - Širina bandaža;
  - Udaljenost između vanjske strane vijenca kotača;
  - Udaljenost između unutarnje strane vijenca kotača;
- (3) Vezano za strukturu prvog iskliznutog vozila:
- Stanje vođice ležišta osovinskog sklopa i njenih zavrtnja, zakovice (nepričvršćeni ili nestali zavrtnji, stari tragovi klizanja).
  - Stanje ovješnja: opruge, ekvilajzeri (ukoliko postoje), razlika u rastojanju između vijenca kotača i podužnog nosača, između odbojnika i nosača kao i obrtnog postolja.
  - Stanje podvozja, sanduka i obrtnog postolja.
  - Stanje klizača i prijenosa obrtnog postolja.
  - Vertikalno rastojanje između šina i odbojnika iskliznutog vozila i susjednih vozila.
  - Stanje kvačila i odbojnika.
  - Zategnutost kvačila: (kvačila zategnuta do maksimuma ili kvačila koja mogu biti zategnuta za jednu ili nekoliko obrtaja više...).
  - Datum posljednjeg periodičnog održavanja.
- (4) Ako se na licu mjesta mogu prikupiti samo nedovoljne ili neprecizne informacije o lokomotivi ili kolima, što ne dozvoljava donošenje zaključaka, mora se pobrinuti za to da ova vozna sredstva budu odvučena u radionice/skladišta kako bi bili odgovarajuće pregledani. Popravka se neće vršiti prije toga.
Ono što se otkrije na drugoj kontroli mora da bude prikazano shematski.
- (5) Komercijalni prijevoz ili za vlastite potrebe:
- Stvarno bruto opterećenje vozila;
  - Sastav opterećenja: Raspodjela težine, dužina tereta, osiguranje ili pričvršćenje tereta (posebno za kontejnere) i imobilizacija pokretnih dijelova.
- Privitak 4: Sadržaj izvješća o istrazi**
- (1) Rezime
Rezime sadrži kratak opis događaja, navodeći datum, mjesto i posljedice. U njemu se navode izravni uzroci, kao i faktore koji su doprinijeli događaju i uzroci utvrđeni istragom. Temeljne preporuke su navedene, kao i informacije o primateljima ovih preporuka.
- (2) Neposredne činjenice vezane za događaj
- a) Događaj:
- Datum, točno vrijeme i mjesto događaja;
  - Opis okolnosti nesreće, uključujući i napore službe za spasavanje i hitne službe;
- b) Odluka o otvaranju istrage, sastav istraživačkog tima i sprovedba istrage.
- b) Okolnosti u kojima se događaj desio:
- Uključeno osoblje i ugovorne stranke, kao i druge stranke i svjedoci;
  - Vlakovi i njihov sastav, kao i registracijski broj uključenih voznih sredstava;
  - Opis infrastrukture i signalnog sustava – tipovi šina, skretnica, angažiranje, signali, zaštita vlakova;
  - Sredstva komunikacije;
  - Radovi na licu mjesta ili u neposrednoj blizini;
  - Aktiviranje plana hitne službe na željeznici i slijed događaja;
  - Aktiviranje plana javne službe spasavanja, policije i medicinskih službi, kao i redosljed događaja.
- c) Ljudski gubici, povrijeđene osobe i oštećena vozna sredstva:
- putnici i treće osobe, osoblje, uključujući ugovorne stranke;
  - teret, putna prtljaga i druga imovina;
  - mobilni kapaciteti, infrastruktura i okoliš.
- d) Vanjske okolnosti:
- meteorološko stanje i geografske reference.
- (3) Zapisnik sa istrage i ispitivanja
- a) Zbir dokaza (predmet zaštite osobnog identiteta):
- željezničko osoblje i ugovorne stranke;
  - ostali svjedoci.
- b) Sustav upravljanja sigurnosti:
- Organizacioni okvir i način na koji se daju upute i način na koji se izvršavaju;
  - Zahtjevi koji se primjenjuju na osoblje i način na koji je osigurano njihovo poštovanje;
  - Kontrola sigurnosti i interne provjere i njihovi rezultati;
  - Odnos između različitih aktera prisutnih na infrastrukturi.
- c) Pravila i propisi:
- važeća društvena i nacionalna javna pravila i propisi;
  - drugi propisi, kao što su operativni propisi, lokalne upute, zahtjevi koji se primjenjuju na osoblje, upute za održavanje i važeći standardi.
- d) Rad mobilnih kapaciteta i tehničke instalacije:
- signalizacija i upravljačko-kontrolni sustav, uključujući snimke i podatke sa registrofona;
  - infrastruktura;
  - oprema za komunikaciju;
  - mobilni kapaciteti, uključujući snimke i podatke sa registrofona;
- e) Dokumentacija o operativnom sustavu:
- mjere koje poduzima osoblje za nadzor prometa i signalizacije;
  - razmjena glasovnih poruka vezanih za događaj, uključujući snimljenu dokumentaciju;
  - mjere koje su poduzete za zaštitu i osiguranje mjesta na kom se događaj desio.
- f) Međuveza čovjek-stroj-organizacija:
- radni sati osoblja uključenog u događaj;
  - medicinske i osobne okolnosti koje su utjecale na događaj, uključujući postojeći tjelesni ili psihološki stres;
  - izrada opreme koja ima utjecaja na međuvezu čovjek-stroj.
- g) Raniji događaji slične prirode.

- (4) Analiza i zaključci
- Završna razmatranja o slijedu događaja:
    - doношенје закључака у свези догађаја, на основу чињеница утврђених у Одјелјку 3.
  - Diskusija:
    - analiza чињеница утврђених у Одјелјку 3, како би се извели закључци о узроку догађаја и о ефикасности спасавајуће службе.
  - Zaključci:
    - izravni i neposredni uzroci događaja, uključujući i faktore koji su doprinijeli događaju i koji su povezani sa mjerama koje su uključene osobe poduzele ili sa stanjem voznog parka ili tehničkih instalacija;
    - uzroci povezani sa nadležnostima, procedurama i održavanjem;
    - primarni uzroci povezani sa uvjetima regulatornog okvira i sa primjenom sustava upravljanja sigurnošću.
  - Naknadna zapazanja:
    - nedostaci i propusti tijekom istrage ali bez utjecaja na zaključke o uzrocima.
- (5) Poduzete mjere
- Razmatranje mjera koje su već poduzete ili usvojene nakon događaja.
- (6) Preporuke

Privitak 5: Sadržaj Godišnjeg izvješća

SADRŽAJ:

Rječnik stručnih izraza;

Izgled prijetodne godine;

- Uloga i organizacija Istražnog tijela;
  - Razlog tehničke istrage o nesrećama;
  - Temeljni koraci osnivanja IT;
  - Uloga i metode intervencije;
  - Transpozicija pravnih tekstova;
  - Organizacija i alati.
- Istrage sprovedene u 20__ globalna procjena:
  - Istrage sprovedene u 20__;
  - Uzročni faktori;
  - Izdane preporuke;
  - Radnje poduzete u odnosu na preporuke;
  - Istrage sprovedene u 20__.
- Sprovedene istrage:
  - Istrage sprovedene u 20__;
  - Izdane preporuke;
  - Poduzete mjere ili planirane mjere;
  - Sinteza rezimea izvješća o istrazi;
- Studije i prijenos iskustva
  - Baza podataka prijavljenih događaja;

На основу овлашћења из члана 8. а у вези са чланом 25. став 2.6 и члана 2. Закона о жељезницама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 52/05), директор Регулаторног одбора жељезница Босне и Херцеговине доноси

УПУТСТВО

О БЕЗБЈЕДНОСИМ ИСТРАГАМА НЕСРЕЋА И ИНЦИДЕНАТА У ЖЕЉЕЗНИЧКОМ СИСТЕМУ БиХ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Упутства)

Предмет овог Упутства јесте дефинисање истражне техничке процедуре несрећа и инцидента коју спроводи

истражни орган у циљу препознавања околности и узрока њиховог настанак те доношење корисних превентивних препорука како би се избјегло њихово понављање.

Члан 2.

(Успостављање Истражног органа)

За спровођење безбједносних истрага несрећа и инцидента у жељезничком систему Босне и Херцеговине овим Упутством успоставља се независан и јединствен орган - Истражни орган (у даљем тексту: ИО) у Регулаторном одбору жељезница БиХ (у даљем тексту: РОЖБиХ).

Члан 3.

(Подручје примјене)

Ово Упутство примјењује се на све параметре жељезничког ризика, и на све оне учеснике или судионике настале несреће (путници, запосленици и трећа лица), као и на инфраструктуру и њено коришћење, возни парк, кадрове (њихову стручност, обуку, здравствену способност), регулацију и организацију жељезничког саобраћаја, те спољне факторе и животну средину.

Члан 4.

(Дефиниције)

- "**несрећа**" означава нежељени или не-намјерни изненадни догађај или посебан ланац таквих догађаја који има(ју) тешке посљедице;
- "**озбиљна несрећа**" означава сваки судар или искакање возова из шина које резултује смрћу најмање једног лица или озбиљним повредама пет или више лица - или велико оштећење возних средстава, инфраструктуре или човјекове околине, као и сваку другу сличну несрећу са очигледним утицајем на регулацију безбједности на жељезници или на управљање безбједности;
- "**инцидент**" означава сваки догађај, који није несрећа или озбиљна несрећа, а који је повезан са саобраћајем возова и утиче на безбједност функционисања;
- "**истрага**" означава процес који се води ради спречавања несреће и инцидента што укључује прикупљање и анализу информација, доношење закључака, укључујући одређивање узрока и давање, кад је то потребно, препорука у вези безбједности;
- "**узроци**" означавају активности, пропусте (грешке), догађаје или услове, или њихову комбинацију, који доводе до несреће или инцидента;
- "**ризик**" означава степен појављивања несрећа и незгода које резултују кваром (изазваним опасношћу) и степен озбиљности тог квара;
- "**безбједност**" означава ослобођеност од непожељних ризика од опасности;
- "**управљање ризиком**" означава систематску примјену политике управљања, процедура и начина анализе, евалуације и контроле ризика;
- "**безбједносни захтјеви**" означавају безбједносне карактеристике (квалитативне или квантитативне) система и његове операције (укључујући оперативне прописе) неопходне како би се испунили правни или безбједносни циљеви компаније;
- "**безбједносне мјере**" означавају скуп акција којима се смањује стопа појављивања опасности или ублажавају њене посљедице у циљу постизања и/или одржавања прихватљивог нивоа ризика;
- "**опасност**" означава стање које би могло довести до несреће;
- "**подсистеми**" су резултат подјеле жељезничког система, ти подсистеми, за које је потребно утврдити

основне захтјеве, могу бити структурални или функционални;

- 13) "Регулаторни одбор жељезница БиХ (РОЖ БиХ)" је управна организација при Министарству комуникација и транспорта БиХ, чија је организација, финансирање и овлашћења дефинисана у Закону о жељезницама БиХ.
- 14) "жељезничка компанија" подразумијева вертикално интегрисане жељезничке компаније које обављају послове управљача инфраструктуре и послове оператера али са раздвојеним трошковима пословања,
- 15) "жељезнички систем (ЖС)" означава укупност подсистема у структурним и оперативним областима, као и управљање и оперативно функционисање система као целине;
- 16) "управљач инфраструктуре (УИ)" је свако јавно предузеће или компанија која је одговорна за успостављање и одржавање јавне жељезничке инфраструктуре или приватне жељезничке инфраструктуре повезане с јавном жељезничком инфраструктуром;
- 17) "жељезнички оператер (ЖО)" је свако јавно предузеће или компанија која пружа услуге превоза робе односно путника жељезницом, под условом да та компанија обезбјеђује и вучу возова. Овим појмом обухваћене су и компаније које пружају само услуге вуче возова.

Члан 5.

(Обавеза примјене Упутства)

Ово Упутство односи се на цијелокупан жељезнички систем БиХ и у обавези су да га примјењују све структуре жељезничког сектора Босне и Херцеговине (жељезнички сектор чине - надлежне институције за саобраћај/транспорт, сви управитељи инфраструктуре (УИ) и жељезнички оператери (ЖО) на подручју БиХ).

II - ИСТРАЖНИ ОРГАН

Члан 6.

(Статус Истражног органа)

- (1) Истражни орган је организационо и функционално независан од свих управљача инфраструктуре и жељезничких оператера, и од свих страна чији интереси могу бити у конфликту са истрагом.

Члан 7.

(Улога, циљ Истражног органа)

- (1) Основна улога Истражног органа је спровођење техничке истраге о несрећама и инцидентима који се дешавају у жељезничком систему БиХ, да би се побољшала безбједност саобраћаја и спријечиле несреће.
- (2) Истражни орган има првенствено сљедеће циљеве:
  - промовисање и ширење знања и образовања која произилазе из стечених, искустава о несрећама и инцидентима, и
  - објављивање студија истраживања о искуствима из истраживања несрећа и инцидентата.
- (3) Циљ истраге није одређивање одговорности.

Члан 8.

(Организација Истражног органа)

ИО има једно стално запослено лице са завршеним саобраћајним факултетом жељезничког смјера, а које посједује искуство на пословима безбједности жељезничког система.

ИО по службеној дужности (екс официо) спроводи техничке истраге о несрећама и инцидентима истраге.

Ради провођења истраге ангажују се независни истражиоци са експертским знањем.

Члан 9.

(Истражиоци)

- (1) РОЖ БиХ ангажује истражиоце, који ће бити привремено ангажовани у истрази и који ће примити накнаду за свој рад и трошкове.
- (2) Именовање истражилаца врши директор РОЖ БиХ, на приједлог ИО, са Листе стручних лица (експерти). Листу експерата сачињава РОЖБиХ по претходно проведеној процедури пријаве и избора кандидата. Након именовања, они постају истражиоци ИО при РОЖ БиХ и у оквиру организације дужни су односити се професионално према прописима који важе у оквиру те организације.
- (3) Истражиоци не смију имати никакве преостале везе са несрећама и инцидентима и морају се обавезати на част да немају намјеру да такве везе обнове у току или након њиховог именовања за истражиоца.

Члан 10.

(Област на коју се односи техничка истрага коју врши Истражни орган)

ИО спроводи техничке истраге инцидентата и несрећа у ЖС БиХ, укључује и систем превоза приватном жељезничком мрежом која је повезана са јавном жељезничком мрежом.

ИО је установљен при РОЖ БиХ. Истражни орган за свој рад одговара директору РОЖ БиХ и путем РОЖ БиХ обавјештава надлежног министра о извршеним и спроведеним истрагама.

Члан 11.

(Догађаји који су предмет истраге)

- (1) ИО обавезно спроводи истрагу озбиљних несрећа које се дешавају у жељезничком систему, циљ такве истраге је побољшање безбједности на жељезници и спречавање несрећа.
- (2) Поред озбиљних несрећа, ИО може вршити истрагу оних несрећа или инцидентата који би у нешто другачијим околностима могли довести до озбиљне несреће.

На доношење одлуке о покретању истраге утичу сљедећи елементи:

- а) тежина несреће или инцидента (природа догађаја);
- б) посљедице које би та несрећа или инцидент могли имати на безбједност;
- ц) да ли је тај дио низа несрећа или инцидентата од одређеног значаја за ЖС БиХ;
- д) захтјев жељезничког оператера/управљача инфраструктуре који се односи на догађаје а ван су области жељезничког оператера/управљача инфраструктуре.

III - ОБАВЕЗЕ ИНФОРМИСАЊА ИСТРАЖНОГ ОРГАНА

Члан 12.

(Информације које се достављају Истражном органу)

- (1) Жељезнички оператери/управљачи инфраструктуре, су обавезни да одмах обавијесте Истражни орган о несрећама или инцидентима. Пријављивање инцидентата и несрећа ИО врши се: телефонски, путем факса и писмено на адресу како је наведено у Прилогу 1- Подаци о лицима и телефонима у ИО и РОЖ БиХ.
- (2) Истражни орган је обавезан да реагује на ова обавјештења и да предузме одговарајуће мјере, како би започео истрагу, у року од седам дана, рачунајући од дана пријема "Пријава о несрећи/озбиљној несрећи" (Прилог 2 - Образац пријаве).

Члан 13.

(Врсте несрећа или инцидената који се одмах пријављују Истражном органу)

Врсте несрећа или инцидената који се одмах пријављују ИО су:

- исклизнућа, судари, пожари, несреће проузроковане возним средствима у покрету, услед чега је пет или више путника или жељезничких радника повријеђено или у случају смрти једног или више путника, или жељезничких радника, укључујући и несреће на путним прелазима;
- инциденти који озбиљно угрожавају безбједност путника или особља или коју су, под различитим околностима, могли довести до озбиљних жељезничких несрећа;
- одбјегнућа возова.

Члан 14.

(Врсте несрећа или инцидената који се пријављују Истражном органу у року од 72 сата)

Врсте несрећа или инцидената који се пријављују Истражном органу у року од 72 сата су:

- свако ненамјерно раскинуће воза;
- сваки квар сигнализације или неког другог безбједносног уређаја, који утиче или може да утиче на безбједност у жељезничком саобраћају;
- разна оштећења на пружи или лежећи објекат; и
- исклизнућа, судари, пожари без повријеђених путника или жељезничких радника.

Члан 15.

(Начин пријављивања - "Пријава о несрећи/озбиљној несрећи")

- (1) Приликом извјештавања о догађају наводи се следеће:
  - а) датум, тачно вријеме (час и минута) догађаја са локацијом догађаја,
  - б) опис догађаја - несреће укључујући и активиране мјере за спасавање, ангажовање служби медицинске помоћи, полиције, и др.,
  - ц) особље и извођачи који су укључени у догађај, као и имена присутних очевидца и свједока,
  - д) подаци о возовима и њихов састав,
  - е) опис инфраструктуре и сигналног система,
  - ф) жртве, повреде и материјална штета,
  - г) временски услови и географске карактеристике, и
  - х) предузете мјере ради заштите и обезбјеђења мјеста догађаја и друго.
- (2) Прва информација о несрећи или инциденту која се саопштава телефоном и телеграмом, неопходно садржи податке из претходне тачке под "а.", "б.", "ф", "г" и "х."
- (3) За сваку несрећу, поред првог обавјештења датог телефонским путем и пријаве предате телеграмом, одговорно лице жељезничког предузећа мора поднијети писмену пријаву најкасније 24 часа од момента када се несрећа догодила.

Писмена пријава подноси се на претходно одобреном и одговарајућем обрасцу "Пријава о несрећи/озбиљној несрећи" (Прилог 2 - Образац пријаве).

IV - ТЕХНИЧКЕ ИСТРАГЕ

Члан 16.

(Статус техничке истраге)

Истрага несрећа и инцидената коју спроводи ИО независна је од:

- судске истраге чији је главни циљ доношење одлука о евентуалним кривичним казнама и накнадама,

- интерне истраге коју врши управљач инфраструктуре/жељезнички оператер чији је главни циљ да се што је прије могуће одреде мјере које треба предузети да се ублаже посљедице или да би се избјегло поново јављање таквих догађаја.

Члан 17.

(Ко покреће истрагу)

- (1) ИО треба да предузме потребне мјере за покретање истраге одмах након пријема "Пријава о несрећи/озбиљној несрећи".
- (2) О покретању истраге одлучује ИО по надлежности или то чини на захтјев РОЖБиХ или надлежног министра (путем РОЖ БиХ).
- (3) ИО одлучује о обиму истраге и процедурама за поступање, имајући у виду улогу и циљеве предвиђене чл. 7 овог Упутства и у складу са поукама из несрећа или инцидената, у циљу побољшања безбједности водећи рачуна да то никако не смије бити одређивање одговорности.

Члан 18.

(Истражне радње које проводе истражиоци)

- (1) ИО дефинише област и методе истраге и предлаже РОЖ БиХ-у истражиоце задужене за спровођење истраге зависно од оперативне и техничке способности истражилаца и у зависности од природе догађаја.
- (2) Истражилац одмах приступа мјесту догађаја како би извршио сва посматрања на лицу мјеста, као приступ садржају техничких уређаја за снимање који служе да се утврде узроци и околности догађаја.
- (3) Истражилац се може састати са било којим укљученим лицем у догађају, те може тражити и добити било коју информацију или документ везан за околности, организацију и инсталације које се односе на несрећу или инцидент везано за изградњу, одржавање, коришћење инсталација и мобилних капацитета, припрему транспорта, возњу и праћење укључених возила. Под истим околностима, истражилац може да затражи личне информације или документа везано за обуку или квалификацију укљученог особља и провјери способности управљања возилом, као и преглед самог возила.
- (4) Свака од ових информација која има медицински карактер може се прослиједити само сталним надлежним докторима или медицинском особљу које се ангажује да помажу истражиоцима. Информације или документи који се односе на тајност истраге или судске истраге могу се доставити истражиоцима уз искључиву сагласност задуженог тужиоца.
- (5) Уколико се ради о документима запечаћеним од судског органа, направити се копија за истражиоце.
- (6) Истрага се врши у отвореном поступку колико год је то могуће што омогућава свим странама да буду саслушане у вези са догађајем а сви резултати јавно објављени.

Члан 19.

(Приступ доказима)

- (1) Што је могуће прије, истражиоцима се омогућава:
  - а) приступ мјесту несреће или инцидента као и укљученим мобилним капацитетима, инфраструктури, сигнализацији и инсталацијама за контролу саобраћаја;
  - б) право да добију списак доказа и да под надзором обезбједе уклањање олупине, инсталација или елемената инфраструктуре за испитивање или анализу;

- ц) приступ садржају уређаја за снимање у возу и опреми за регистрацију звучних порука и регистрацију операција система сигнализације и контролу саобраћаја, као и могућност њихове употребе или коришћења;
- д) приступ резултатима испитивања тијела жртава;
- ф) приступ резултатима испитивања особља у возу и других чланова жељезничког особља укљученог у несрећу или инцидент;
- г) могућност испитивања укљученог жељезничког особља као и других свједока;
- х) приступ свакој важној информацији или документу који посједује управљач инфраструктуре, жељезнички оператер и национални орган за безбједност.
- (2) У случају да постоји озбиљан или непосредан ризик (ризик од пожара нпр.) од уништавања уређаја за снимање и његовог садржаја, уређај за снимање и његов садржај могу уклонити искључиво технички истражиоци.
- (3) Ако постоји озбиљна и непосредна опасност од уништења, уређај за снимање и/или његов садржај могу бити уклоњени од стране најстаријег оперативног менаџера највишег степена, који је присутан у вријеме када се обавља прикупљање узорака. Њему ће помагати компетентан управљач "мобилних капацитета", који није укључен у несрећу.
Елементи који се отклоне на такав начин морају бити идентификовани потписом оба менаџера и морају се чувати на обезбијеђеном и закључаном мјесту, а само управљач "операција" може чувати кључ.
- (4) Технички истражиоци могу у циљу испитивања или анализе уклонити остатке, течности, дијелове, склопове или механизме за које сматрају да могу помоћи у одређивању околности и узрока несреће или инцидента. Предмети, односно документи које задржавају технички истражиоци се враћају кад се закључи да више нису потребни за утврђивање околности и узрока несреће или инцидента. Задржавање и ако је потребно, измјена или уништење у циљу истраге предмета, односно докумената који су предмет прегледа и анализе не подразумева право на накнаду штете.
- (5) Ако се покрене полицијска или судска истрага, разним приступима које имају истражиоци ИО могу се одредити одређени услови.
- (6) ИО ће извршити испитивање на лицу мјеста у што краћем року како би омогућио управљачу инфраструктуре да врати инфраструктуру у оперативно стање и да је отвори за услуге превоза што је могуће прије.

Члан 20.

(Пренос информација, објава, опажања и закључака у циљу спречавања даље несреће)

ИО, искључиво, је надлежан да начелне и друге информације које проистичу из истраге одмах пренесе органима надлежним за безбједност, компанијама које раде на изградњи или одржавању инфраструктуре, транспорту материјала или опреме уколико сматра да такве информације могу да спријече даље несреће или инциденте, значи ИО може у било ком тренутку вршења истраге донијети безбједносне препоруке чије би непосредно спровођење могло спријечити несрећу или инцидент.

Члан 21.

(Информације о истрагама)

Управљачи инфраструктуре, жељезнички оператери, РОЖ БиХ, жртве и њихова родбина, власници оштећене имовине, произвођачи, хитна помоћ и представници особља и корисници транспортних услуга биће, у објективном времену, информисани о току истраге и постигнутом истражном резултату.

Члан 22.

(Процес истраге)

Кораци процедуре техничке истраге, зависно од природе несреће или инцидента, коју врши Истражни орган су:

1 - Изјава о непосредним чињеницама

- Овај корак представља основни први корак истраге. Састоји се из прикупљања првих чињеничних елемената догађаја:
  - Природа догађаја
  - Околности у којима се догађај десио
  - Природа штете: људски губици, повријеђена лица и материјалне штете
  - Спољне околности које су можда имале утицаја на догађај

Основни елементи који се морају истаћи приказани су у Прилогу 3 - Чињенице које се непосредно региструју.

У сваком случају, ИО неће моћи одмах да приступи мјесту несреће, па ће "непосредне чињенице" забиљежити оперативни менаџер који први дође на мјесто несреће.

2 - Прикупљање доказа

- Овај корак се предузима током цијеле истраге и састоји се из прикупљања доказа испитивањем лица која су доступна на мјесту несреће као и учесника процеса.
- Ово је најтежи корак јер зависи од професионалности истражилаца али и понашања саслушаваних лица, од контекста, културних ограничења итд.

3 - Анализа система управљања безбједности

Ова анализа је неопходна:

- Да би се разумјело на који начин је безбједност узета у обзир у односу на систем управљања безбједности,
- Да се успостави могући однос између догађаја и система управљања безбједности,
- Да се процијени, ако је потребно, однос између догађаја и разлике између планираног система управљања безбједности и оног који је ефикасно имплементиран.

4 - Анализа правила и прописа

Ова анализа омогућава преглед свих правила и прописа који се примјењују прије и за вријеме догађаја.

Она такође омогућава да се сазна да ли је евентуално непримјењивање ових правила могло довести до догађаја или пак примјена правила не би спријечила да се догађај деси.

Она омогућава и да се сазна разлика између правила и њиховог аспекта и њиховог могућег утицаја на настанак и дешавање догађаја.

5 - Анализа рада мобилних капацитета и техничких инсталација

Неопходно је да се настави са детаљном анализом оперативног статуса мобилних капацитета и инсталација који су у посредној или непосредној вези са догађајем.

Ова анализа мора узети у обзир стање мобилних капацитета и инсталација прије догађаја и њихово понашање

(вјероватно понашање у појединим случајевима) током дешавања догађаја.

Ова анализа може довести до тога да се покрене одређен број додатних истрага (посебно ван мјеста самог догађаја).

6 - Анализа документације оперативног система и његово коришћење

У складу са природом догађаја, ова анализа треба да омогући да се сазна:

Која су средства оператери ставили на распо-лагање (оперативне процедуре, документација, исправке, ергономија, доступност)

- Средства комуникације
- Савршено управљање оператера
- Разлика између прописаног рада и стварног рада.

7 - Анализа међузеза човјек-машина-организација

Циљ ове анализе је да се утврди како се управља међузезама и на који начин оне утичу на појаву, извршење или посљедице догађаја.

8 - Истраживање и анализа ранијих сличних догађаја

Ово истраживање и анализа има два циља:

- Анализа ранијих догађаја како би се боље разумио инцидент,
- Сазнање да ли би коришћење искуства ранијих догађаја могло спријечити да се деси тај инцидент.

9 - Одређивање истраге која ће се вршити

Тешко разумијевање догађаја може довести до тога да истражилац наложи да се изврши одређен број истрага. Ове истраге нам могу омогућити да потврдимо претпоставке, да се истражиоцу појасни понашање мобилних капацитета или инсталација у одређеним стањима, како би боље разумјели редослијед чињеница.

10 - Анализа резултата истраге

Позивање експерата може бити неопходно да се истражиоцу објасне резултати до којих се дошло у току истраге. Ипак, треба имати на уму да је углавном веома тешко, у неким случајевима немогуће, да се оживе исти услови догађаја. Дакле, важно је узети у обзир ове разлике у околностима при интерпретацији резултата истраге.

11 - Утврђивање узрока догађаја и реконструкција сценарија догађаја

Резултати различитих анализа треба да омогуће истражиоцу да одреди узрок догађаја. Ти узроци су често вишеструки, па је неопходно да се утврди редосљед узрока. У том смислу, истражилац може одлучити да примијени методу "Стабла узрока". Ова метода која је описана у посебном документу, омогућава са једне стране да се реконструише сценарио догађаја али и да се види утицај понуђених препорука.

12 - Анализа мјера предузетих након догађаја

Анализа мјера предузетих након догађаја је дио истраге. Заправо, природа таквих мјера може, у одређеним случајевима, умањити озбиљност посљедица, спријечити ширење несреће или дешавање сличних догађаја.

13 - Припрема безбједносних препорука:

Безбједносне препоруке имају за циљ:

- Да спријече повратак сличних догађаја уз помоћ "превентивних" препорука. Ове препоруке се односе на идентификоване узроке и ефикасније су од оних које су постојале прије коришћења методе "Стабла узрока".

- Да умање посљедице догађаја онда када превентивне препоруке нису имплементирани. Такве препоруке се називају "заштитним" препорукама и односе се на посљедице догађаја.

Анализа треба да слиједи одређивање препорука у циљу процјене преосталог ризика али и процјене посљедица које су резултат примјене ових препорука на цијели систем.

14 - Израда извјештаја о техничкој истрази ИО

Релевантна лица и органи се обавјештавају у редовним интервалима о истрази и њеном напретку (релевантни управљачи инфраструктуре и жељезнички оператери, РОЖ БиХ, жртве и њихова родбина, власници оштећене имовине, произвођачи, хитна помоћ и представници особља, корисници). Сваки од њих има, колико је могуће, могућност да изрази своје мишљење везано за истрагу и да коментарише информације садржане у нацрту извјештаја.

15 - Достављање извјештаја о техничкој истрази од стране ИО

Избор и редосљед који се усвајају су предмет природе техничке истраге која се врши.

V - ИЗВЈЕШТАЈ О ТЕХНИЧКОЈ ИСТРАЗИ КОЈУ ЈЕ ВРШИО ИСТРАЖНИ ОРГАН

Члан 23.

(Извјештај о техничкој истрази)

- (1) Свака истрага о несрећи или инциденту је предмет извјештаја који се прави у одговарајућем облику у зависности од врсте озбиљности несреће или инцидента као и важности резултата истраге. Овај извјештај описује циљеве истраге и укључује, уколико је потребно, препоруке везане за безбједност (Прилог 4 - Образац Извјештаја о истрази).
- (2) ИО објављује завршни извјештај што је могуће прије, најкасније до 12 мјесеци након догађаја.
- (3) Завршни извјештај, укључујући препоруке за безбједност, доставља се РОЖ БиХ, а може се доставити и по поднесеном захтјеву управљачима инфраструктуре, жељезничким оператерима, родбини жртви, власнику оштећене имовине, произвођачима, хитној помоћи и представницима особља и корисника.
- (4) У завршном извјештају се не помињу имена лица. У њему се само наводе информације које су као резултат истраге неопходне да се утврде околности и узроци несреће или инцидента и препоруке.
- (5) Прије него што се поднесе извјештај истражиоци ИО прикупљају примједбе релевантних органа, компанија и особља које се чувају као професионална тајна.
- (6) Када се покрене судска истрага на захтјев надлежног тужиоца доставља му се копија извјештаја о техничкој истрази.

VI - БЕЗБЈЕДНОСНЕ ПРЕПОРУКЕ ИСТРАЖНОГ ОРГАНА

Члан 24.

(Безбједносне препоруке Истражног органа)

- (1) Безбједносне препоруке ИО не смије ни у ком случају да представљају претпоставку о одговорностима за несрећу или инцидент.
- (2) Безбједносне препоруке ИО се могу односити на било који елемент жељезничког система (људе, мобилне капацитете и инсталације, процедуре...), или на било који елемент или организацију ван жељезничког система, који је укључен у несрећу или инцидент.
- (3) Безбједносна препорука не подразумијева обавезу њене примјене.

- (4) У случају када се препорука у потпуности не примјењује, они којима је намијењена су обавезни да разлог непримјењивања образложе надлежном инспекторату.
- (5) Може се поставити и рок за примјену препоруке.
- (6) У току вршења истраге, ИО може у било које вријеме издати препоруку уколико сматра да њена примјена може спријечити несрећу или инцидент.
- (7) Препоруке се могу донијети и након студија о повратку искуства или проучавања несрећа, догађаја.

Члан 25.

(Обавезе примаоца безбједносних препорука и њихово праћење од стране Истражног органа)

- (1) Примаоци безбједносних препорука обавјештавају ИО о активностима које су прихватили да предузму у року од 90 дана од дана пријема исте, осим ако не постоји други рок изричито наведен у препоруци.
- (2) ИО није одговоран за извршење безбједносних препорука које је издао.
- (3) Регулаторни орган, инспектори за жељезнички саобраћај, те други органи или тијела, који су примили препоруке, поднијеће једном годишње извјештај ИО о предузетим или планираним мјерама.

VII - ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА ИСТРАЖНОГ ОРГАНА

Члан 26.

(Годишњи извјештај о активностима Истражног органа)

- (1) Сваке године ИО објављује, најкасније до 30. септембра, Годишњи извјештај који обједињује истраживања спроведена током претходне године, безбједносне препоруке и мјере које су предузете након претходно формулисаних препорука приказан је у Прилогу 5 - Образац годишњег извјештаја о активностима ИО.
- (2) ИО израђује Годишњи извјештај о својим активностима и саставни је дио Годишњег извјештаја РОЖ БиХ.
- (3) Овај Годишњи извјештај о активностима укључује:
  - кратак опис сваке несреће или инцидента који се истраживао;
  - донесене закључке и формулисане безбједносне препоруке;

- праћење тих препорука;
- закључак о побољшању нивоа безбједности на жељезници у току прошле године и сугестије министру транспорта путем директора РОЖ БиХ.

VIII - СТУДИЈЕ И ПРЕНОС СТЕЧЕНИХ ИСКУСТАВА

Члан 27.

(Студије и пренос искуства од стране ИО)

- (1) Поред своје улоге да обавља истраге, ИО је такође обучен за израду студија и преноса искустава почев од анализе несрећа откривених приликом истраживања, а према озбиљности догађаја или његових узрочних елемената.
- (2) ИО формира базу података о несрећама.
- (3) Поред несрећа за које је потребна техничка истрага, потребно је описати и забиљежити одређен број догађаја над којима је вршен надзор када ти догађаји спадају у категорије за које би се оправдала техничка истрага,
- (4) ИО може да појасни контекст и могући сценарио таквих несрећа, а може да користи искуство и да донесе одлуку о накнадном покретању истраге.

IX - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

(Прилози)

Прилози 1, 2, 3, 4 и 5 чине саставни дио овог Упутства.

Члан 29.

(Ступање на снагу)

Ово Упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и истим се ставља ван снаге Упутство о безбједносним истрагама несрећа и инцидента у жељезничком саобраћају објављеном у "Службеном гласнику БиХ" бр. 55/2011.

Број 10-01-29-7-084-1/15

16. марта 2015. године

Добој

Директор
Борка Тркуља, с. р.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 : Подаци о лицима и телефонима у ИО и РОЖ БиХ

Адресар:

Телефон /Телефакс:

Е – mail:

Мобилни:

Функције/Руковођење:

Прилог 2: Пријава о несрећи/озбиљној несрећи – образац пријаве

(1. страница)

ПРИЈАВА О НЕСРЕЋИ/ОЗБИЉНОЈ НЕСРЕЋИ

Дан _____ мјесец _____ 20 _____ године у

_____ (мјесто, пруга, колосијек, објекат)

у _____ сати и _____ минута догодило се следеће:

_____ (опис догађаја –

_____ – врста и категорија несреће)

ОПИС НЕСРЕЋЕ/ОЗБИЉНЕ НЕСРЕЋЕ

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

(2. страница)

Службено мјесто, дана ..... године ..... потпис подносиоца

.....

Име и презиме, функција

Пријава о несрећи/озбиљној несрећи

Број: _____/_____

Прималац: _____

_____

Напомена:

(Опис несреће/озбиљне несреће садржи детаљнији опис догађаја укључујући активирани мјере спасавања, медицинску помоћ, идентификационе бројеве воза и возила, подаци о особљу, временске прилике, опис инфраструктуре, прекид саобраћаја, број усмрћених и повређених лица, пружање медицинске помоћи, обезбјеђење мјеста догађаја, подаци о релевантним органима којима је пријава достављена)

Прилог 3: Чињенице које се непосредно региструју

(1) Утврђивање чињеничног стања одмах након инцидента или несреће (Информације које се преносе у што краћем року Истражном органу):

- Примјетити и регистровати трагове на прузи, инсталацијама и мобилним капацитетима у случају исклизућа воза.
- Регистровати прве трагове на прузи како би се утврдило мјесто исклизућа и кола која су прва исклизула.
- Направити скицу за све примјечене трагове као и позицију исклизућих осовина.

- Регистровати позиције свих тачака и околних прелаза на прузи, срца скретница и позиције полуга, брава, бројача и других контролних уређаја.
- Преглед пруге у довољно дугом растојању иза мјеста гдје се догађај десио у потрази за необичним траговима или отпалим дијеловима терета или мобилних капацитета.
- Забиљежити километарске позиције уочених трагова или пронађених дијелова.
- У случају да су пронађени дијелови кола, пронаћи са којих кола су отпали, посебно ако се ради о двоколосијечној прузи.
- Регистровати облик и положај квачила.

- Регистровати облик и статус кочионог система: позиције славина, кочних водова и исклизних возила.
  - Регистровати позицију оператера који су у вези са инцидентом, у вријеме када се десио.
  - Регистровати тачну позицију локомотива, инструкције и наредбе које је надлежни радник дао машиновођи. Регистровати врсте и правце кретања воза.
  - Копирати или преписати документе о операцијама и безбједности (Путни лист са прилозима).
  - Регистар брзине кретања.
  - Измјерити ширину колосијека на неколико мјеста.
  - Природа, тип, стање и излизаност шина, причвршћење, застор, прагове, број прагова у добром/лошем стању.
  - Опште стање пруге (последња реконструкција, степен саобраћаја, последњи извршени радови и последњи извршени контролни прегледи).
- (2) У случају исклизућа
- Посматрање и мјерења на осовини и точковима мобилних капацитета
- Дебљина вијенца точка;
  - Висина вијенца точка;
  - Пречник котрљајућих површина;
  - Дебљина бандажа;
  - Ширина бандажа;
  - Удаљеност између спољне стране вијенца точка;
  - Удаљеност између унутрашње стране вијенца точка;
- (3) Везано за структуру првог исклизутог возила:
- Стање вођице лежишта осовинског склопа и њених завртња, заковице (непричвршћени или нестали завртњи, стари трагови клизања).
  - Стање овјешена: опруге, еквилајзери (уколико постоје), разлика у растојању између вијенца точка и подужног носача, између одбојника и носача као и обртног постоља.
  - Стање шасије, сандука и обртног постоља.
  - Стање клизача и преноса обртног постоља.
  - Вертикално растојање између шина и одбојника исклизутог возила и сусједних возила.
  - Стање квачила и одбојника.
  - Затегнутост квачила: (квачила затегнута до максимума или квачила која могу бити затегнута за једну или неколико обртаја више...).
  - Датум последњег периодичног одржавања.
- (4) Ако се на лицу мјеста могу прикупити само недовољне или непрецизне информације о локомотиви или колима, што не дозвољава доношење закључака, мора се побринути за то да ова возна средства буду одвучена у радионице/складишта како би били одговарајуће прегледани. Поправка се неће вршити прије тога. Оно што се открије на другој контроли мора да буде приказано шематски.
- (5) Комерцијални превоз или за властите потребе:
- Стварно бруто оптерећење возила;
  - Састав оптерећења: Расподјела тежине, дужина робе, осигурање или причвршћење робе (посебно за контејнере) и имобили-зација покретних дијелова.

Прилог 4: Садржај извјештаја о истрази

(1) Резиме

Резиме садржи кратак опис догађаја, наводећи датум, мјесто и последице. У њему се наводе директни

узроци, као и фактори који су допринијели догађају и узроци утврђени истрагом. Основне препоруке су наведене, као и информације о примаоцима ових препорука.

(2) Непосредне чињенице везане за догађај

а) Догађај:

- Датум, тачно вријеме и мјесто догађаја;
- Опис околности несреће, укључујући и напоре службе за спасавање и хитне службе;
- Одлука о отварању истраге, састав истраживачког тима и спровођење истраге.

б) Околности у којима се догађај десио:

- Укључено особље и уговорне стране, као и друге стране и свјedoци;
- Возови и њихов састав, као и регистарски број укључених возних средстава;
- Опис инфраструктуре и сигналног система – типови шина, скретница, ангажовање, сигнали, заштита возова;
- Средства комуникације;
- Радови на лицу мјеста или у непосредној близини;
- Активирање плана хитне службе на жељезници и слијед догађаја;
- Активирање плана јавне службе спасавања, полиције и медицинских служби, као и редослед догађаја.

ц) Људски губици, повријеђена лица и оштећена возна средства:

- путници и трећа лица, особље, укључујући уговорне стране;
- терет, путни пртљаг и друга имовина;
- мобилни капацитети, инфраструктура и околина.

д) Спољашње околности:

- метеоролошко стање и географске референце.

(3) Записник са истраге и испитивања

а) Збир доказа (предмет заштите личног идентитета):

- жељезничко особље и уговорне стране;
- остали свјedoци.

б) Систем управљања безбједности:

- Организациони оквир и начин на који се дају упутства и начин на који се извршавају;
- Захтјеви који се примјењују на особље и начин на који је обезбијеђено њихово поштовање;
- Контрола безбједности и интерне провјере и њихови резултати;
- Однос између различитих актера присутних на инфраструктури.

ц) Правила и прописи:

- важећа друштвена и национална јавна правила и прописи;
- други прописи, као што су оперативни прописи, локална упутства, захтјеви који се примјењују на особље, упутства за одржавање и важећи стандарди.

д) Рад мобилних капацитета и техничке инсталације:

- сигнализација и управљачко-контролни систем, укључујући снимке и податке са регистрофона;
- инфраструктура;
- опрема за комуникацију;
- мобилни капацитети, укључујући снимке и податке са регистрофона.

- e) Документација о оперативном систему:
- мјере које предузима особље за надзор саобраћаја и сигнализације;
  - размјена гласовних порука везаних за догађај, укључујући снимљену документа-цију;
  - мјере које су предузете за заштиту и обезбјеђење мјеста на ком се догађај десио.
- ф) Међувеза човјек-машина-организација:
- радни сати особља укљученог у догађај;
  - медицинске и личне околности које су утицале на догађај, укључујући постојећи физички или психолошки стрес;
  - израда опреме која има утицаја на међувезу човјек-машина.
- г) Ранији догађаји сличне природе.
- (4) Анализа и закључци
- а) Завршна разматрања о слиједу догађаја:
- доношење закључака у вези догађаја, на основу чињеница утврђених у Одјелу 3.
- б) Дискусија:
- анализа чињеница утврђених у Одјелу 3, како би се извели закључци о узроку догађаја и о ефикасности спасилачке службе.
- ц) Закључци:
- директни и непосредни узроци догађаја, укључујући и факторе који су допринијели догађају и који су повезани са мјерама које су укључена лица предузела или са стањем возног парка или техничких инсталација;
  - узроци повезани са надлежностима, процедурама и одржавањем;
  - примарни узроци повезани са условима регулаторног оквира и са примјеном система управљања безбједношћу.
- д) Накнадна запажања:
- недостаци и пропусти током истраге али без утицаја на закључке о узроцима.
- (5) Предузете мјере
- Разматрање мјера које су већ предузете или усвојене након догађаја.
- (6) Препоруке

Прилог 5: Садржај Годишњег извјештаја

САДРЖАЈ:

Рјечник стручних израза;

Изглед претходне године;

- (1) Улога и организација Истражног органа;
- Разлог техничке истраге о несрећама;
  - Основни кораци оснивања ИО;
  - Улога и методе интервенције;
  - Транспозиција правних текстова;
  - Организација и алати.
- (2) Истраге спроведене у 20__ глобална процјена:
- Истраге спроведене у 20__;
  - Узрочни фактори;
  - Издате препоруке;
  - Радње предузете у односу на препоруке;
  - Истраге спроведене у 20__.
- (3) Спроведене истраге:
- Истраге спроведене у 20__;
  - Издате препоруке;
  - Предузете мјере или планиране мјере;
  - Синтеза резимеа извјештаја о истрази.
- (4) Студије и пренос искуства
- База података пријављених догађаја.

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

308

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka (1), a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 i 27/15), Vijeće je, na sjednici održanoj 15.4.2015. godine, donijelo

ODLUKU

O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U OPĆINSKOM SUDU U VELIKOJ KLADUŠI

I

Produžava se mandat **Alibašić Ismetu**, dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši, na period od dvije (2) godine.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat je u proteklom mandatu pokazao stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovanom se produžava mandat sa danom 1.7.2015. godine i dužnost će obavljati do 1.7.2017. godine.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj 06-02-824-3/2015
15. aprila 2015. godine

Predsjednik
Milan Tegeltija, s. r.

Na temelju članka 17. stavak 1. točka (1), a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 i 27/15), Vijeće je, na sjednici održanoj 15.4.2015. godine, donijelo

ODLUKU

O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U OPĆINSKOM SUDU U VELIKOJ KLADUŠI

I

Produžava se mandat **Alibašić Ismetu**, dodatnom sucu u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši, na period od dvije (2) godine.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat je u proteklom mandatu pokazao stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za

imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovanom se produžava mandat sa danom 1.7.2015. godine i dužnost će obnašati do 1.7.2017. godine.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj 06-02-824-3/2015
15. travnja 2015. godine

Predsjednik
Milan Tegeltija, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка (1), а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 и 27/15), Савјет је, на сједници одржаној 15.4.2015. године, донио

ОДЛУКУ

О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ОПЋИНСКОМ СУДУ У ВЕЛИКОЈ КЛАДУШИ

I

Продужава се мандат **Алибашић Исмету**, додатном судији у Опћинском суду у Великој Кладуши, на период од двије (2) године.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат је у протеклом мандату показао стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именованом се продужава мандат са даном 1.7.2015. године и дужност ће обављати до 1.7.2017. године.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Број 06-02-824-3/2015
15. априла 2015. године

Председник
Милан Тегелтија, с. р.

309

На основу члана 17. став 1. тачка (1), а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 и 27/15), Вјеће је, на сједници одржаној 15.4.2015. године, донјело

ОДЛУКУ

О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ОСНОВНОМ СУДУ У БАНЈА ЛУЦИ

I

Продужава се мандат **Sandić Siniši**, додатном судији у Основном суду у Банја Луци, на период од двије (2) године.

II

Приликом именовања Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је узело у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат је у протеклом мандату показао стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Вјеће сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине.

III

Именованом се продужава мандат са даном 1.5.2015. године и дужност ће обављати до 1.5.2017. године.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Вјећа доступним јавности.

Број 06-07-2-1353-2/2015
15. априла 2015. године

Председник
Milan Tegeltija, s. r.

На temelju чланка 17. ставак 1. тачка (1), а у вези са чланком 33. Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и чланка 66. Пословника Високог судбеног и тужителског вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 и 27/15), Вјеће је, на сједници одржаној 15.4.2015. године, донјело

ОДЛУКУ

О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДУ У ОСНОВНОМ СУДУ У БАНЈА ЛУЦИ

I

Продужава се мандат **Sandić Siniši**, додатном суду у Основном суду у Банја Луци, на период од двије (2) године.

II

Пригодом именовања Високо судбено и тужителско вјеће Босне и Херцеговине је узело у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат је у протеклом мандату показао стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Вјеће сматра да овај кандидат у потпуности испуњава увјете за именовање прописане у чланку 43. Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине.

III

Именованом се продужава мандат са даном 1.5.2015. године и дужност ће обављати до 1.5.2017. године.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 и 27/15), Савјет је на сједници одржаној 15.4.2015. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У
ОСНОВНОМ СУДУ У БАЊА ЛУЦИ

I

Продужава се мандат **Станојевић Драгомирки**, додатном судији у Основном суду у Бања Луци, на период од двије (2) године.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именованој се продужава мандат са даном 1.5.2015. године и дужност ће обављати до 1.5.2017. године.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Број 06-07-2-1353-3/2015
15. априла 2015. године

Предсједник
Милан Тегелтија, с. р.

311

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka (1), a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 i 27/15), Vijeće je, na sjednici održanoj 15.4.2015. godine, donijelo

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У
КАНТОНАЛНОМ СУДУ У НОВОМ ТРАВНИКУ

I

Продужава се мандат **Хусеиновић Мехмедалији**, додатном судији у Кантоналном суду у Новом Травнику, на период од двије (2) године.

II

Приликом именовања Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је узело у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат је у протеклом мандату показао стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Вјеће сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине.

III

Именованом се продужава мандат са даном 1.5.2015. године и дужност ће обављати до 1.5.2017. године.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Вјећа доступним јавности.

Број 06-07-950-5/2015
15. априла 2015. године

Предсједник
Милан Тегелтија, с. р.

Na temelju članka 17. stavak 1. točka (1), a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 i 27/15), Vijeće je, na sjednici održanoj 15.4.2015. godine, donijelo

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДУ У
КАНТОНАЛНОМ СУДУ У НОВОМ ТРАВНИКУ

I

Продужава се мандат **Хусеиновић Мехмедалији**, додатном суду у Кантоналном суду у Новом Травнику, на период од двије (2) године.

II

Пригодом именовања Високо судбено и тужителско вјеће Босне и Херцеговине је узело у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат је у протеклом мандату показао стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Вјеће сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине.

III

Именованом се продужава мандат са даном 1.5.2015. године и дужност ће обављати до 1.5.2017. године.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Сукладно члану 45. Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Вјећа доступним јавности.

Број 06-07-950-5/2015
15. травња 2015. године

Предсједник
Милан Тегелтија, в. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka (1), a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14 i 27/15), Sавјет је, на сједници одржаној 15.4.2015. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У
КАНТОНАЛНОМ СУДУ У НОВОМ ТРАВНИКУ

I

Продужава се мандат **Хусеиновић Мехмедалији**, додатном судији у Кантоналном суду у Новом Травнику, на период од двије (2) године.

III
Именованој се продужава мандат са даном 3.5.2015. године и дужност ће обављати до 3.5.2017. године.

IV
Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V
У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће

објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Број 06-07-950-6/2015
15. априла 2015. године

Предеједник
Милан Тегелтија, с. р.

S A D R Ź A J

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

- 304 Odluka o imenovanju predstavnika Bosne i Hercegovine u međunarodnim finansijskim institucijama (bosanski jezik) 1
Odluka o imenovanju predstavnika Bosne i Hercegovine u međunarodnim finansijskim institucijama (hrvatski jezik) 1
Odluka o imenovanju predstavnika Bosne i Hercegovine u međunarodnim finansijskim institucijama (srpski jezik) 2

URED ZA VETERINATSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

- 305 Odluka o provođenju Plana praćenja i kontrole rezidua za 2015. godinu (bosanski jezik) 2
Odluka o provođenju Plana praćenja i kontrole rezidua za 2015. godinu (hrvatski jezik) 7
Odluka o sprovođenju Plana praćenja i kontrole rezidua za 2015. godinu (srpski jezik) 11

DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

- 306 Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u zračnoj plovidbi u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 16
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u zračnoj plovidbi u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 17
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima i načinu izdavanja i važenja certifikata za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi u Bosni i Hercegovini (srpski jezik) 17

REGULATORNI ODBOR ŽELJEZNICA BOSNE I HERCEGOVINE

- 307 Uputstvo o sigurnosnim istragama nesreća i incidenata u željezničkom sistemu BiH (bosanski jezik) 17
Uputa o sigurnosnim istragama nesreća i incidenata u željezničkom sustavu BiH (hrvatski jezik) 27
Uputstvo o bezbjednosnim istragama nesreća i incidenata u željezničkom sistemu BiH (srpski jezik) 36

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

- 308 Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši (bosanski jezik) 46
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši (hrvatski jezik) 46
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Velikoj Kladuši (srpski jezik) 47
309 Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banja Luci (bosanski jezik) 47
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banja Luci (hrvatski jezik) 47
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banja Luci (srpski jezik) 48
310 Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banja Luci (bosanski jezik) 48
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banja Luci (hrvatski jezik) 48
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banja Luci (srpski jezik) 48
311 Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Kantonalnom sudu u Novom Travniku (bosanski jezik) 49
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Kantonalnom sudu u Novom Travniku (hrvatski jezik) 49
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Kantonalnom sudu u Novom Travniku (srpski jezik) 49
312 Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Kantonalnom sudu u Novom Travniku (bosanski jezik) 50
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Kantonalnom sudu u Novom Travniku (hrvatski jezik) 50
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Kantonalnom sudu u Novom Travniku (srpski jezik) 50

Izdavač: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za izdavača: sekretar Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Marin Vukoja - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Direktor: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Direktor: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050, faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Štampa: GIK "OKO" d.d. Sarajevo - Za štampariju: Mevludin Hamzić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/1 - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za 1 polugodište 2015. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM